

Број: 03-02-702/2022
Сарајево, 24.06.2022. године

Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primljeno: 27-06-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1373	/22

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Мирсад Заимовић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући ✓

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације БиХ, а у вези са одредбама чл. 163, 164. и 165. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08 и 26/20) и чл. 155, 156. и 157. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09 и 24/20), **ради разматрања и прихватања, достављам Вам НАЦРТ ЗАКОНА О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 317. сједници, одржаној 02.06.2022. године.

Нацрт закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић

Прилог: - Нацрт закона на српском језику и
- Образац број 2

Цц: Федерално министарство енергије, рударства и индустрије
госп Нермин Џиндић, министар

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА**

НАЦРТ

ЗАКОН О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, јуни 2022. године

ЗАКОН О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО ПРВИ - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се електроенергетска политика и планирање, електроенергетске дјелатности, дозвола за обављање електроенергетске дјелатности, регулисање електроенергетских дјелатности, производња електричне енергије, изградња електрана, дистрибуција електричне енергије, снабдијевање електричном енергијом, трговина електричном енергијом, складиштење енергије, крајњи купци, агрегација дистрибуираних ресурса, електромобилност, сигурност снабдијевања, изградња, реконструкција, кориштење и одржавање електроенергетских објеката, управни надзор и регулаторно надгледање и казнене одредбе, као и друга питања од значаја за уређивање сектора електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

Члан 2.

(Циљеви електроенергетске политике)

Основни циљеви остваривања електроенергетске политике су:

- a) обезбјеђење сигурног снабдијевања електричном енергијом купаца по дефинисаним стандардима квалитета,
- b) обезбјеђење сигурног, поузданог и ефикасног рада, одржавања и развоја дистрибутивног система електричне енергије и пружање прописаног квалитета услуга дистрибуције електричне енергије,
- c) ефикасна регулација електроенергетских дјелатности,
- d) заштита права и интереса корисника мреже, укључујући право приступа мрежи, сигурност и квалитет снабдијевања и доступност електричне енергије,
- e) развој тржишта електричне енергије,
- f) обезбјеђење ефикасног раздвајања оператора дистрибутивног система и обезбјеђење његове независности од других електроенергетских дјелатности,
- g) обезбјеђење услова за несметано извршавање обавеза јавне услуге,
- h) стварање услова за инвестиције у електроенергетском сектору,
- i) обезбјеђење дугорочне уравнотежености развоја електроенергетског сектора и енергетског сектора у цјелини,
- j) повезивање са регионалним тржиштима,
- k) промовисање одрживог развоја електроенергетског сектора,
- l) усклађивање развоја електроенергетског сектора са енергетском и економском политиком Федерације,
- m) усклађивање са прописима Европске уније ради успостављања правног и институционалног оквира у складу са правним наслијеђем Европске уније.

Члан 3.

(Начела)

Овај закон се заснива на начелима недискриминације, правичности, транспарентности, тржишне конкуренције, регулисаног приступа треће стране, слободе кретања робе и слободе пружања услуга, заштите права крајњих купаца и других учесника на тржишту, јавног интереса и заштите околиша, те слободе избора снабдјевача електричном енергијом.

Члан 4.

(Општи интерес Федерације)

- (1) Сигурно снабдијевање електричном енергијом је од општег интереса за Федерацију.
- (2) Обезбјеђење и испорука довољних количина електричне енергије потребне за живот и рад грађана, те пословање и развој привредних и друштвених субјеката, на сигуран, поуздан и квалитетан начин су од општег интереса за Федерацију.
- (3) У циљу остваривања општег интереса из ставова (1) и (2) овог члана, електроенергетски субјекти су дужни првенствено обезбиједити довољне количине електричне енергије која је потребна за живот и рад грађана, те пословање и развој привредних и других субјеката, задовољавајући при томе критерије економичности испоруке.

Члан 5.

(Однос са другим законима)

- (1) На сва питања која нису уређена овим законом примјењују се прописи којима се уређују области енергетике, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, просторног планирања и кориштења земљишта, грађења, трговине, заштите потрошача, заштите околиша и концесија.
- (2) У поступку одлучивања о појединачним правима и обавезама електроенергетских субјеката и крајњих купаца, ако овим законом није другачије прописано, примјењују се одредбе закона којима се уређује управни поступак.

Члан 6.

(Дефиниције израза)

- (1) Изрази употребљени у овом закону имају сљедећа значења:
  - a) "Агрегатор" значи учесник на тржишту који обавља дјелатност агрегације дистрибуираних ресурса;
  - b) "Активни купац" означава крајњег купца или групу крајњих купаца који заједнички дјелују, који троше или складиште електричну енергију произведену на мјесту потрошње, или који продају вишкове електричне енергије коју су сами произвели, или учествују у мјерама флексибилности или мјерама енергетске ефикасности, при чему ове активности не представљају њихову основну комерцијалну или професионалну дјелатност;
  - c) "Директни вод" означава електроенергетски вод који повезује изоловани објекат произвођача електричне енергије са крајњим купцем чији објекат није прикључен на преносни или дистрибутивни систем;
  - d) "Диспечирање" значи управљање токовима електричне енергије (снаге) и регулација напона у електроенергетском систему;
  - e) "Дистрибуција" је преношење електричне енергије кроз дистрибутивне системе средњег и ниског напона са циљем њене испоруке купцима и преузимања дистрибуиране производње, али не укључује снабдијевање електричном енергијом;
  - f) "Дистрибуирана производња" означава производњу у електранама које су прикључене на дистрибутивни систем;
  - g) "Дистрибутивна мрежа" означава функционално повезан скуп електроенергетских објеката кога чине електроенергетски водови, трансформаторске станице и разводна постројења средњег и ниског напона са припадајућом опремом и уређајима;
  - h) "Електрана" значи постројење у коме се облици примарне енергије претварају у електричну енергију;

- i) "Електрична енергија" је роба која има квалитет, намјену, услове продаје и цијену, на чију се производњу, дистрибуцију, снабдијевање и трговину примјењују одредбе овог закона;
- j) "Електрично возило" је моторно возило опремљено погонским склопом које садржи барем један периферни електрични строј као претварач енергије са системом за складиштење енергије с могућношћу екстерног пуњења;
- k) "Електроенергетски објекат" означава електране, трафостанице, расклопна постројења и електроенергетске водове који се користе за обављање електроенергетских дјелатности;
- l) "Електроенергетски субјект" је правно или физичко лице, које није крајњи купац, које обавља најмање једну од електроенергетских дјелатности и које је одговорно за комерцијалне и техничке послове у вези са тим дјелатностима;
- m) "Енергетска дозвола" значи управни акт који инвеститору издаје Федерално министарство енергије, рударства и индустрије у поступку прикупљања потребних дозвола за изградњу електроенергетског објекта за производњу електричне енергије;
- n) "Флексибилност" означава промјену производње и/или потрошње електричне енергије на појединачном или здруженом нивоу, као реакција на екстерни сигнал за пружање услуга на тржишту електричне енергије;
- o) "Испорука" значи примопредају електричне енергије на мјесту одређеном за испоруку;
- p) "Јавни снабдијевач" означава електроенергетског субјекта који снабдијева електричном енергијом мале купце и купце из категорије домаћинства који нису изабрали снабдијевача на тржишту;
- q) "Јавно снабдијевање" значи јавну услугу снабдијевања електричном енергијом крајњих купаца из категорије домаћинства и малих купаца под условима прописаним овим законом;
- r) "Корисник система" значи свако правно или физичко лице које испоручује или преузима електричну енергију путем дистрибутивног система;
- s) "Крајњи купац" означава купца који купује електричну енергију за властиту употребу;
- t) "Купац из категорије домаћинства" значи купца који купује електричну енергију за употребу у властитом домаћинству, искључујући комерцијалне или професионалне дјелатности;
- u) "Мали купац електричне енергије" означава купца електричне енергије који не припада категорији домаћинства, чији је објекат прикључен на дистрибутивни систем напонског нивоа нижег од 1 kV, чија је прикључна снага мања од 23 kW или чија годишња потрошња са дистрибутивне мреже у претходној години не прелази 50.000 kWh на мјерном мјесту;
- v) "Мјерно мјесто" означава мјесто на којем се мјерним уређајима мјери електрична енергија и/или снага коју корисник система преузима, односно испоручује у мрежу, или је користи за властите потребе или друге намјене;
- w) "Мјесто прикључења" означава мјесто у којем се прикључак спаја на дистрибутивну или преносну мрежу;
- x) "Мјесто за пуњење мале снаге" је мјесто за пуњење које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило снагом једнаком или мањом од 22 kW, изузев уређаја снаге мање или једнаке 3,7 kW који су инсталирани у домаћинствима или чија примарна намјена није пуњење електричних возила и који нису доступни јавности;
- y) "Мјесто за пуњење велике снаге" је мјесто за пуњење које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило снагом већом од 22 kW;
- z) "Нестандардне услуге" су услуге које пружа оператор дистрибутивног система на захтјев корисника мреже или других лица или у циљу отклањања посљедица поступања корисника система супротно прописима, а које нису обухваћене тарифама

- за кориштење дистрибутивне мреже или накнадом за прикључење на дистрибутивну мрежу;
- aa) "Независни агрегатор" означава агрегатора који је активан само у домену услуга флексибилности и који не обавља дјелатност снабдијевања или куповине електричне енергије;
  - bb) "Ниски напон" означава напонске нивое до укључиво 1 kV;
  - cc) "Оператор дистрибутивног система" значи правно лице које је одговорно за рад, управљање, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном географском подручју и његово повезивање са другим системима, те за осигурање дугорочне способности система да задовољи разумну потражњу за дистрибуцијом електричне енергије на економски примјерен начин;
  - dd) "Оператор система" означава оператора дистрибутивног система или оператора преносног система;
  - ee) "Оператор складишта енергије" значи физичко или правно лице које обавља дјелатност складиштења и одговорна је за управљање постројењем за складиштење;
  - ff) "Оператор затвореног дистрибутивног система" значи електроенергетски субјект који обавља енергетску дјелатност дистрибуције електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему;
  - gg) "Помоћне услуге" означавају услуге потребне за сигурно и поуздано функционисање преносног или дистрибутивног система те континуирано и квалитетно снабдијевање купаца електричном енергијом;
  - hh) "Пренос" означава транспорт електричне енергије преко високонапонског повезаног система са циљем њене испоруке крајњим корисницима или операторима дистрибутивног система;
  - ii) "Прикључак" значи скуп електричних водова и уређаја, средњег и/или ниског напона, укључујући и обрачунско мјерно мјесто, којима се објекат купца/произвођача прикључује на дистрибутивну мрежу, искључујући разводне и мјерне ормаре, успонске водове и главне напојне водове, а који су саставни дио грађевине у објектима колективног становања;
  - jj) „Приступ мрежи“ значи право на прикључење и кориштење дистрибутивног система према регулисаним условима и објављеним тарифама;
  - kk) "Регулаторна комисија" значи Регулаторну комисију за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине;
  - ll) "Регулаторни период" значи временски период за који се одређују регулисане накнаде или цијене;
  - mm) "Резервни снабдјевач" значи снабдјевача који има обавезу да крајњег купца снабдијева електричном енергијом у случају када га одабрани снабдјевач престане снабдијевати;
  - nn) "Резервно снабдијевање" значи јавну услугу снабдијевања електричном енергијом крајњих купаца који су под одређеним условима остали без снабдјевача под условима прописаним овим законом;
  - oo) "Складиштење енергије" значи одгађање коначне употребе електричне енергије до тренутка каснијег од оног у којем је произведена или претварање електричне енергије у облик енергије који се може одгођено користити и накнадно претварање такве енергије у електричну енергију или њена употреба у другом облику;
  - pp) "Снабдјевач" значи правно лице које обавља дјелатност снабдијевања крајњих купаца електричном енергијом;
  - qq) "Средњи напон" означава напонске нивое од 1 kV до укључиво 35 kV;
  - rr) "Тарифа" означава накнаду или више накнада за кориштење електроенергетске мреже или услуге у вези са електричном енергијом;

- ss) "Трговац" значи правно лице које обавља дјелатност трговине електричне енергије;
- tt) "Вертикално интегрисани субјект" значи електроенергетски субјект или група електроенергетских субјеката у којима иста особа или исте особе имају могућност директне или индиректне контроле и гдје електроенергетски субјект или група електроенергетских субјеката обавља најмање једну од електроенергетских дјелатности преноса електричне енергије или дистрибуције електричне енергије, те најмање једну од електроенергетских дјелатности производње или снабдијевања електричном енергијом;
- (2) Изрази који нису дефинисани одредбама овог закона имају значења која су утврђена законима којим се уређују поједине области енергетике.

ДИО ДРУГИ - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ

Члан 7.

(Провођење енергетске политике у сектору електричне енергије)

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације) проводи енергетску политику и планира развој електроенергетског сектора у складу са циљевима и стратешким документима дефинисаним законом којим се уређује област енергије и регулације енергетских дјелатности.

Члан 8.

(Биланс електричне енергије)

- (1) Влада Федерације, на приједлог Федералног министарства енергије, рударства и индустрије (у даљњем тексту: Министарство), до краја октобра текуће године доноси годишњи и трогодишњи биланс електричне енергије.
- (2) Билансом електричне енергије планира се укупна производња и потрошња електричне енергије у Федерацији, начин снабдијевања електричном енергијом, структура производње и потрошње електричне енергије, вишкови и недостајуће количине електричне енергије и потребан ниво резервних капацитета за сигурно снабдијевање купаца електричном енергијом.
- (3) Биланс електричне енергије посебно садржи:
- а) годишњи и мјесечне планове потрошње електричне енергије,
  - б) годишњи и мјесечне планове производње електричне енергије по врсти и типу електрана,
  - в) план потреба појединих врста примарне енергије и енергената,
  - г) план и начин осигурања појединих врста примарне енергије и енергената,
  - д) план губитака електричне енергије на дистрибутивној мрежи,
  - е) годишњи и мјесечни планови вишкова и недостајућих количина електричне енергије,
  - ж) биланс снага на мрежи преноса,
  - з) планове резерви капацитета,
  - и) планове управљања акумулацијама хидроелектрана,
  - ј) план ремонта, ревитализације и реконструкције производних капацитета,
  - к) планове уштеда по основу унапређења енергетске ефикасности.
- (4) Електроенергетски субјекти и друга лица дужни су да на захтјев Министарства доставе податке потребне за израду биланса електричне енергије у року од 30 дана од дана достављања захтјева.
- (5) Биланс електричне енергије објављује се на интернет страници Министарства.
- (6) Министарство прати остварење биланса електричне енергије.

ДИО ТРЕЋИ - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 9.

(Електроенергетске дјелатности)

(1) Електроенергетске дјелатности у смислу овог закона су:

- a) производња електричне енергије,
- b) дистрибуција електричне енергије,
- c) дистрибуција електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему,
- d) снабдијевање електричном енергијом,
- e) трговина електричном енергијом,
- f) складиштење енергије,
- g) агрегација дистрибуираних ресурса,
- h) дјелатности енергетске заједнице грађана.

(2) Електроенергетске дјелатности овог члана обављају се као јавна услуга или као тржишне дјелатности.

(3) Електроенергетска дјелатност дистрибуције електричне енергије обавља се као јавна услуга према условима утврђеним овим законом.

(4) Електроенергетска дјелатност снабдијевања електричном енергијом обавља се као тржишна дјелатност или као јавна услуга на основу одлуке Владе Федерације донесене у складу са Члан 106. овог закона.

(5) Електроенергетске дјелатности које овим законом или одлуком Владе Федерације нису утврђене као јавна услуга обављају се као тржишне дјелатности.

Члан 10.

(Јавна услуга)

(1) Електроенергетском субјекту може се, уколико је то у опћем економском интересу, наметнути обавеза јавне услуге по регулисаним условима која се може односити на сигурност, укључујући сигурност снабдијевања, редовност, квалитет и цијену снабдијевања те заштиту околиша, укључујући енергетску ефикасност, употребу енергије из обновљивих извора и заштиту околиша.

(2) Обавеза јавне услуге мора бити јасно дефинисана, транспарентна, недискриминирајућа и провјерљива и јавно објављена, те домаћим и страним електроенергетским субјектима мора гарантовати равноправност приступа крајњим купцима.

(3) Електроенергетски субјект који обавља електроенергетску дјелатност као јавну услугу дужан је обезбиједити:

- a) сигурност снабдијевања електричном енергијом,
- b) прописани, односно уговорени квалитет снабдијевања електричном енергијом,
- c) примјену разумних, лако и јасно упоредивих, јавних и недискриминаторских цијена одређених у складу са овим законом,
- d) примјену мјера заштите околиша, заштиту живота, здравља и имовине грађана, у складу са посебним прописима,
- e) примјену мјера заштите крајњих купаца,
- f) друге услове прописане дозволом за обављање електроенергетске дјелатности и одлуком којом је електроенергетском субјекту наметнута обавеза пружања јавне услуге.

(4) Обавеза јавне услуге из става (1) овог члана намеће се законом или одлуком Владе Федерације.

Члан 11.

(Извјештавање о јавној услузи)

(1) Влада Федерације, у складу са важећим прописима Босне и Херцеговине и Федерације, обавјештава Секретаријат Енергетске заједнице о свим мјерама донесеним у циљу пружања јавне услуге и њиховом могућем утицају на тржишну конкуренцију.

(2) Влада Федерације сваке двије године, у складу са важећим прописима Босне и Херцеговине и Федерације, обавјештава Секретаријат Енергетске заједнице о свим промјенама које су у вези са мјерама из става (1) овог члана.

Члан 12.

(Тржишне дјелатности)

Тржишне дјелатности обављају се уз поштовање начела тржишне конкуренције и равноправног положаја свих учесника на тржишту, гдје се слободно договарају и/или уговарају количине и цијене испоручене електричне енергије.

Члан 13.

(Рачуноводствено раздвајање)

(1) Електроенергетски субјекти који обављају више електроенергетских дјелатности, дужни су у свом интерном рачуноводству водити пословне књиге и састављати финансијске извјештаје за сваку дјелатност одвојено, у складу са прописима којима се уређује област рачуноводства и ревизије.

(2) Електроенергетски субјекат који обавља дјелатност снабдијевања са обавезом јавне услуге дужан је у свом интерном рачуноводству одвојено водити пословне књиге и састављати финансијске извјештаје за дјелатност снабдијевања која се обавља као јавна услуга у складу са прописима којима се уређује област рачуноводства и ревизије.

(3) Електроенергетски субјекти дужни су да утврде правила за распоређивање трошкова заједничких послова која се примјењују при изради интерних рачуноводствених обрачуна по дјелатностима.

ДИО ЧЕТВРТИ - ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 14.

(Дозвола за обављање електроенергетске дјелатности)

(1) Дозвола за обављање електроенергетске дјелатности (у даљњем тексту: дозвола за обављање дјелатности) је акт Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Регулаторна комисија) којим се електроенергетски субјект овлашћује да обавља одређену електроенергетску дјелатност.

(2) Електроенергетску дјелатност може да обавља електроенергетски субјект који има дозволу за обављање електроенергетске дјелатности, осим уколико је овим законом прописано другачије.

(3) Електроенергетски субјект је дужан испуњавати услове прописане дозволом за обављање електроенергетске дјелатности.

Члан 15.

(Врсте дозвола)

Регулаторна комисија издаје сљедеће дозволе за обављање електроенергетских дјелатности:

- а) дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије,
- б) дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије,

- c) дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему,
- d) дозвола за обављање дјелатности снабдијевања и трговине електричном енергијом,
- e) дозвола за обављање дјелатности складиштења енергије,
- f) дозвола за обављање дјелатности агрегације дистрибуираних ресурса и
- g) дозвола за обављање дјелатности енергетске заједнице грађана.

Члан 16.

(Период важења дозволе)

- (1) Дозвола за обављање дјелатности се издаје на период до 30 година за дјелатности производње електричне енергије и дистрибуције електричне енергије, а за остале дјелатности на период до пет година.
- (2) Дозвола се може обновити на захтјев електроенергетског субјекта у складу са правилима о издавању дозвола.

Члан 17.

(Изузеће од обавезе прибављања дозволе)

- (1) Електроенергетски субјект није обавезан да посједује дозволу за обављање дјелатности производње електричне енергије за:
  - a) производњу електричне енергије у електранама инсталисане снаге до 1 MW,
  - b) производњу електричне енергије искључиво за властите потребе без испоруке у дистрибутивну мрежу, или
  - c) производњу електричне енергије у новим електранама, најдуже до шест мјесеци од дана прибављања одобрења за употребу објекта.
- (2) Изузетно од става (1) тачка a) овог члана, ако исти електроенергетски субјект производи електричну енергију у више објеката чија је укупна инсталисана снага већа од 1 MW, дужан је да прибави дозволу за обављање дјелатности производње електричне енергије.
- (3) Оператор складишта енергије није обавезан да посједује дозволу за обављање дјелатности складиштења енергије за случајеве:
  - a) складиштења енергије кориштењем постројења за складиштење енергије чији је збир инсталисаних снага до укључиво 500 kW,
  - b) складиштења енергије током пробног рада постројења, а најдуже до шест мјесеци од дана прибављања одобрења за употребу објекта,
  - c) складиштења енергије у постројењу које се налази иза обрачунског мјерног мјеста активног купца и користи се искључиво за властите потребе без предаје електричне енергије у мрежу, или
  - d) складиштења енергије у постројењима која се користе искључиво за потребе дистрибуције електричне енергије.

Члан 18.

(Критерији за издавање дозволе)

- (1) Дозвола за обављање дјелатности се издаје електроенергетском субјекту ако:
  - a) је уписан у одговарајући регистар на основу којег се омогућава обављање електроенергетске дјелатности за коју се издаје дозвола,
  - b) испуњава техничке, оперативне и организационе услове за рад,
  - c) посједује доказ о правном основу за кориштење електроенергетских објеката у којима се обавља електроенергетска дјелатност,
  - d) испуњава финансијске критерије за обављање дјелатности у зависности од врсте дјелатности, обима пружања услуга и друго,

- e) испуњава прописане услове у вези са стручном оспособљеношћу радника за обављање послова руковања и одржавања електроенергетских објеката,
  - f) не траје мјера забране обављања електроенергетских дјелатности,
  - g) испуњава друге критерије у складу са правилима о издавању дозвола које доноси Регулаторна комисија.
- (2) Електроенергетски субјект доказује испуњеност критерија из става (1) овог члана достављањем одговарајућих доказа и документације уз захтјев за издавање дозволе.

Члан 19.

(Издавање дозволе)

- (1) Дозволу за обављање дјелатности, на основу поднесеног захтјева, издаје Регулаторна комисија.
- (2) Поступак издавања дозволе је јаван и води се у складу са објективним и унапријед познатим критеријима на недискриминирајући и транспарентан начин.
- (3) Регулаторна комисија дужна је да се прије издавања дозволе консултује са заинтересованим странама о условима прописаним нацртом дозволе.
- (4) Консултације из става (3) овог члана врше се организовањем јавне расправе на начин који одреди Регулаторна комисија.
- (5) Рјешење Регулаторне комисије о захтјеву за издавање дозволе садржи детаљно образложење и доставља се подносиоцу захтјева.

Члан 20.

(Измјена дозволе)

- (1) Иматељ дозволе подноси Регулаторној комисији захтјев за измјену дозволе, уколико у периоду важења дозволе:
  - a) наступе промјене у вези са електроенергетским објектом који се користи за обављање дјелатности,
  - b) наступе статусне промјене иматеља дозволе и друге промјене података које су од значаја у правном промету, или
  - c) наступе друге околности које се односе на могућност испуњења услова из дозволе.
- (2) Регулаторна комисија има право да покрене поступак за измјену услова из дозволе по службеној дужности, у случају:
  - a) када наступе ванредне околности које утичу на сигурност снабдијевања електричном енергијом,
  - b) ако је иматељу дозволе одређена обавеза пружања јавне услуге,
  - c) када су измјене неопходне за обезбјеђење поузданог рада електроенергетских објеката,
  - d) измјене прописа којима се уређује пословање и обављање дјелатности електроенергетских субјеката, или
  - e) у другим случајевима када на основу чињеничног стања оцијени да је потребно заштитити јавни интерес.

Члан 21.

(Пренос дозволе)

- (1) Иматељ дозволе може, у периоду важења дозволе, пренијети своју дозволу на друго правно лице.
- (2) Пренос дозволе из става (1) овог члана врши се уз претходну сагласност Регулаторне комисије.
- (3) Друго правно лице на које се преноси дозвола дужно је доказати да испуњава критерије за издавање дозволе.

(4) Иматељ дозволе који има закључен уговор о концесији може пренијети дозволу на друго правно лице само у случају да је претходно ријешено питање преноса уговора за ту концесију у складу са прописима којима је уређена област концесија.

(5) Поступак преноса дозволе детаљније се прописује правилима о издавању дозвола која доноси Регулаторна комисија.

Члан 22.

(Поништавање дозволе)

(1) Регулаторна комисија поништава издату дозволу:

- a) ако утврди да је иматељ дозволе у поступку издавања, обнове или измјене дозволе дао неистините податке на основу којих је дозвола издата,
- b) у другим случајевима предвиђеним посебним прописима.

(2) Поништавањем дозволе из става (1) овог члана поништавају се правне посљедице које је дозвола произвела.

Члан 23.

(Одузимање дозволе)

(1) Регулаторна комисија може одузети дозволу уколико:

- a) иматељ дозволе не поштује услове и рокове утврђене дозволом,
- b) иматељ дозволе не обавља дјелатност у складу са овим законом и другим прописима,
- c) иматељ дозволе поднесе захтјев за одузимање дозволе,
- d) иматељ дозволе не достави тражене податке и информације или даје Регулаторној комисији нетачне податке и информације,
- e) је над иматељем дозволе отворен поступак ликвидације или стечаја,
- f) је укинут правни основ за кориштење електроенергетског објекта иматеља дозволе,
- g) је донесена правоснажна пресуда забране обављања дјелатности иматељу дозволе,
- h) иматељ дозволе престане да испуњава један или више критерија из Члан 18. овог закона,
- i) иматељ дозволе не омогући овлашћеним лицима Регулаторне комисије приступ објектима, опреми и документацији, или
- j) иматељ дозволе не плати регулаторну накнаду.

(2) Регулаторна комисија може иматељу дозволе одредити разуман рок за отклањање недостатака у вези са испуњењем услова из дозволе или за отклањање других недостатака, о чему иматеља дозволе обавјештава писаним путем.

Члан 24.

(Вођење регистра дозвола)

(1) Регулаторна комисија води регистар дозвола.

(2) Регистар дозвола садржи податке о врсти електроенергетских дјелатности, идентитету иматеља дозволе, броју дозвола, датуму издавања дозволе, те статусу дозволе.

(3) У регистру дозвола се наводе и подаци о обавези пружања јавне услуге, као и трајање обавезе пружања јавне услуге.

(4) Регистар дозвола јавно се објављује на интернет страници Регулаторне комисије.

Члан 25.

(Правилник о издавању дозвола)

Регулаторна комисија доноси правилник о издавању дозвола којим се прописују критерији и поступак за издавање, измјене, пренос, обнову, поништење и одузимање

дозвола, садржај захтјева и докази који се прилажу уз захтјев, период важења дозвола, садржај и услови дозвола, начин извјештавања, надгледање над обављањем дјелатности, вођење регистра издатих и одузетих дозвола и друга питања од значаја за издавање дозвола.

ДИО ПЕТИ - РЕГУЛИСАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 26.

(Регулаторна комисија)

Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине је регулаторно тијело које регулише и надзире тржиште електричне енергије у складу са овлашћењима и надлежностима утврђеним овим законом и законом којим се уређује област енергије и регулација енергетских дјелатности у Федерацији.

Члан 27.

(Циљеви рада Регулаторне комисије у сектору електричне енергије)

Поред општих циљева рада прописаних законом којим се уређује област енергије и регулација енергетских дјелатности у Федерацији, Регулаторна комисија у извршавању послова из своје надлежности у сектору електричне енергије доприноси остваривању сљедећих циљева:

- a) подстицање конкурентности и обезбјеђење услова за функционисање тржишта електричне енергије у сарадњи са другим регулаторним тијелима,
- b) подстицање ефикасног функционисања електроенергетског система,
- c) заштита купаца електричне енергије,
- d) осигурање сигурности снабдијевања,
- e) уклањање препрека за приступ нових учесника тржишту,
- f) постизање стандарда квалитета снабдијевања електричном енергијом,
- g) подстицање ефикасности, економичности и сигурности у кориштењу електричне енергије,
- h) спречавање злоупотреба и монополског понашања електроенергетских субјеката, те
- i) развој и интегрисање тржишта електричне енергије у регионално тржиште електричне енергије.

Члан 28.

(Надлежности Регулаторне комисије у сектору електричне енергије)

Регулаторна комисија у сектору електричне енергије има надлежности да:

- a) доноси правила и акте којима се уређују односи између електроенергетских субјеката те између електроенергетских субјеката и купаца електричне енергије,
- b) врши надгледање рада електроенергетских субјеката на тржишту електричне енергије и извршавање одредби и услова из издатих дозвола,
- c) издаје дозволе за обављање електроенергетских дјелатности и води регистар дозвола,
- d) доноси методологију за утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже,
- e) утврђује тарифе за кориштење дистрибутивне мреже,
- f) доноси методологију за утврђивање тарифа за кориштење затвореног дистрибутивног система,
- g) даје сагласност на тарифе за кориштење затворених дистрибутивних система, те у случају неусаглашености са методологијом утврђује прописане тарифе,

- h) утврђује правила о раду затвореног дистрибутивног система,
- i) доноси методологије за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу и накнаде за прикључење на затворени дистрибутивни систем,
- j) утврђује износ накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- k) даје сагласност на износ накнада за прикључење на затворени дистрибутивни систем,
- l) даје сагласност на правила о прикључењу објеката корисника на дистрибутивну мрежу,
- m) доноси методологију за утврђивање цијена јавног снабдијевања,
- n) даје сагласност или утврђује цијене јавног снабдијевања,
- o) доноси методологију за утврђивање цијене резервног снабдијевања,
- p) даје сагласност на износе накнада за пружање нестандартних услуга оператора дистрибутивног система,
- q) врши надгледање примјене тарифа, накнада и цијена утврђених у складу са овим законом,
- r) на приједлог оператора дистрибутивног система одобрава правила о раду дистрибутивног система, водећи рачуна о преузимању правила и смјерница за рад електроенергетског система у дијелу који се односи на рад оператора дистрибутивног система,
- s) даје претходну сагласност за изградњу директног вода,
- t) доноси опште услове за испоруку и снабдијевање електричном енергијом,
- u) доноси правила о промјени снабдијевача,
- v) даје сагласност на десетогодишњи план развоја дистрибутивног система и на план инвестиција у дистрибутивни систем,
- w) подстиче развој и функционисање отвореног конкурентног тржишта електричне енергије у Федерацији,
- x) анализира и прати односе на тржишту електричне енергије, конкуренцију на тржишту, те спрјечава нарушавање или ограничење конкуренције или монополско понашање,
- y) надзире и прати појаве рестриктивних уговорних пракси, укључујући одредбе о ексклузивитету које могу спријечити купце који нису домаћинства или мали купци електричне енергије да истовремено закључе уговоре са више снабдијевача или ограниче њихов избор,
- z) промовише учешће и уклања баријере за учешће на тржишту активних купаца, оператора складишта енергије, агрегатора и енергетских заједница грађана те електромобилности,
- aa) обезбјеђује, у сарадњи са другим надлежним тијелима, институционалну заштиту права крајњих купаца, укључујући право на правичан и недискриминирајући третман, на пружање квалитетних услуга и конкуренцију,
- bb) врши надгледање извршења обавезе јавне услуге,
- cc) надгледа постојање унакрсног субвенционирања између електроенергетских дјелатности које се обављају као јавна услуга и других електроенергетских дјелатности,
- dd) одобрава програм усклађености оператора дистрибутивног система, те извршава друге надлежности у вези са надзором раздвајања оператора дистрибутивног система,
- ee) прати сигурност рада и поузданост дистрибутивне мреже,
- ff) одређује нивое дозвољених губитака у дистрибуцији електричне енергије у поступку одобравања потребних прихода оператора дистрибутивног система,
- gg) налаже оператору дистрибутивног система подузимање мјера управљања оптерећењем у сврху подстицања енергетске ефикасности,

- hh) налаже оператору дистрибутивног система спровођење мјера за унапређивање квалитета услуга,
- ii) доноси прописе о квалитету снабдијевања, укључујући и накнаде за одступање од прописаних стандарда и прати индикаторе квалитета снабдијевања,
- jj) прописује обим и садржај података које оператор дистрибутивног система доставља по захтјеву купца у поступку промјене снабдјевача,
- kk) прати улагања у производне и дистрибутивне капацитете с циљем обезбјеђења сигурности снабдијевања,
- ll) надгледа поступање оператора дистрибутивног система у случају одбијања приступа мрежи,
- mm) рјешава спорове и жалбе у складу са овим законом,
- nn) прати спровођење обавезе рачуноводственог раздвајања,
- oo) даје сагласност на уговор о најму имовине између вертикално интегрисаног субјекта и оператора дистрибутивног система у условима када вертикално интегрисани субјект задржава власништво над имовином за дистрибуцију електричне енергије,
- pp) даје сагласност на општи уговор о обављању заједничких послова и пружању услуга између вертикално интегрисаног субјекта и оператора дистрибутивног система,
- qq) доноси правила за вођење књиговодствених евиденција ради спровођења одредби овог закона и других прописа у вези са рачуноводственим раздвајањем,
- rr) прописује правила извјештавања, обрасце за доставу података, динамику и начин доставе извјештаја од електроенергетских субјеката,
- ss) одобрава правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије,
- tt) прописује критерије, правила поступка и одобрава изузећа од примјене техничких захтјева дефинисаних правилима о раду система и правилима за прикључење корисника система по захтјеву корисника или надлежног оператора дистрибутивног система, те води регистар додијелених изузећа и одбијених захтјева,
- uu) захтијева процјену вриједности основних средстава оператора дистрибутивног система у сврху одређивања накнада за кориштење дистрибутивне мреже,
- vv) остварује друге надлежности у складу са овим законом и другим прописима у области енергетике.

Члан 29.

(Овлаштења Регулаторне комисије у сектору електричне енергије)

Регулаторна комисија је овлаштена да:

- a) доноси одлуке које су обавезујуће за електроенергетске субјекте,
- b) тражи информације од електроенергетских субјеката неопходне за вршење својих надлежности и јавно објављује информације о тржишту електричне енергије,
- c) врши надгледање рада електроенергетских субјеката, укључујући и увид у пословне рачуне и књиговодствене евиденције,
- d) прати и надзире извршавање обавеза електроенергетских субјеката из овог закона и издатих дозвола,
- e) изриче примјерене и сразмјерне казне електроенергетским субјектима који не извршавају обавезе из овог закона,
- f) сарађује и размјењује податке са агенцијама и организацијама које се баве заштитом конкуренције.

Члан 30.

(Рјешавање спорова пред Регулаторном комисијом)

- (1) Регулаторна комисија је надлежна да на захтјев крајњег купца рјешава спорове у вези са поступањем или неиспуњењем обавеза оператора дистрибутивног система или снабдјевача електричном енергијом у складу са овим законом, законом којим се уређује област енергије и регулација енергетских дјелатности и подзаконским актима.
- (2) Регулаторна комисија доноси правилник којим се прописује поступак рјешавања спорова у складу са законом којим се уређује област енергије и регулације енергетских дјелатности.

Члан 31.

(Претпоставке за подношење захтјева за рјешавање спора)

- (1) Прије подношења захтјева за рјешавање спора Регулаторној комисији, крајњи купац је дужан да претходно у писаној форми поднесе приговор електроенергетском субјекту, те покуша мирним путем ријешити спор.
- (2) Електроенергетски субјект дужан је да подносиоцу приговора достави одговор са образложењем у писаној форми у року од 15 дана од дана пријема приговора.
- (3) Крајњи купац који је незадовољан одговором из става (2) овог члана, има право у року од 15 дана од дана пријема одговора поднијети Регулаторној комисији захтјев за рјешавање спора.
- (4) Електроенергетски субјект је обавезан да крајњем купцу омогући приступ документацији и подацима у вези са остваривањем права и извршавањем обавеза из закљученог уговора.
- (5) Захтјев за рјешавање спора обавезно садржи податке о странкама, предмет захтјева, чињенични опис и приједлог за рјешење спора.
- (6) Уз захтјев из става (5) овог члана крајњи купац је дужан да достави доказе на којима заснива захтјев, укључујући и доказ да се претходно обраћао електроенергетском субјекту приговором у писаној форми.

Члан 32.

(Одлука о захтјеву за рјешавање спора и тужба)

- (1) Одлуке Регулаторне комисије о захтјеву за рјешавање спора су коначне.
- (2) Одлука Регулаторне комисије о захтјеву за рјешавање спора доноси се у року од 60 дана од дана достављања захтјева за рјешавање спора.
- (3) Уколико Регулаторна комисија затражи додатне информације, рок из става (2) овог члана продужава се за додатних 60 дана.
- (4) Против коначне одлуке Регулаторне комисије из става (1) овог члана странка може покренути управни спор, подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

ДИО ШЕСТИ - ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 33.

(Објекти за производњу електричне енергије)

Производња електричне енергије обухвата производњу у термоелектранама, хидроелектранама, вјетроелектранама, соларним електранама и другим електранама које користе обновљиве или друге изворе енергије.

Члан 34.

(Права произвођача)

- (1) Производњу електричне енергије може да обавља правно или физичко лице.
- (2) Произвођач има право да:
  - a) користи примарне изворе енергије које сматра најпогоднијим и најефикаснијим за производни процес, уз примјену техничких захтјева и услова који се односе на заштиту околиша који су утврђени прописима којима се уређује ова област, као и у условима дозволе,
  - b) приступа преносној и дистрибутивној мрежи под условима утврђеним прописима о раду преносног, односно дистрибутивног система,
  - c) продаје произведену електричну енергију на конкурентском тржишту,
  - d) пружа помоћне услуге у складу са својим техничким могућностима.

Члан 35.

(Обавезе произвођача)

Произвођач електричне енергије има обавезу да:

- a) испуњава услове дозволе за производњу електричне енергије, ако је дозвола потребна за обављање дјелатности,
- b) примјењује прописе и правила који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта, прописе који се односе на заштиту конкуренције, као и одлуке надлежних органа,
- c) посједује исправан и верификован мјерни уређај који омогућава мјерење произведене електричне енергије, као и електричне енергије која се преузима или испоручује у мрежу,
- d) задовољава техничке и погонске услове дефинисане техничким прописима и стандардима, укључујући вођење погонске и техничке документације,
- e) преузме балансну одговорност или закључи уговор са балансно одговорном страном,
- f) поступа у складу са правилима заштите тржишне конкуренције приликом учешћа на тржишту електричне енергије, укључујући забрану неоправданог повлачења са тржишта и забрану неоправданог смањења производње електричне енергије,
- g) одржава електране у исправном стању, обезбјеђује њихову погонску спремност и сигурно кориштење, укључујући и информациону безбједност, у складу са техничким и другим прописима и стандардима,
- h) пружа помоћне услуге у складу са прописима којима се уређује функционисање преносног система и пружање помоћних услуга,
- i) без накнаде омогући надлежном оператору система слободан приступ опреми у његовом постројењу која се користи за пренос или дистрибуцију електричне енергије у сврху одржавања протока електричне енергије,
- j) стави на располагање надлежном оператору система податке потребне за рад система,
- k) доставља дневне распореде производње, осим уколико је посебним прописом дефинисано другачије,
- l) сноси трошкове дебаланса, осим уколико је посебним прописом дефинисано другачије,
- m) задовољава прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту околиша,
- n) обезбједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми, те пружи потребне информације и документацију Регулаторној комисији,

- o) обезбиједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми, те пружи потребне информације надлежним инспекцијским органима.

Члан 36.

(Подстицајне мјере за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора енергије)

Произвођач који производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији, може остварити подстицаје за производњу у складу са прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

Члан 37.

(Производња за властите потребе)

Активни купци и енергетске заједнице грађана имају право да производе електричну енергију за властите потребе и продају вишак произведене електричне енергије у складу са овим законом, законом којим се уређује област обновљивих извора енергије и подзаконским актима.

ДИО СЕДМИ - ИЗГРАДЊА ЕЛЕКТРАНА

Члан 38.

(Планирање нових електрана)

Планирање нових електрана врши се у складу са Енергетском стратегијом Федерације Босне и Херцеговине и Акционим планом за provedбу Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине, те прописима из области просторног уређења и заштите околиша.

Члан 39.

(Изградња нових електрана)

(1) Право на изградњу електрана остварује се у складу са тржишним принципима и објективним, транспарентним и недискриминирајућим условима у складу са овим законом и прописима којима се уређују концесије, обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност.

(2) Уколико изградња електрана на тржишним принципима, ни уз примјену мјера за побољшање енергетске ефикасности и управљања потрошњом, није довољна за обезбјеђење сигурности снабдијевања електричном енергијом, Влада Федерације може на приједлог Министарства провести поступак јавног надметања за изградњу нових електрана.

(3) Поступак јавног надметања из става (2) овог члана је транспарентан и недискриминирајући и темељи се на јавно објављеним критеријима.

(4) На приједлог Министарства Влада Федерације доноси уредбу којим се дефинише и уређује поступак јавног надметања из става (2) овог члана.

Члан 40.

(Примјена других прописа)

Електране се граде у складу са прописима којима се планира уређење простора и грађење објеката, заштита околиша, заштита на раду, те техничким прописима и стандардима који се односе на ту врсту објеката.

Члан 41.

(Критерији за изградњу нових електрана)

Електране могу градити физичка или правна лица, под условом да електране задовољавају критерије:

- a) поузданости и сигурности електроенергетског система,
- b) конкурентности производних постројења,
- c) заштите јавног здравља и сигурности,
- d) заштите околиша и осигурања трајне контроле утјецаја на околиш,
- e) кориштења земљишта и локације,
- f) енергетске ефикасности,
- g) стратешког опредјељења у погледу кориштења врсте примарног извора енергије,
- h) техничке, економске и финансијске способности подносиоца захтјева,
- i) усклађености с мјерама које се подузимају у погледу обавеза јавне услуге и заштите крајњих купаца,
- j) доприноса производног постројења испуњењу циљева у повећању удјела енергије из обновљивих извора у укупној финалној потрошњи енергије, и
- k) доприноса производног капацитета у смањењу емисија стакленичких и штетних гасова и честица.

Члан 42.

(Енергетска дозвола)

- (1) Произвођачи електричне енергије, укључујући и активне купце, дужни су прибавити енергетску дозволу за изградњу електрана инсталисане снаге једнаке или веће од 1 MW.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана енергетске дозволе се не могу издати за изградњу хидроелектрана мањих од 10 MW, изузев за хидроелектране на гравитационим водоводима.
- (3) Енергетску дозволу издаје Министарство у поступку који претходи издавању одобрења за изградњу објекта.
- (4) Министарство је дужно приликом издавања енергетске дозволе провјерити усклађеност предложене изградње енергетског објекта са циљевима дефинисаним у Енергетској стратегији Федерације Босне и Херцеговине и Акционом плану за provedбу Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине.
- (5) Против одлуке по захтјеву за издавање енергетске дозволе није допуштена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом.
- (6) Министарство доноси правилник којим се детаљније уређују критерији за изградњу нових електрана, поступак издавања енергетске дозволе, форма и садржај захтјева, те друга питања од значаја за издавање енергетске дозволе.

Члан 43.

(Регистар електрана)

- (1) Министарство води јединствени регистар свих електрана на територији Федерације који садржи податке о произвођачу, локацији, објекту, врсти примарног извора, инсталисаног снази и планираног производњи, те друге податке од значаја за вођење регистра.
- (2) Министарство по службеној дужности евидентира у регистар електране за које је издало енергетску дозволу.
- (3) За електране за које није потребна енергетска дозвола, податке потребне за упис у регистар Министарству доставља надлежни оператор мреже.
- (4) Министарство доноси правилник којим детаљније уређује вођење регистра електрана те начин достављања података и уписа у регистар.

ДИО ОСМИ - ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

(Дистрибутивни систем)

Дистрибутивни систем обухвата дистрибутивну мрежу средњег и ниског напона која се простире од мјеста разграничења са преносном мрежом, односно од мјеста прикључења електрана до мјеста прикључења објекта крајњих купаца, те прикључке, опрему, уређаје и осталу инфраструктуру неопходну за функционисање дистрибутивног система.

Члан 45.

(Доступност дистрибутивне мреже)

Дистрибутивна мрежа доступна је свим корисницима на регулисан, транспарентан и недискриминирајући начин, у складу са одредбама овог закона.

Члан 46.

(Обављање дјелатности дистрибуције)

- (1) Оператор дистрибутивног система обавља дјелатност дистрибуције у складу са условима из дозволе за обављање дјелатности.
- (2) Оператор дистрибутивног система уговором уређује права и обавезе са електроенергетским субјектима у складу са одредбама овог закона и другим прописима.
- (3) Оператору дистрибутивног система није дозвољено да тргује електричном енергијом, осим купопродаје за покривање губитака у дистрибутивној мрежи и енергије дебаланса за ове сврхе, те купопродаје електричне енергије за потребе управљања загушењима у дистрибутивној мрежи.
- (4) Оператору дистрибутивног система није дозвољено да подузима мјере које доводе до нарушавања конкуренције.
- (5) Над оператором дистрибутивног система не може се спроводити стечајни поступак.

Члан 47.

(Раздвајање оператора дистрибутивног система)

- (1) Ако је оператор дистрибутивног система дио вертикално интегрисаног субјекта, дужан је да буде независан у односу на друге дјелатности које нису повезане са дистрибуцијом, најмање у смислу свог правног облика, организације и доношења одлука.
- (2) Независност оператора дистрибутивног система из става (1) овог члана не ствара обавезу да се власништво над средствима за дистрибуцију електричне енергије одвоји од вертикално интегрисаног субјекта.
- (3) Независност оператора дистрибутивног система обезбјеђује се минимално на сљедећи начин:
  - a) лицима одговорним за руковођење оператором дистрибутивног система није дозвољено да учествују у раду органа вертикално интегрисаног субјекта, који су директно или индиректно одговорни за свакодневни рад производње електричне енергије и снабдијевања електричном енергијом,
  - b) оператор дистрибутивног система подузима одговарајуће мјере које ће обезбиједити да лица одговорна за руковођење оператором дистрибутивног система поступају професионално и на начин који им омогућава независност у раду,
  - c) оператор дистрибутивног система доноси одлуке о средствима потребним за погон, одржавање и развој мреже независно од вертикално интегрисаног субјекта,
  - d) оператор дистрибутивног система мора имати на располагању одговарајуће финансијске, техничке, материјалне и људске ресурсе за обављање дјелатности,

е) оператор дистрибутивног система доноси програм усклађености који предвиђа мјере којима се елиминише дискриминаторно понашање и осигурава праћење његове примјене.

(4) Оператор дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног субјекта, својим пословним обиљежјима и у комуникацијама, не може доводити до забуне у вези са одвојеним идентитетом електроенергетског субјекта за снабдијевање који је дио истог вертикално интегрисаног субјекта.

Члан 48.

(Програм усклађености)

(1) Оператор дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног субјекта доноси програм усклађености којим се прописују мјере у циљу осигуравања ефективног раздвајања оператора дистрибутивног система, спречавања дискриминаторског понашања и појаве унакрсних субвенција.

(2) Програм усклађености из става (1) овог члана доставља се Регулаторној комисији на одобрење.

(3) Оператор дистрибутивног система именује независно лице или тијело одговорно за праћење усклађености, које има приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система и повезаних привредних друштава.

(4) Лице или тијело одговорно за праћење усклађености израђује и доставља Регулаторној комисији годишњи извјештај о provedби програма усклађености, у роковима које одређује Регулаторна комисија, те коначан извјештај објављује на интернет страници оператора дистрибутивног система.

(5) Регулаторна комисија има сљедеће задатке и надлежности у вези са доношењем и примјеном програма усклађености:

- а) одобравање програма усклађености, укључујући и услове за именовање лица или тијела одговорног за праћење усклађености,
- б) одобравање трошкова примјене програма усклађености као саставног дијела регулисаних трошкова оператора дистрибутивног система,
- в) право да захтијева доставу додатних појашњења у вези са годишњим извјештајем из става (4) овог члана, као и право да захтијева разматрање додатних мјера које нису биле предмет извјештаја.

Члан 49.

(Садржај програма усклађености)

Програмом усклађености се прописују:

- а) начин именовања и потребни услови за именовање лица или тијела одговорног за праћење усклађености,
- б) права и дужности лица или тијела одговорног за праћење усклађености,
- в) минимални садржај кодекса понашања менаџмента и запослених оператора дистрибутивног система у вези са програмом усклађености,
- г) принципи успостављања међусобних односа и обављања заједничких послова унутар вертикално интегрисаног субјекта,
- д) мјере којим се обезбјеђује независност менаџмента,
- е) мјере којим се обезбјеђује право ефективног доношења одлука унутар оператора дистрибутивног система у односу на вертикално интегрисаног субјекта,
- ж) мјере за провођење рачуноводственог раздвајања оператора дистрибутивног система,
- з) мјере за успостављање засебног идентитета и брендирања оператора дистрибутивног система,

- i) мјере за заштиту повјерљивих и комерцијално осјетљивих информација у посједу оператора дистрибутивног система,
- j) начин поступања у случају кршења одредби програма усклађености,
- k) надзор над примјеном и извјештавање о примјени програма усклађености,
- l) друга питања од значаја за provedбу програма усклађености.

Члан 50.

(Изузеће од обавезе раздвајања оператора дистрибутивног система)

Одредбе из Члан 47. и Члан 48. овог закона не примјењују се на вертикално интегрисане субјекте који испоручују електричну енергију за мање од 100.000 прикључених купаца.

Члан 51.

(Права вертикално интегрисаног субјекта)

- (1) Вертикално интегрисани субјект одобрава годишњи план пословања и прописује општи ниво задужености оператора дистрибутивног система, те прати извршење плана пословања и инвестиција.
- (2) Вертикално интегрисаном субјекту није дозвољено да даје упутства у вези са свакодневним обављањем послова, нити да утиче на појединачне инвестиционе одлуке оператора дистрибутивног система које су у оквиру одобреног финансијског плана.
- (3) Вертикално интегрисани субјект може контролисати извршење плана пословања, укључујући и план инвестиција, доношење интерних техничких прописа, утврђивања пословних политика и друга права чијом примјеном се обезбјеђује заштита интереса унутар вертикално интегрисаног субјекта у мјери у којој се не нарушава независност оператора дистрибутивног система.

Члан 52.

(Обавезе оператора дистрибутивног система)

Оператор дистрибутивног система дужан је да:

- a) испуњава услове дозволе за обављање дјелатности,
- b) управља, одржава и развија дистрибутивни систем на начин којим се осигурава дугорочна способност система да задовољи разумне потребе за дистрибуцијом електричне енергије и економичним кориштењем дистрибутивне мреже,
- c) осигура поузданост дистрибутивног система за потребе снабдијевања крајњих купаца електричном енергијом, односно преузимања електричне енергије од произвођача, активних купаца и постројења за складиштење енергије, те квалитет електричне енергије и услуга,
- d) изради правила о раду дистрибутивног система,
- e) донесе правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу,
- f) пропише услове за прикључење објеката корисника дистрибутивне мреже, у складу са законом, подзаконским актима, техничким прописима и стандардима,
- g) изради планове развоја и инвестиција у дистрибутивном систему,
- h) донесе програм усклађености и извјештај о провођењу програма,
- i) омогући приступ дистрибутивној мрежи корисницима, према регулисаним, транспарентним и недискриминирајућим условима и закљученим уговорима,
- j) осигура недискриминирајући третман електроенергетских субјеката у односу на повезана привредна друштва унутар вертикално интегрисаног субјекта,
- k) омогући корисницима система и трећим лицима недискриминирајући приступ подацима и информацијама којима располаже,

- l) обезбиједи усклађеност погона дистрибутивне мреже са преносном мрежом, те прикљученим постројењима корисника дистрибутивног система,
- m) утврди приједлоге тарифа за кориштење дистрибутивне мреже, накнада за прикључење и накнада по основу пружања нестандартних услуга,
- n) обрачуна и наплати тарифе за кориштење дистрибутивне мреже, накнаду за прикључење, накнаду по основу пружања нестандартних услуга и накнаду по основу обрачунате неовлаштене потрошње,
- o) утврђује нормативе радова и услуга у дистрибутивном систему,
- p) обезбиједи исправност и поузданост мјерења електричне енергије на мјестима примопредаје са корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу,
- q) обезбиједи повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности и да информације које могу обезбиједити предност на тржишту објављује на недискриминирајући начин,
- r) врши контролу исправности прикључка и мјерног мјеста,
- s) кориснику система достави записник, потврду или обавјештење о свим радњама извршеним на прикључку и мјерном мјесту,
- t) контролише заштитни појас електроенергетског вода и подузима заштитне мјере,
- u) омогућава промјену снабдјевача у складу са одредбама овог закона,
- v) утврђује и документује неовлаштену потрошњу електричне енергије и врши обрачун накнаде за неовлаштено преузету електричну енергију,
- w) прикупи, обради и достави надлежним субјектима податке о регистрованим енергетским величинама на мјесту примопредаје са корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу,
- x) изгради прикључке корисника дистрибутивног система и обезбиједи услове у дистрибутивној мрежи за њихово прикључење,
- y) дефинише у правилима о прикључењу критерије оправданости, покрића и подјеле трошкова техничке адаптације и повећања капацитета дистрибутивне мреже неопходних за интеграцију нових електрана које користе обновљиве изворе енергије у дистрибутивну мрежу и објави их у одговарајућој форми,
- z) изда по захтјеву инвеститора прелиминарно мишљење о могућностима прикључења у сврху сагледавања могућих опција и трошкова прикључења електроенергетског објекта на мрежу,
- aa) обезбиједи приоритете у приступу мрежи и диспечирању произвођачима који производе електричну енергију из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, у складу са прописима, уважавајући техничка ограничења електроенергетског система,
- bb) планира и набави електричну енергију за покривање дистрибутивних губитака у складу са транспарентним, недискриминирајућим и тржишним принципима,
- cc) уређује балансну одговорност код набавке дистрибутивних губитака,
- dd) прати губитке у дистрибутивној мрежи и предузима мјере за њихово смањење,
- ee) подузима мјере за управљање загушењима у дистрибутивној мрежи,
- ff) прати, евидентира, анализира и примјењује мјере на одржавању и унапређењу параметара квалитета снабдијевања,
- gg) прати сигурност снабдијевања и учествује у изради извјештаја о сигурности снабдијевања,
- hh) изради стандардне профиле оптерећења крајњих купаца чија се потрошња и балансна одговорност не утврђује на основу мјерења у прописаном обрачунском мјерном интервалу,

- ii) одржава базу података о крајњим купцима и њиховим снабдјевачима за сва мјеста испоруке са свог система,
- jj) води регистар обрачунских мјерних мјеста баланских група и достави податке неопходне за администрацију тржишта надлежним субјектима, у складу са прописима којима се уређује организација тржишта електричне енергије,
- kk) достави снабдјевачу мјерне податке о потрошњи купаца које он снабдијева, на бази измјерених вриједности или стандардних профила оптерећења,
- ll) доставља субјекту надлежном за издавање гаранција о поријеклу податке о производњи електричне енергије у електранама прикљученим на дистрибутивну мрежу, укључујући и електране за властите потребе,
- mm) једном годишње, најкасније до 31. марта текуће године, утврди листу купаца који имају статус малог купца електричне енергије, те о томе обавијести мале купце и снабдјеваче,
- nn) планира потребе за електричном енергијом и израђује билансе потрошње електричне енергије и снаге у дистрибутивном систему,
- oo) доставља податке о будућим потребама за електричном енергијом надлежним органима и субјектима,
- pp) утврђује техничке захтјеве за увођење и примјену напредних мјерних система и технологија паметних мрежа,
- qq) организује посебне организационе јединице за рјешавање приговора и жалби и информисање корисника система,
- rr) води евиденције о рјешавању приговора и жалби корисника система,
- ss) доставља извјештаје регулаторној комисији у складу са овим законом и прописима регулаторне комисије,
- tt) доставља Министарству податке потребне за упис у регистар електрана за објекте за које Министарство не издаје енергетску дозволу,
- uu) обезбјеђује корисницима система кратке и садржајне информацијске листе са практичним информацијама које се односе на њихова права,
- vv) примјењује мјере за побољшање енергетске ефикасности,
- ww) примјењује мјере за заштиту околиша,
- xx) уведе правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије,
- yy) примјењује мјере које се односе на информациону безбједност,
- zz) изради стратегију развоја паметних система за мјерење електричне енергије испоручене крајњим купцима,
- aaa) имплементира одредбе мрежних правила и смјерница за рад електроенергетских система Европске уније, у дијелу који се односи на оператора дистрибутивног система,
- bbb) испуњава друге обавезе у складу са овим законом, подзаконским прописима и условима дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије.

Члан 53.

(Планирање развоја дистрибутивног система)

- (1) Оператор дистрибутивног система сваке двије године, најкасније до краја октобра текуће године, доноси десетогодишњи план развоја дистрибутивног система.
- (2) Регулаторна комисија даје сагласност на десетогодишњи план развоја дистрибутивног система.
- (3) Након добијања сагласности Регулаторне комисије оператор дистрибутивног система јавно објављује десетогодишњи план развоја дистрибутивног система.

(4) Десетогодишњи план развоја дистрибутивног система усклађује се са Енергетском стратегијом Федерације Босне и Херцеговине, плановима развоја преносне мреже, документима просторног планирања и захтјевима корисника дистрибутивне мреже.

(5) Десетогодишњи план развоја дистрибутивног система нарочито садржи потребна улагања у дистрибутивни систем за потребе прикључења нових производних капацитета и нових купаца, укључујући станице за пуњење електричних возила.

(6) Десетогодишњи план развоја дистрибутивног система узима у обзир употребу алтернативних метода повећања капацитета дистрибутивног система, укључујући управљање потрошњом, енергетску ефикасност, примјену постројења за складиштење и друге ресурсе.

(7) Одредбе ставова (1) до (6) овог члана не примјењују се на операторе дистрибутивног система који испоручују електричну енергију за мање од 100.000 прикључених купаца.

Члан 54.

(Планирање инвестиција у дистрибутивни систем)

(1) Оператор дистрибутивног система, најкасније до краја новембра текуће године, доноси годишњи и трогодишњи план инвестиција у дистрибутивни систем.

(2) Годишњи и трогодишњи план инвестиција у дистрибутивни систем израђују се према потребама корисника мреже, те се усклађују са десетогодишњим планом развоја дистрибутивног система, планом инвестиција преносног система и документима просторног планирања.

(3) Регулаторна комисија даје сагласност на годишњи и трогодишњи план инвестиција у дистрибутивни систем.

(4) Након добијања сагласности Регулаторне комисије оператор дистрибутивног система јавно објављује годишњи и трогодишњи план инвестиција у дистрибутивни систем.

(5) План инвестиција у дистрибутивни систем садржи:

- a) тренутно стање и степен кориштења елемената дистрибутивне мреже,
- b) процјену потреба за додатним капацитетима, узимајући у обзир и развој дистрибуиране производње, мјере енергетске ефикасности, примјену нових технологија и друго,
- c) преглед већих електроенергетских објеката чија је изградња и реконструкција предвиђена у планском периоду,
- d) циљеве квалитета снабдијевања, посебно у дијелу који се односи на континуитет и квалитет испоруке,
- e) циљеве заштите околиша,
- f) планиране инвестиције у напредне системе мјерења и технологије паметних мрежа,
- g) процјену потреба информационе безбједности,
- h) остале податке од значаја за планирање инвестиција у дистрибутивни систем.

(6) Оператор дистрибутивног система развија дистрибутивни систем у складу са одобреним плановима инвестиција о чему извјештава Регулаторну комисију.

Члан 55.

(Накнаде за пружање услуга оператора дистрибутивног система)

(1) Оператор дистрибутивног система остварује приходе потребне за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије, по основу:

- a) накнаде за кориштење дистрибутивне мреже (тарифа),
- b) накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- c) накнаде за пружање нестандартних услуга корисницима дистрибутивног система,
- d) обрачунате неовлаштене потрошње.

(2) Накнаде из става (1) тачка а) до ц) овог члана су регулисане и оператору дистрибутивног система није дозвољено да примијени друге износе накнада у односу на оне које је одредила или на које је сагласност дала Регулаторна комисија.

(3) Методологије за израчун накнада, приједлози накнада, израчуни и јединични износи накнада за пружање услуга оператора дистрибутивног система су јавни и објављују се на интернет страници Регулаторне комисије и оператора дистрибутивног система.

Члан 56.

(Накнада за кориштење дистрибутивне мреже)

(1) Крајњи купци плаћају накнаду за кориштење дистрибутивне мреже.

(2) Регулаторна комисија доноси методологију за утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже.

(3) Методологија из става (2) овог члана се заснива на сљедећим начелима и циљевима:

- a) пропорционалност и недискриминација,
- b) јавност и објективност критерија за признавање трошкова,
- c) подстицање ефикасног кориштења дистрибутивне мреже,
- d) одрживост инвестирања у дистрибутивну мрежу,
- e) баланс између квалитета услуге и цијена које плаћају крајњи купци,
- f) избегавање унакрсних субвенција између различитих група корисника мрежа,
- g) подстицање квалитета снабдијевања и ефикасности рада оператора дистрибутивног система,
- h) повећање сигурности снабдијевања,
- i) повећање информационе безбједности и
- j) примјена савремених технологија.

(4) Методологијом из става (2) овог члана уређују се:

- a) начин покретања и вођења тарифног поступка,
- b) критерији за признавање оправданих расхода оператора дистрибутивног система,
- c) начин утврђивања потребног прихода оператора дистрибутивног система,
- d) правила и поступак алокације одобреног потребног прихода на категорије и групе потрошње,
- e) начин утврђивања тарифних ставова и посебних накнада за кориснике дистрибутивних система,
- f) категорије потрошње и групе купаца,
- g) тарифни елементи за обрачун испоручене електричне енергије и снаге,
- h) други елементи од значаја за вођење поступка, одређивање и примјену тарифа.

(5) Категорије потрошње и групе купаца одређују се у зависности од напонског нивоа мреже на мјесту прикључења, начина мјерења електричне енергије, намјене потрошње, постојања постројења за складиштење или производњу електричне енергије за властите потребе и других критерија дефинисаних методологијом из става (2) овог члана.

(6) Оператор дистрибутивног система на основу методологије из става (2) овог члана израђује и подноси Регулаторној комисији приједлог за одобрење потребног прихода оператора дистрибутивног система и утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже по категоријама потрошње и групама купаца.

(7) Регулаторна комисија разматра приједлог оператора дистрибутивног система из става (6) овог члана и утврђује коначни износ тарифа за кориштење дистрибутивне мреже.

(8) Накнада за кориштење дистрибутивне мреже се исказује као посебна ставка на рачуну за утрошену електричну енергију.

Члан 57.

(Регулаторни период за обрачун тарифа за кориштење дистрибутивне мреже)

- (1) Тарифе за кориштење дистрибутивне мреже утврђују се за регулаторни период од четири године.
- (2) Изузетно, у случају значајних промјена параметара на којима је заснован израчун тарифа за кориштење дистрибутивне мреже, износи тарифа се могу измијенити и у току трајања регулаторног периода на основу образложеног захтјева оператора дистрибутивног система или на иницијативу Регулаторне комисије.

Члан 58.

(Накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу)

- (1) За прикључење новог објекта на дистрибутивну мрежу или повећање прикључне снаге постојећег објекта, корисник дистрибутивног система плаћа накнаду за прикључење оператору дистрибутивног система.
- (2) Накнада за прикључење обухвата накнаду за изградњу прикључка, укључујући и опремање мјерног мјеста мјерним уређајима и накнаду за обезбјеђење услова за прикључење кроз повећање капацитета дистрибутивне мреже.
- (3) Регулаторна комисија доноси правила којим прописује методологије за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу и накнаде за прикључење на затворени дистрибутивни систем.
- (4) Методологијом из става (3) овог члана посебно се прописује начин обрачуна трошкова поновног прикључења објекта крајњег купца који је био искључен са дистрибутивне мреже у периоду дужем од једне године.
- (5) Оператор дистрибутивног система на основу методологије из става (3) овог члана израђује и подноси Регулаторној комисији приједлог за утврђивање јединичних накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу, по категоријама корисника мреже и категоријама потрошње.
- (6) Регулаторна комисија утврђује износ накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу на основу приједлога оператора дистрибутивног система или на властиту иницијативу.

Члан 59.

(Накнаде за пружање нестандартних услуга)

- (1) Корисници система или друга лица која користе нестандартне услуге оператора дистрибутивног система дужни су платити накнаду за пружање нестандартних услуга.
- (2) Износ накнада за пружање нестандартних услуга утврђује оператор дистрибутивног система уз сагласност Регулаторне комисије.
- (3) Износ накнада из става (2) овог члана утврђује се на основу норматива радова и услуга оператора дистрибутивног система.
- (4) Накнаде за пружање нестандартних услуга могу обухватити и друге објективне трошкове који могу настати у поступку пружања нестандартних услуга, укључујући и услуге других надлежних органа и тијела, а чија висина се не може унапријед одредити и исказати.

Члан 60.

(Посебне накнаде које плаћа оператор дистрибутивног система)

- (1) Оператор дистрибутивног система обрачунава трошкове посебних накнада које плаћа по основу прописа јединица локалне самоуправе у фази употребе објекта само крајњим купцима на подручју односне јединице локалне самоуправе.

(2) Накнада из става (1) овог члана исказује се као посебна ставка на рачуну за утрошену електричну енергију, у дијелу рачуна који се односи на накнаду за кориштење дистрибутивне мреже.

(3) Регулаторна комисија методологијом за утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже из Члан 56. овог закона прописује начин утврђивања јединичног износа накнада које плаћају крајњи купци по основу посебних накнада из става (1) овог члана.

(4) Јединични износ накнаде који плаћају крајњи купци по основу посебних накнада из става (1) овог члана одобрава Регулаторна комисија на приједлог оператора дистрибутивног система.

Члан 61.

(Извјештавање)

Оператор дистрибутивног система периодично, према динамици, обиму и начину који одреди Регулаторна комисија, доставља извјештаје Регулаторној комисији, који се односе на:

- a) техничке податке дистрибутивне мреже,
- b) податке о корисницима дистрибутивног система, укључујући и податке о производним постројењима и постројењима за складиштење,
- c) податке о реализацији планова инвестиција,
- d) податке о промјенама снабдјевача,
- e) податке о набавци и продаји електричне енергије на дистрибутивној мрежи,
- f) податке о оствареним дистрибутивним губицима и набавци електричне енергије за ове потребе,
- g) податке о оптерећењу дистрибутивне мреже,
- h) податке о прикључцима на дистрибутивну мрежу,
- i) показатеље квалитета снабдијевања електричном енергијом,
- j) финансијске показатеље,
- k) остале податке у складу са актима Регулаторне комисије.

Члан 62.

(Тајност података)

(1) Оператор дистрибутивног система је дужан да обезбиједи тајност повјерљивих података које добија од других електроенергетских субјеката и купаца, осим ако се посебним прописом не захтијева јавно објављивање одређених података или њихова достава надлежним тијелима.

(2) Оператор дистрибутивног система дужан је на недискриминаторан начин објављивати информације које могу обезбиједити предност учесницима на тржишту.

(3) Информације о могућностима кориштења дистрибутивне мреже су јавне.

Члан 63.

(Приступ дистрибутивној мрежи)

(1) Оператор дистрибутивног система дужан је омогућити приступ дистрибутивној мрежи корисницима система по регулисаним условима на транспарентан и недискриминирајући начин.

(2) Оператор дистрибутивног система може одбити приступ мрежи искључиво због ограничених капацитета, погонских сметњи, преоптерећености система или због угрожености рада система.

(3) Оператор дистрибутивног система дужан је одбити приступ, односно искључити са мреже произвођача који не посједује дозволу за обављање електроенергетске дјелатности у складу са овим законом.

(4) Оператор дистрибутивног система дужан је информисати корисника дистрибутивног система којем је одбијен приступ мрежи о разлозима одбијања приступа који морају бити објективни, недискриминирајући и детаљно образложени.

(5) Корисник дистрибутивног система, којем је одбијен приступ мрежи или је незадовољан условима приступа, може поднијети жалбу Регулаторној комисији.

(6) Оператор дистрибутивног система дужан је при диспечирању дистрибуиране производње дати предност производним постројењима која користе обновљиве изворе енергије или отпад или когенерацијским постројењима.

Члан 64.

(Уговор о кориштењу дистрибутивне мреже)

(1) Кориштење дистрибутивне мреже уређује се уговором о кориштењу дистрибутивне мреже који закључују оператор дистрибутивног система и корисник система.

(2) Услови за закључење и садржај уговора о кориштењу дистрибутивне мреже детаљније се уређују Општим условима.

Члан 65.

(Директан вод)

(1) Произвођач електричне енергије и крајњи купац који немају могућност приступа мрежи могу изградити директан вод, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

(2) Произвођач може директним водом снабдијевати властите пословне објекте и објекте властите потрошње електране, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

Члан 66.

(Квалитет снабдијевања)

(1) Квалитет снабдијевања електричном енергијом обухвата:

- a) континуитет испоруке,
- b) квалитет напона у дистрибутивној мрежи,
- c) квалитет услуга.

(2) Регулаторна комисија доноси правилник, којим се прописују:

- a) показатељи квалитета снабдијевања,
- b) начин мјерења, прикупљања и обраде показатеља квалитета снабдијевања,
- c) постепено увођење општих, минималних и гарантованих стандарда квалитета снабдијевања,
- d) постепено увођење финансијске компензације крајњем купцу након увођења гарантованих стандарда квалитета снабдијевања,
- e) начин, динамика и садржај извјештаја који се достављају Регулаторној комисији,
- f) садржај годишњег извјештаја о квалитету снабдијевања који припрема оператор дистрибутивног система.

(3) У циљу осигурања квалитета снабдијевања оператор дистрибутивног система дужан је да:

- a) успостави систем за мјерење квалитета напона у дистрибутивној мрежи,
- b) води евиденције података потребних за утврђивање параметара квалитета снабдијевања,
- c) прати показатеље квалитета снабдијевања.

(4) Оператор дистрибутивног система дужан је да најкасније до 31. марта текуће године изрази и јавно објави извјештај о квалитету снабдијевања за претходну годину.

Члан 67.

(Правила о раду дистрибутивног система)

(1) Погон и управљање дистрибутивном мрежом регулишу се правилима о раду дистрибутивног система.

(2) Правила о раду дистрибутивног система прописују:

- a) техничке и друге услове за прикључење корисника система на мрежу, укључујући и активне купце, постројења за складиштење, енергетске заједнице и станице за пуњење електричних возила,
- b) техничке и друге услове за сигуран погон електроенергетског система ради поузданог снабдијевања електричном енергијом,
- c) квалитет напона и дозвољена одступања параметара квалитета напона,
- d) техничке услове за приступ односно кориштење дистрибутивне мреже,
- e) планирање погона и управљање дистрибутивном мрежом,
- f) поступке при погону дистрибутивне мреже у случају поремећеног радног режима услед квара, више силе и других ванредних околности,
- g) начин управљања загушењима у дистрибутивној мрежи,
- h) начин провођења ограничења испоруке у случају недостатка електричне енергије у електроенергетском систему,
- i) методологију и критерије за планирање развоја дистрибутивне мреже,
- j) техничке захтјеве за енергетске трансформаторе,
- k) техничке захтјеве за склопне апарате који се користе у дистрибутивној мрежи,
- l) техничке захтјеве за опремање обрачунског мјерног мјеста корисника система,
- m) техничке захтјеве за управљање потрошњом и пружање услуга флексибилности у дистрибутивном систему,
- n) техничке и друге услове за међусобно повезивање и рад мрежа,
- o) начин вршења контроле напона у дистрибутивној мрежи,
- p) начин утврђивања стандардних профила оптерећења,
- q) захтјеве у вези размјене података и мјерења са корисницима система и другим операторима система и
- r) друга питања од значаја за рад дистрибутивног система.

(3) Правила о раду дистрибутивног система одобрава Регулаторна комисија на приједлог надлежног оператора дистрибутивног система.

(4) Правила о раду дистрибутивног система се објављују на интернет страници Регулаторне комисије и оператора дистрибутивног система.

Члан 68.

(Електронска размјена података на малопродајном тржишту)

(1) Оператор дистрибутивног система доноси правила за електронску размјену података са учесницима на малопродајном тржишту електричне енергије.

(2) Правилима за електронску размјену података уређују се:

- a) средства комуникације на малопродајном тржишту,
- b) идентификационе шеме за учеснике на малопродајном тржишту,
- c) врсте, садржај и формат порука које се размјењују,
- d) друга питања од значаја за електронску размјену података.

(3) Правила за електронску размјену података одобрава Регулаторна комисија.

ПОГЛАВЉЕ II. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ

Члан 69.

(Прикључење на дистрибутивну мрежу)

- (1) Оператор дистрибутивног система дужан је на основу захтјева корисника система прикључити на дистрибутивну мрежу све објекте који испуњавају услове прописане овим законом и подзаконским актима.
- (2) Оператор дистрибутивног система утврђује начин и услове прикључења на дистрибутивну мрежу у складу са одредбама овог закона.
- (3) У поступку прикључења на дистрибутивну мрежу инвеститор прибавља електроенергетску сагласност и закључује уговор о прикључењу са оператором дистрибутивног система, што се ближе уређује Општим условима.
- (4) Правно или физичко лице може затражити од оператора дистрибутивног система прелиминарно мишљење о могућности прикључења производног постројења или постројења за складиштење енергије.

Члан 70.

(Прелиминарно мишљење о могућностима прикључења)

- (1) Оператор дистрибутивног система издаје прелиминарно мишљење о могућностима прикључења у сврху сагледавања могућих опција и оквирних трошкова прикључења електроенергетског објекта на мрежу, у року од 15 дана од дана подношења уредног захтјева.
- (2) Прелиминарно мишљење о могућностима прикључења је необавезујуће и издаје се у сврху информисања подносиоца захтјева о могућим опцијама за прикључење на дистрибутивну мрежу у вријеме подношења захтјева.
- (3) Трошкове издавања прелиминарног мишљења о могућностима прикључења сноси подносилац захтјева, према цјеновнику нестандартних услуга.

Члан 71.

(Електроенергетска сагласност)

- (1) Инвеститор који намјерава да прикључи свој објекат на дистрибутивну мрежу дужан је да прибави електроенергетску сагласност.
- (2) Електроенергетска сагласност прибавља се прије издавања урбанистичке сагласности или локацијске информације.
- (3) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности подноси се у писаној форми, у штампаном или електронском облику.
- (4) Електроенергетска сагласност садржи електроенергетске и техничке услове, као и друге услове који се прописују Општим условима, које су корисници дистрибутивног система дужни испунити прије прикључења на дистрибутивну мрежу.
- (5) Електроенергетска сагласност се издаје за:
  - а) прикључење нових објеката,
  - б) постојеће објекте у случају повећања прикључне снаге, промјена прикључка или уређаја који имају изражен повратни утицај на мрежу, спајања или раздвајања мјерних мјеста, те
  - в) друге случајеве прописане Општим условима.
- (6) О захтјеву за издавање електроенергетске сагласности одлучује оператор дистрибутивног система, у складу са одредбама закона којим се уређује управни поступак, у року од 30 дана од дана подношења захтјева за прикључење на ниском напону, односно 60 дана за прикључење на средњем напону.

(7) Изузетно, у случају измјене услова прикључења у периоду од издавања електроенергетске сагласности до закључења уговора о прикључењу на дистрибутивну мрежу, оператор дистрибутивног система врши измјене раније издате електроенергетске сагласности.

(8) Електроенергетска сагласност престаје важити уколико инвеститор не прикључи објекат у року и под условима који се одређују Општим условима.

Члан 72.

(Уговор о прикључењу)

(1) Прије изградње прикључка на дистрибутивну мрежу, корисник дистрибутивног система и оператор дистрибутивног система закључују уговор о прикључењу.

(2) Уговором о прикључењу дефинишу се трошкови прикључења, израда прикључка, надзор над изградњом прикључка, поступак и рокови прикључења, начин плаћања и друге одредбе од значаја за његово извршење.

(3) Оператор дистрибутивног система може кориснику дистрибутивног система опционо понудити уговор о прикључењу који предвиђа ограничење кориштења прикључне снаге у унапријед дефинисаним околностима.

Члан 73.

(Трошкови прикључења)

(1) Корисник дистрибутивног система плаћа оператору дистрибутивног система накнаду за прикључење у складу са Члан 58. овог закона.

(2) Крајњи купац чији су објекти били искључени са дистрибутивне мреже у периоду дужем од једне године плаћа оператору дистрибутивног система трошкове поновног прикључења у складу са Члан 58. овог закона.

Члан 74.

(Право на жалбу)

(1) Против рјешења о електроенергетској сагласности или акта којим је одбијен или ограничен приступ мрежи, може се изјавити жалба Регулаторној комисији у року од 15 дана од дана пријема акта оператора дистрибутивног система.

(2) Жалба се подноси посредством оператора дистрибутивног система, који је дужан да поступи по жалби у складу са правилима управног поступка.

(3) Одлука Регулаторне комисије о жалби доноси се у року од 60 дана од дана достављања жалбе.

(4) Уколико Регулаторна комисија тражи додатне информације рок из става (3) овог члана продужава се за додатних 60 дана.

(5) Против коначне одлуке Регулаторне комисије из става (3) овог члана странка може покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Члан 75.

(Изградња новог прикључка)

(1) Оператор дистрибутивног система је инвеститор изградње прикључка новог корисника дистрибутивног система.

(2) Изградњу прикључка објекта крајњег купца врши оператор дистрибутивног система.

(3) Изградњу прикључка објекта произвођача врши оператор дистрибутивног система или овлаштени извођач кога одабере инвеститор објекта уз сагласност оператора дистрибутивног система, што се уређује уговором о прикључењу.

(4) Изграђени прикључак је основно средство оператора дистрибутивног система и дио дистрибутивног система.

(5) Оператор дистрибутивног система сноси трошкове одржавања прикључка који је његово основно средство.

Члан 76.

(Третман постојећих прикључака)

(1) Постојећи корисници дистрибутивног система могу без накнаде пренијети на оператора дистрибутивног система власништво над технички исправним прикључком, укључујући мјерно мјесто, ради даљег управљања и одржавања.

(2) Ако постојећи корисник дистрибутивног система који је власник прикључка и мјерног мјеста не жели пренијети власништво над прикључком и припадајућим мјерним мјестом оператору дистрибутивног система, дужан је да:

- a) сноси трошкове редовног и инвестиционог одржавања властитог прикључка,
- b) сноси трошкове одржавања и баждарења мјерних уређаја,
- c) послове одржавања и интервенција на прикључку и мјерном мјесту повјери правним или физичким лицима која испуњавају услове у вези са кадровском и техничком опремљеношћу из Члан 142. овог закона или оператору дистрибутивног система.

(3) Постојећи корисник дистрибутивног система не може оспорити оператору дистрибутивног система прикључење новог корисника дистрибутивног система преко постојећег прикључка, без обзира да ли су прикључак и мјерно мјесто у власништву оператора дистрибутивног система или корисника.

Члан 77.

(Пуштање објекта у рад)

(1) Након завршетка изградње објекта, оператор дистрибутивног система по захтјеву корисника система потврђује исправност инсталација корисника дистрибутивног система и врши прикључење објекта на дистрибутивну мрежу.

(2) Исправности инсталација корисника дистрибутивног система из става (1) овог члана потврђује се достављањем:

- a) потврде о исправности електричних инсталација која је издата од стране овлаштеног лица за објекте из категорије домаћинства и категорије остала потрошња прикључне снаге до 23 kV, или
- b) одобрења за употребу за остале објекте.

Члан 78.

(Забрана прикључења објеката изграђених без одобрења за грађење)

(1) Прикључење на дистрибутивну мрежу објеката изграђених без одобрења за грађење није дозвољено.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, оператор дистрибутивног система може извршити привремено прикључење на дистрибутивну мрежу објеката изграђених без одобрења за грађење уз увјерење издато од стране органа управе надлежног за издавање одобрења за грађење о чињеницама о којима орган води службену евиденцију или након проведеног поступка, у сљедећим случајевима:

- a) ако се изграђени објекат налази на подручју гдје нису донесени плански документи,
- b) ако је изграђени објекат у поступку легализације.

(3) Привремено прикључење из става (2) овог члана се врши по истој процедури која се проводи за поступак редовног прикључења на дистрибутивну мрежу.

(4) Привремено прикључење из става (2) овог члана врши се на период који не може бити дужи од 12 мјесеци, а који се може продужити за додатних 12 мјесеци.

(5) У случају да се након истека рокова из става (4) овог члана нису испунили услови за прикључак објекта по редовном поступку, на захтјев органа управе надлежног за издавање одобрења за грађење, оператор дистрибутивног система извршиће искључење објекта са дистрибутивне мреже, без права на надокнаду штете.

Члан 79.

(Обрачунско мјерно мјесто)

- (1) Обрачунско мјерно мјесто је мјесто мјерења испоручене, односно преузете електричне енергије између оператора дистрибутивног система и корисника дистрибутивног система.
- (2) Обрачунско мјерно мјесто инсталира се:
  - а) за индивидуалне стамбене и пословне објекте на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и крајњег купца или на граници посједа крајњег купца,
  - б) за објекте колективног становања и стамбено-пословне објекте у мјерним ормарима лоцираним у заједничким просторијама објекта,
  - с) за објекте произвођача на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и основних средстава произвођача код електрана прикључених на дистрибутивну мрежу.
- (3) Оператор дистрибутивног система електроенергетском сагласношћу одређује локацију обрачунског мјерног мјеста, на начин који му обезбјеђује несметан приступ.

Члан 80.

(Приступ мјерном мјесту)

- (1) Корисник дистрибутивног система дужан је да омогући овлашћеним представницима оператора дистрибутивног система приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву, као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву оператора дистрибутивног система који се налазе на његовом посједу, ради читања, испитивања, прегледа, провјере исправности, отклањања кварова, измјештања и замјене, као и ради обуставе испоруке.
- (2) Корисник дистрибутивног система дужан је да заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерне уређаје који су лоцирани на његовом посједу.

Члан 81.

(Правила о прикључењу)

- (1) Оператор дистрибутивног система, уз сагласност Регулаторне комисије, доноси правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу.
- (2) Правилима о прикључењу прописују се услови, поступак и начин прикључења објеката корисника на дистрибутивну мрежу.
- (3) Правилима о прикључењу посебно се прописује и поједностављена процедура за прикључење електрана за властите потребе крајњих купаца, које производе електричну енергију из обновљивих извора инсталисане снаге до укључиво 23 kW.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРЕКИД, ОГРАНИЧЕЊЕ И ОБУСТАВА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 82.

(Прекиди и ограничење испоруке електричне енергије)

Оператор дистрибутивног система може прекинути или ограничити испоруку електричне енергије у случају:

- a) извођења планираних радова на дистрибутивном систему (планирани прекиди),
- b) наступања непредвиђених околности (непланирани прекиди),
- c) када је угрожена сигурност система, људи или имовине или из разлога заштите околиша,
- d) угрожене сигурности снабдијевања из Члан 137. овог закона.

Члан 83.

(Планирани прекиди и ограничења испоруке електричне енергије)

(1) Оператор дистрибутивног система може плански прекинути и ограничити испоруку електричне енергије у случају извођења планираних радова на дистрибутивном систему који обухватају:

- a) редовно и ванредно одржавање или ремонт,
- b) испитивања и контроле мјерења,
- c) прикључење нових корисника дистрибутивног система,
- d) проширење и реконструкцију мреже,
- e) друге случајеве прописане Општим условима.

(2) Оператор дистрибутивног система дужан је крајњим купцима благовремено најавити планирани прекид и ограничење испоруке.

(3) Рок за најаву планираних прекида или ограничења испоруке електричне енергије је 24 сата прије наступања прекида за крајње купце из категорије домаћинство и мали купци, те 48 сати за остале крајње купце.

Члан 84.

(Непланирани прекиди испоруке електричне енергије)

(1) Непланирани прекиди обухватају непредвиђене прекиде испоруке који су узроковани:

- a) вишом силом (попут пожара, поплаве, земљотреса, екстремних временских услова),
- b) дјеловањем треће стране,
- c) поступањем оператора дистрибутивног система.

(2) У непланиране прекиде убрајају се и планирани прекиди који нису благовремено најављени или су трајали дуже од планираног времена.

Члан 85.

(Обустава испоруке и преузимања електричне енергије)

(1) Оператор дистрибутивног система може обуставити испоруку електричне енергије у случају:

- a) неовлаштене потрошње из Члан 89. овог закона,
- b) ако објекат крајњег купца не испуњава прописане техничке услове и угрожава животе људи и имовину или околиш,
- c) ако објекти, друге непокретности и имовина крајњег купца ометају нормалну испоруку електричне енергије другим купцима,
- d) ако крајњи купац, у року који одреди оператор дистрибутивног система, или надлежни инспекцијски орган, не одстриани или до захтијеване границе не смањи сметње које проузрокују његови објекти и уређаји,

- e) ако крајњи купац без одобрења електроенергетског субјекта, преко своје инсталације, омогући потрошњу електричне енергије трећој страни,
- f) ако то захтијева снабдјевач у складу са Члан 110. овог закона, у случају када крајњи купац не измирује обавезе по рачуну за електричну енергију,
- g) ако крајњи купац ускрати овлашћеним лицима приступ до мјерних уређаја односно до унутрашњих електричних инсталација,
- h) ако крајњи купац не поштује посебне услове о ограничењу испоруке електричне енергије, у складу са овим законом,
- i) ако крајњи купац, по захтјеву оператора дистрибутивног система не снизи снагу на уговорену вриједност у захтијеваном року,
- j) ако крајњи купац користи електричну енергију противно условима из електроенергетске сагласности и
- k) другим случајевима прописаним Општим условима.

(2) У случајевима из става (1) тачке од а) до д) овог члана, оператор дистрибутивног система може извршити обуставу испоруке електричне енергије без претходног упозорења.

(3) У случајевима из става (1) тачке од е) до ј) овог члана, оператор дистрибутивног система дужан је претходно у писаној форми упозорити крајњег купца на недостатке односно неправилности због којих му се може обуставити испорука електричне енергије и одредити рок за отклањање недостатака или неправилности.

(4) Оператор дистрибутивног система врши искључење са мреже објекта произвођача електричне енергије у случају непостојања уговора о купопродаји произведене електричне енергије или у другим случајевима прописаним Општим условима.

Члан 86.

(Поновно прикључење на мрежу)

(1) Када крајњи купац којем је обустављена испорука електричне енергије отклони разлоге за обуставу испоруке, оператор дистрибутивног система дужан је извршити поновно прикључење на мрежу у року од 24 сата.

(2) Трошкове поновног прикључења на мрежу из става (1) овог члана сноси крајњи купац.

(3) Оператор дистрибутивног система дужан је да без одлагања поново прикључи на мрежу крајњег купца којем је неосновано обустављена испорука електричне енергије.

(4) Трошкове поновног прикључења из става (3) овог члана сноси електроенергетски субјект по чијем захтјеву је извршена неоснована обустава испоруке електричне енергије.

Члан 87.

(Накнада штете)

(1) Корисник мреже има право на накнаду штете настале услијед испоруке некавалитетне електричне енергије од оператора дистрибутивног система у складу са Општим условима и уговором о кориштењу дистрибутивне мреже.

(2) Корисник мреже нема право на накнаду штете ни измакле користи, настале услијед прекида у испоруци електричне енергије, осим у случајевима крајње непажње или намјерног пропуста оператора дистрибутивног система.

(3) Корисник мреже има право на финансијску компензацију у складу са општим и гарантованим стандардима квалитета снабдијевања из Члан 66. овог закона.

(4) Корисник мреже је дужан да надокнади штету коју проузрокује оператору дистрибутивног система.

(5) Корисник мреже и оператор дистрибутивног система споразумно утврђују накнаду за учињену штету из ставова (1) и (4) овог члана или у супротном покрећу поступак пред надлежним судом.

Члан 88.

(Беспрекидно напајање)

Корисник система који због потреба властитог технолошког процеса или из других разлога захтијева напајање електричном енергијом без прекида, обезбјеђује непрекидно напајање о властитом трошку уградњом одговарајућих резервних извора енергије и система непрекидног напајања.

ПОГЛАВЉЕ IV. НЕОВЛАШТЕНА ПОТРОШЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 89.

(Неовлаштена потрошња електричне енергије)

(1) Неовлаштена потрошња електричне енергије представља свако кориштење електричне енергије у околностима када су објекти и инсталације крајњег купца или произвођача неовлаштено прикључени на електроенергетску мрежу или када су предузете било какве радње на мјерном мјесту и прикључку којима се утиче на исправност или прописану тачност мјерења преузете електричне енергије.

(2) Неовлаштена потрошња електричне енергије укључује:

- a) прикључење на мрежу без електроенергетске сагласности и/или уговора о прикључењу, уговора о снабдијевању електричном енергијом и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже,
- b) неовлаштено прикључење на мрежу након извршене обуставе испоруке електричне енергије,
- c) технички изведено стање које омогућава кориштење електричне енергије без мјерног уређаја, мимо мјерног уређаја или преко мјерног уређаја на коме је онемогућено правилно мјерење,
- d) скидање или оштећење пломбе оператора дистрибутивног система са мјерног уређаја који се налази на посједу крајњег купца, при чему крајњи купац није обавијестио оператора дистрибутивног система о оштећењу, и
- e) кориштење електричне енергије преко неовлаштено замијењеног мјерног уређаја.

(3) Неовлаштена потрошња електричне енергије детаљније се уређује Општим условима.

(4) Неовлаштена потрошња електричне енергије представља кривично дјело крађе кажњиво по кривичном закону.

Члан 90.

(Утврђивање неовлаштене потрошње)

(1) Неовлаштену потрошњу утврђује оператор дистрибутивног система контролом прикључка и мјерног мјеста.

(2) Контролу прикључка и мјерног мјеста из става (1) овог члана обављају квалификована лица овлаштена од оператора дистрибутивног система.

(3) О извршеној контроли сачињава се записник на лицу мјеста, који садржи утврђено чињенично стање и доказни материјал.

(4) Записник из става (3) овог члана потписује и крајњи купац који је присуствовао контроли и којем се уручује примјерак записника.

(5) У случају да крајњи купац није присуствовао контроли или је одбио да потпише записник, овлаштена особа оператора дистрибутивног система на мјесту контроле оставља обавјештење са роком и адресом гдје може преузети записник или се записник доставља на други начин у складу са законом.

(6) У случају сумње на постојање неовлаштене потрошње извршене дјеловањем на исправност мјерног уређаја, преглед мјерила врши независни орган надлежан за послове

законског мјеритељства или независно акредитовано правно лице, а на захтјев оператора дистрибутивног система.

Члан 91.

(Период за обрачун неовлаштене потрошње)

- (1) Период неовлаштене потрошње обухвата период од дана предузимања неовлаштених радњи до дана откривања неовлаштене потрошње.
- (2) Уколико се не може утврдити почетак неовлаштене потрошње за обрачун, односно вријеме предузимања неовлаштене радње, сматра се да је почетак неовлаштене потрошње дан посљедњег прегледа дијела прикључка или мјерног мјеста на којем је предузета неовлаштена радња, а којом је констатована исправност на прикључку или мјерном мјесту.
- (3) За утврђивање почетка периода неовлаштене потрошње из става (2) овог члана, може се користити преглед прикључка или мјерног мјеста за који је израђен записник о извршеној контроли.
- (4) Период неовлаштене потрошње из ставова (1) и (2) овог члана не може бити дужи од годину дана.

Члан 92.

(Обрачун неовлаштене потрошње)

- (1) Оператор дистрибутивног система врши обрачун неовлаштене потрошње према методологији дефинисаној Општим условима.
- (2) Против акта о обрачуну неовлаштене потрошње може се изјавити приговор Регулаторној комисији у складу са Члан 30. овог закона.
- (3) Крајњи купац или лице код кога је утврђена неовлаштена потрошња има обавезу да плати оператору дистрибутивног система обрачунати износ неовлаштено преузете електричне енергије.

ПОГЛАВЉЕ V. ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ЗАТВОРОНОМ ДИСТРИБУТИВНОМ СИСТЕМУ

Члан 93.

(Затворени дистрибутивни систем)

- (1) Затворени дистрибутивни систем је систем преко којег се електрична енергија дистрибуира на географски ограниченој индустријској зони, трговачкој зони или зони заједничких услуга.
- (2) Регулаторна комисија одобрава статус затвореног дистрибутивног система на захтјев власника система ако су задовољени сљедећи услови:
  - a) пословање или производни процес корисника тог система је интегрисан из специфичних, техничких или сигурносних разлога,
  - b) систем примарно дистрибуира електричну енергију власнику или оператору система или њиховим повезаним предузећима,
  - c) на систем нису прикључени крајњи купци из категорије домаћинство или је прикључен мали број крајњих купаца из категорије домаћинство који су запослењем или на сличан начин повезани с власником дистрибутивног система и налазе се унутар подручја затвореног дистрибутивног система.
- (3) Власник затвореног дистрибутивног система дужан је од Регулаторне комисије прибавити дозволу за обављање дјелатности дистрибуције у затвореном дистрибутивном систему.

(4) Корисници чији су објекти прикључени на затворени дистрибутивни систем не могу бити дискриминисани у односу на кориснике других дистрибутивних система у вези са испоруком и снабдијевањем електричном енергијом и имају сва права крајњих купаца која су дефинисана овим законом и подзаконским актима.

Члан 94.

(Цијена кориштења затвореног дистрибутивног система)

(1) Регулаторна комисија доноси методологију за утврђивање тарифа за кориштење затвореног дистрибутивног система.

(2) Оператор затвореног дистрибутивног система на основу методологије из става (1) овог члана утврђује тарифе за кориштење затвореног дистрибутивног система, уз сагласност Регулаторне комисије.

(3) Оператор затвореног дистрибутивног система дужан је обавијестити своје кориснике о цијени кориштења затвореног дистрибутивног система.

Члан 95.

(Одговорности оператора затвореног дистрибутивног система)

Оператор затвореног дистрибутивног система одговоран је за:

- a) сигуран и поуздан рад затвореног дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије,
- b) осигурање недискриминирајућег и економичног приступа затвореном дистрибутивном систему,
- c) испуњење разумних захтјева за повећање снаге корисника свог система,
- d) изградњу прикључка корисника затвореног дистрибутивног система,
- e) давање информација енергетским субјектима и корисницима дистрибутивног система које су потребне за ефикасан приступ затвореном дистрибутивном систему, на принципима транспарентности и недискриминације,
- f) исправност и поузданост мјерења електричне енергије на мјестима примопредаје са корисницима затвореног дистрибутивног система.

Члан 96.

(Обавезе оператора затвореног дистрибутивног система)

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:

- a) испуњава услове дозволе за обављање дјелатности,
- b) одржава мрежу,
- c) донесе правила о раду затвореног дистрибутивног система,
- d) планира инвестиције у затворени дистрибутивни систем, у складу са потребама корисника система,
- e) примјењује цијену кориштења затвореног дистрибутивног система одређену у складу са овим законом,
- f) објави услове и цијене прикључења на затворени дистрибутивни систем сходно одредбама методологије за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу из Члан 58. овог закона,
- g) прати губитке у затвореном дистрибутивном систему и предузима мјере за њихово смањење,
- h) набави енергију за надокнаду губитака у својој мрежи по тржишним условима, на транспарентан и недискриминаторски начин,
- i) корисницима затвореног дистрибутивног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације,

- j) обезбиди повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности и да информације које могу обезбидити предност на тржишту објављује на недискриминаторски начин,
- k) доставља субјекту надлежном за администрирање тржишта електричне енергије потребне податке у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије,
- l) доставља снабдјевачу обрачунске податке за купце унутар затвореног дистрибутивног система,
- m) предузима прописане мјере безбједности,
- n) предузима мјере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту околиша,
- o) доставља Регулаторној комисији и Министарству податке о произведеној електричној енергији унутар затвореног дистрибутивног система,
- p) уређује друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система.

Члан 97.

(Правила о раду затвореног дистрибутивног система)

- (1) Погон и управљање затвореним дистрибутивним системом регулишу се правилима о раду затвореног дистрибутивног система.
- (2) Правила о раду затвореног дистрибутивног система прописују:
  - a) захтјеве за осигурање безбједности погона,
  - b) техничке услове за прикључење на затворени дистрибутивни систем,
  - c) захтјеве за приступ затвореном дистрибутивном систему,
  - d) захтјеве за мјерење и мјерну опрему,
  - e) услове за кориштење и одржавање објеката,
  - f) поступке у случају поремећаја у раду,
  - g) друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система.
- (3) Правила о раду затвореног дистрибутивног система одобрава Регулаторна комисија на приједлог оператора затвореног дистрибутивног система.
- (4) Правила о раду затвореног дистрибутивног система објављују се на интернет страници оператора затвореног дистрибутивног система.

Члан 98.

(Управљање затвореним дистрибутивним системом)

- (1) Затвореним дистрибутивним системом управља оператор затвореног дистрибутивног система којег одреди власник система.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, Регулаторна комисија може на захтјев власника затвореног дистрибутивног система донијети одлуку којом одређује територијално надлежног оператора дистрибутивног система за управљање затвореним дистрибутивним системом.
- (3) У случају из става (2) овог члана, власник затвореног дистрибутивног система дужан је да територијално надлежном оператору дистрибутивног система преда на кориштење и управљање своје електроенергетске објекте.
- (4) Оператор затвореног дистрибутивног система мора бити стручно и технички квалификован за обављање те дјелатности, што провјерава Регулаторна комисија у поступку издавања дозволе за обављање дјелатности.
- (5) Оператор дистрибутивног система који преузима управљање затвореним дистрибутивним системом и власник затвореног дистрибутивног система, уговором уређују питања у вези са управљањем, одржавањем и накнадом за уступање или закуп затвореног дистрибутивног система.

ДИО ДЕВЕТИ - СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Члан 99.

(Снабдијевање)

- (1) Снабдијевање електричном енергијом је дјелатност продаје електричне енергије крајњим купцима, укључујући и препродају.
- (2) Снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом може да обавља правно лице које има одговарајућу дозволу за обављање дјелатности издату од стране Регулаторне комисије у складу са овим законом или које има одговарајућу дозволу издату од стране других регулаторних комисија у БиХ (у даљњем тексту: снабдјевач).
- (3) Снабдјевач обавља дјелатност снабдијевања у складу са овим законом, подзаконским актима, условима прописаним дозволом за обављање дјелатности и закљученим уговором о снабдијевању.

Члан 100.

(Обавезе снабдјевача)

- (1) Снабдјевач је дужан да:
  - a) обезбиједи електричну енергију према закљученим уговорима о снабдијевању са крајњим купцима,
  - b) на прикладан начин обавијести крајње купце о могућности избора снабдјевача, важећим цијенама и накнадама, те стандардним условима за закључење уговора о снабдијевању,
  - c) достави крајњим купцима сажетак услова снабдијевања који је написан јасним и једноставним језиком,
  - d) обрачунава електричну енергију и накнаде за извршене услуге, у складу са прописима и уговором о снабдијевању,
  - e) издаје рачун за испоручену електричну енергију,
  - f) понуди одговарајуће начине плаћања који нису дискриминирајући за крајње купце,
  - g) непосредно обавијести крајње купце о свакој намјери измјене услова уговора о снабдијевању, њиховом праву на раскид уговора, промјени и разлозима за промјену цијене,
  - h) објави услове, поступак, правне посљедице, односно права купца у случају обуставе испоруке електричне енергије због неиспуњавања обавеза из уговора о снабдијевању електричном енергијом,
  - i) информише крајње купце о мјерама које се могу подузети у циљу избјегавања обуставе испоруке,
  - j) обезбиједи бесплатну телефонску линију за обавјештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца,
  - k) најкасније до 31. марта сваке године обавијести крајње купце о учешћу сваког појединог извора енергије у укупној енергији коју је користио за снабдијевање крајњих купаца у претходној години,
  - l) упућује на постојеће изворе информација, гдје су јавности доступне информације о утицају на околиш и мјерама енергетске ефикасности, у погледу емисија стакленичких гасова који су посљедица производње електричне енергије из свих извора,
  - m) рјешава приговоре крајњих купаца на једноставан, праведан и брз начин,
  - n) учествује у поступку промјене снабдјевача без наметања административних баријера које отежавају или спрјечавају промјену снабдјевача,
  - o) на једноставан начин обавјештава крајње купце о мјерама унапређења енергетске ефикасности у финалној потрошњи електричне енергије,
  - p) преузме балансну одговорност и

- q) изврши друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача.
- (2) Одредбе овог члана примјењују се и на јавног и на резервног снабдјевача.

Члан 101.

(Слобода избора снабдјевача)

Крајњи купци електричне енергије имају право да слободно изаберу свог снабдјевача електричном енергијом.

Члан 102.

(Уговор о снабдијевању)

- (1) Уговором о снабдијевању крајњих купаца уређују се права и обавезе између снабдјевача и крајњег купца електричне енергије.
- (2) Уговор о снабдијевању крајњих купаца садржи сљедеће елементе:
- a) податке о уговорним странама,
  - b) права и обавезе снабдјевача и крајњег купца,
  - c) податке о мјесту испоруке и податке о обрачунском мјерном мјесту,
  - d) снагу и количину електричне енергије која је предмет уговора,
  - e) динамику снабдијевања,
  - f) врсту и ниво квалитета понуђених услуга,
  - g) разлоге и начин обуставе испоруке електричне енергије,
  - h) рок на који се уговор закључује, услове продужења уговора, права и обавезе у случају раскида уговора, те податак о трошковима раскида уговора,
  - i) цијене снабдијевања, начин обрачуна, обрачунски период и услове плаћања преузете електричне енергије,
  - j) тарифе за кориштење дистрибутивне мреже и остале накнаде које се обрачунавају крајњем купцу,
  - k) информације о финансијским компензацијама у случају неиспуњења гарантованих стандарда квалитета снабдијевања,
  - l) начин информисања купца о промјени цијена и других услова снабдијевања електричном енергијом,
  - m) начин доставе рачуна,
  - n) начин рјешавања спорова, укључујући извансудско рјешавање спорова,
  - o) инструменте обезбјеђења плаћања по уговору, уколико је примјењиво,
  - p) информације које се односе на права купаца, укључујући и рјешавање приговора,
  - q) извјештавање, размјена података и повјерљивост информација добијених током реализације уговора,
  - r) друге елементе прописане законом којим се уређују облигациони односи и Општим условима.
- (3) Снабдјевач је дужан да о елементима уговора о снабдијевању везаним са врсту и ниво квалитета понуђених услуга на прикладан начин обавијести купца прије закључивања уговора.
- (4) Снабдјевач је дужан да непосредно обавијести крајње купце о свакој намјери измјене услова уговора о снабдијевању, њиховом праву на раскид уговора, промјени и разлозима за промјену цијене најкасније 30 дана прије ступања на снагу.
- (5) Снабдјевач је дужан да најкасније три дана прије почетка снабдијевања крајњег купца надлежном оператору система пријави уговор, односно сваку промјену уговора и достави податке о крајњем купцу, мјестима примопредаје, врсти уговора и периоду снабдијевања.
- (6) Услови за закључење и садржај уговора о снабдијевању детаљније се уређују Општим условима.

Члан 103.

(Цијена снабдијевања)

- (1) Снабдјевач који нема обавезу услуге јавног снабдијевања или услуге резервног снабдијевања слободно уговара са крајњим купцем цијену електричне енергије по којој се врши снабдијевање.
- (2) Снабдјевач који има обавезу услуге јавног снабдијевања дужан је снабдијевати крајње купце електричне енергије који користе право на услугу јавног снабдијевања по цијенама на које је дала сагласност или утврдила Регулаторна комисија.
- (3) Снабдјевач који има обавезу услуге резервног снабдијевања дужан је снабдијевати крајње купце који користе то право по цијенама утврђеним на основу методологије коју је утврдила Регулаторна комисија.

Члан 104.

(Обрачун испоручене електричне енергије)

- (1) Снабдјевач врши обрачун испоручене електричне енергије на основу обрачунских мјерних података које доставља оператор система и уговорених цијена снабдијевања.
- (2) Снабдјевач крајњем купцу издаје рачун на коме су на прегледан и разумљив начин као посебне ставке исказани:
  - a) количина утрошене електричне енергије и снаге,
  - b) цијена електричне енергије,
  - c) тарифни ставови и трошак кориштења мреже,
  - d) прописане накнаде, порези и остале обавезе,
  - e) обрачунски период, те
  - f) друге информације прописане Општим условима.
- (3) Обрачунски период за који се издаје рачун дефинише се Општим условима и уговорима о снабдијевању са крајњим купцима.

Члан 105.

(Промјена снабдјевача)

- (1) Промјена снабдјевача електричном енергијом је бесплатна за купца, а поступак промјене не може трајати дуже од 21 дан од дана пријема комплетног захтјева код новог снабдјевача.
- (2) Регулаторна комисија доноси правила којима се уређују услови и поступак промјене снабдјевача те која садрже:
  - a) услове за промјену и поступак промјене снабдјевача,
  - b) обавезе снабдјевача чији уговор престаје,
  - c) обавезе новог снабдјевача,
  - d) обавезе оператора система,
  - e) рокове за поступање учесника у поступку, и
  - f) друга питања од значаја за промјену снабдјевача.
- (3) Крајњем купцу се, због промјене снабдјевача, не може ускратити или отежати остварење права на раскид уговора, нити се могу наметнути додатне финансијске обавезе осим оних дефинисаних уговором о снабдијевању.

Члан 106.

(Јавно снабдијевање)

- (1) Јавно снабдијевање подразумијева обавезу снабдијевања електричном енергијом према регулисаним условима оних купаца који имају право на јавно снабдијевање и који слободно изаберу или по аутоматизму користе такав начин снабдијевања, по лако упоредивим, недискриминирајућим и транспарентним условима.

(2) Купци из категорије домаћинство и мали купци електричне енергије који нису изабрали снабдјевача на слободном тржишту имају право на снабдијевање електричном енергијом од стране јавног снабдјевача.

(3) Јавни снабдјевачи одређују се за географска подручја која одговарају зонама надлежности оператора дистрибутивног система, на основу јавних, фер и доказивих критерија који се односе на учешће у снабдијевању крајњих купаца на подручју надлежног оператора дистрибутивног система, техничке, организационе и материјално-финансијске могућности за обављање јавног снабдијевања.

(4) Влада Федерације доноси одлуку којом одређује јавног снабдјевача на период до пет година.

(5) Јавни снабдјевач дужан је да обезбиједи редовно и сигурно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом.

(6) Јавни снабдјевач дужан је да Регулаторној комисији доставља све потребне податке и доказе о цијени набавке електричне енергије за јавно снабдијевање.

(7) Јавни снабдјевач дужан је успоставити корисничке центре за пружање информација, комисију за рјешавање приговора крајњих купаца и посредовати у остваривању права крајњих купаца код оператора система.

Члан 107.

(Резервно снабдијевање)

(1) Крајњи купци прикључени на преносну и дистрибутивну мрежу, изузев купаца који имају право на јавно снабдијевање, имају право на резервно снабдијевање електричном енергијом код резервног снабдјевача, у случају када их постојећи снабдјевач престане снабдијевати услед:

а) банкрота, стечајног поступка или ликвидације,

б) престанка или одузимања дозволе,

с) незакључења уговора између крајњег купца и снабдјевача или једностраног раскида уговора од стране снабдјевача, осим ако је претходни уговор престао као посљедица неизвршавања обавезе плаћања од стране купца.

(2) Снабдјевач који престаје снабдијевати крајње купце електричном енергијом дужан је без одлагања обавијестити крајње купце, оператора система и Регулаторну комисију о наступању околности из става (1) овог члана.

(3) Право на резервно снабдијевање остварује се даном испуњења услова за кориштење права на резервно снабдијевање из става (1) овог члана и може трајати најдуже 90 дана.

(4) Крајњи купац који користи право на резервно снабдијевање и резервни снабдјевач закључују уговор о резервном снабдијевању најкасније у року од 8 дана од дана почетка резервног снабдијевања.

(5) Уколико крајњи купац не закључи уговор из става (4) овог члана у року од 8 дана од дана пријема уговора оператор система врши обуставу испоруке електричне енергије на захтјев резервног снабдјевача, а крајњи купац је дужан да плати преузету електричну енергију.

(6) Оператор система врши обуставу испоруке електричне енергије крајњем купцу који не закључи уговор о снабдијевању са тржишним снабдјевачем до истека рока из става (3) овог члана.

Члан 108.

(Резервни снабдјевач)

(1) Влада Федерације одређује снабдјевача који ће обављати резервно снабдијевање на територији Федерације (у даљњем тексту: резервни снабдјевач).

(2) Резервни снабдјевачи одређују се за географска подручја која одговарају зонама надлежности оператора дистрибутивног система, на основу критерија који се односе на тржишно учешће у снабдијевању крајњих купаца на подручју надлежног оператора дистрибутивног система, техничке, организационе и материјално-финансијске могућности за обављање резервног снабдијевања.

(3) Резервни снабдјевач одређује се на период до пет година.

Члан 109.

(Цијена електричне енергије за јавно и резервно снабдијевање)

(1) Регулаторна комисија доноси правилник којим прописује методологије за утврђивање цијена за снабдијевање електричном енергијом крајњих купаца код јавног и резервног снабдјевача.

(2) Цијене снабдијевања крајњих купаца код јавног снабдјевача предлаже јавни снабдјевач на начин прописан методологијом из става (1) овог члана.

(3) Регулаторна комисија даје сагласност на приједлог цијена из става (2) овог члана.

(4) Изузетно, Регулаторна комисија може самостално утврдити цијене за јавно снабдијевање уколико предложена цијена није у складу са методологијом из става (1) овог члана.

(5) Регулаторна комисија на основу методологије из става (1) овог члана прописује горњу границу увећања цијене електричне енергије за снабдијевање крајњих купаца код резервног снабдјевача у односу на набавну цијену електричне енергије.

Члан 110.

(Обустава испоруке по захтјеву снабдјевача)

(1) Снабдјевач може захтијевати од оператора система обуставу испоруке електричне енергије крајњем купцу због неиспуњених уговорних обавеза крајњег купца.

(2) Снабдјевач подноси писани захтјев за обуставу испоруке оператору система на чију мрежу је прикључен објект крајњег купца за који се тражи обустава испоруке.

(3) Снабдјевач је дужан оператору система платити услугу обуставе испоруке електричне енергије, као и услугу којом се поново омогућава снабдијевање електричном енергијом.

(4) Снабдјевач има право од крајњег купца надокнадити трошкове услуга из става (3) овог члана.

Члан 111.

(Откуп електричне енергије из обновљивих извора енергије)

Снабдјевачи крајњих купаца обавезни су да откупе и преузму припадајуће количине електричне енергије произведене кориштењем обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији у складу са прописима којима се уређује област производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији.

Члан 112.

(Општи услови за испоруку и снабдијевање)

Регулаторна комисија доноси Опште услове за испоруку и снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом (у даљњем тексту: Општи услови), којим се прописују:

- а) права и обавезе оператора дистрибутивног система, корисника система, снабдјевача и крајњег купца, укључујући и активног купца,
- б) права и обавезе јавног и резервног снабдјевача,
- с) поступак прикључења на дистрибутивну мрежу,

- d) услови и начин издавања електроенергетске сагласности за прикључење нових, односно повећање прикључне снаге постојећих корисника система, укључујући и мјеста за пуњење електричних возила,
- e) садржај и начин закључивања уговора о прикључењу, односно повећању прикључне снаге корисника система,
- f) услови, начин и рокови закључивања уговора о снабдијевању електричном енергијом, обавезе снабдјевача при снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом и обавезе крајњих купаца,
- g) услови, начин и рокови закључивања уговора о кориштењу мреже са корисницима система,
- h) начин мјерења и утврђивања потрошње електричне енергије и размјене података,
- i) обавезе у вези са заштитом мјерних уређаја од неовлаштеног приступа,
- j) начин обрачуна и услови плаћања електричне енергије,
- k) садржај рачуна за испоручену електричну енергију,
- l) услови и начин обуставе испоруке електричне енергије,
- m) услови и начин утврђивања одговорности за прекиде или ограничења у испоруци електричне енергије или за испоруку електричне енергије смањеног квалитета,
- n) методологија за обрачун неовлаштене потрошње електричне енергије,
- o) услови и начин прикључења електроенергетских објеката, градилишта и привремених објеката,
- p) услови и начин пружања услуге снабдијевања електричном енергијом на мјестима за пуњење електричних возила,
- q) начин обавјештавања крајњих купаца у случају обуставе и ограничења испоруке електричне енергије,
- r) услове, начин, мјере и редослијед ограничења испоруке електричне енергије и мјере штедње и рационалне потрошње електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања,
- s) приоритете за испоруку електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања,
- t) друга питања којим се уређују односи између оператора дистрибутивног система и корисника дистрибутивног система, као и односе између снабдјевача и купаца електричне енергије.

ДИО ДЕСЕТИ - ТРГОВИНА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Члан 113.

(Трговина електричном енергијом)

(1) Трговина електричном енергијом је дјелатност куповине и продаје електричне енергије, искључујући продају крајњим купцима (снабдијевање).

(2) Трговину електричном енергијом може обављати електроенергетски субјект на основу дозволе издате од стране Регулаторне комисије или других регулаторних комисија у Босни и Херцеговини.

(3) Трговац електричном енергијом обавезан је да учини доступним надлежним регулаторним комисијама и надлежним органима и тијелима за заштиту тржишне конкуренције, релевантне податке у вези са куповином и продајом електричне енергије.

ДИО ЈЕДАНАЕСТИ – СКЛАДИШТЕЊЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 114.

(Складиштење енергије)

(1) Дјелатност складиштења енергије може да обавља оператор складишта енергије који има одговарајућу дозволу за обављање дјелатности издату од стране Регулаторне комисије у складу са овим законом, осим у случајевима из Члан 17. овог закона.

(2) Оператор складишта енергије може учествовати на тржиштима електричне енергије и финансијски је одговоран за дебалансе које узрокује у електроенергетском систему, у складу са правилима којима се уређују поједина тржишта.

(3) Оператор складишта енергије инсталисане снаге веће од 1 MW не сматра се крајњим купцем са аспекта права на снабдијевање електричном енергијом те врши купопродају електричне енергије на veleпродајном тржишту.

Члан 115.

(Права оператора складишта енергије)

Оператор складишта енергије има следећа права:

- a) користити технологије које сматра најповољнијим за конверзију електричне енергије и складиштење, уз поштивање прописаних услова,
- b) приступати мрежи у складу са прописаним условима,
- c) продавати и куповати електричну енергију под условима утврђеним одредбама овог закона и другим прописима,
- d) нудити и пружати помоћне услуге, укључујући и балансне услуге према условима утврђеним овим законом и другим прописима којима се уређују поједина тржишта.

Члан 116.

(Обавезе оператора складишта енергије)

Оператор складишта енергије има следеће обавезе:

- a) испуњавати услове из дозволе за складиштење енергије, ако је дозвола потребна за обављање дјелатности,
- b) задовољавати прописане техничке и погонске услове,
- c) задовољавати прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту околиша,
- d) поступати у складу с правилима заштите тржишне конкуренције приликом учествовања на тржишту електричне енергије,
- e) одржавати постројења за складиштење енергије у исправном стању, осигурати њихову погонску спремност и сигурно кориштење у складу с техничким и другим прописима и стандардима,
- f) понудити и пружати помоћне услуге у складу са прописима којима се уређује функционисање преносног система и пружање помоћних услуга,
- g) ставити на располагање операторима система податке потребне за погон и вођење електроенергетског система,
- h) ставити на располагање операторима система, Министарству, Регулаторној комисији и другим надлежним органима тражене податке.

Члан 117.

(Ограничења за оператора дистрибутивног система)

Оператор дистрибутивног система не може бити власник, развијати, водити или управљати постројењем за складиштење енергије, осим власништва над постројењима за складиштење намијењених искључиво за потребе дистрибуције електричне енергије.

ДИО ДВАНАЕСТИ – КРАЈЊИ КУПЦИ
ПОГЛАВЉЕ I. ПРАВА КРАЈЊИХ КУПАЦА

Члан 118.

(Право на избор снабдјевача)

- (1) Сви крајњи купци имају право да им електричну енергију осигурава снабдјевач, на основу уговора о снабдијевању који садржи елементе из Члан 102. овог закона.
- (2) Крајњи купци из категорије домаћинство и мали купци имају право на снабдијевање електричном енергијом у оквиру услуге јавног снабдијевања.
- (3) Крајњи купац са снабдјевачем електричне енергије кога изабере на тржишту слободно уговара количину и цијену електричне енергије.
- (4) Изузетно од става (3) овог члана, крајњи купац који се снабдијева у систему јавног снабдијевања и крајњи купац који се снабдијева у систему резервног снабдијевања снабдијевају се по цијенама утврђеним у складу са методологијом из Члан 109. овог закона.
- (5) Крајњи купци електричне енергије могу истовремено имати више од једног уговора о снабдијевању електричном енергијом под условом да је осигурано мјерење електричне енергије на нивоу обрачунског периода на балансном тржишту.

Члан 119.

(Услови снабдијевања)

- (1) Крајњи купци морају бити унапријед упознати са условима снабдијевања прије склапања уговора о снабдијевању и морају бити заштићени од непоштених и заваривачких метода продаје.
- (2) Крајњи купци морају добити сажетак услова снабдијевања који је написан јасним и једноставним језиком.

Члан 120.

(Промјена услова снабдијевања)

- (1) Крајњи купци морају бити обавијештени о свакој намјери измјене услова уговора о снабдијевању, те о њиховом праву на раскид уговора.
- (2) Крајњи купци морају бити обавијештени о свакој промјени услова уговора о снабдијевању, укључујући и промјену цијене електричне енергије, те о разлозима и обиму промјене, најкасније 30 дана прије ступања на снагу.
- (3) Крајњи купци имају право раскинути уговор о снабдијевању ако не прихватају нове уговорне услове или промјене цијене снабдијевања електричном енергијом.

Члан 121.

(Избор начина плаћања)

- (1) Снабдјевач је дужан крајњим купцима понудити избор начина плаћања при чему се понуђеним начинима не смије проводити неоправдана дискриминација међу купцима.
- (2) Свака разлика у накнадама повезаним с начинима плаћања или системима за плаћање унапријед, мора бити објективна, недискриминирајућа, заснована на трошковима и не смије бити већа од директних трошкова које прималац плаћања сноси за употребу посебног начина плаћања или накнада у складу са законом којим се уређује платни промет.

Члан 122.

(Информисање о мјерама у циљу избјегавања обуставе испоруке електричне енергије)

(1) Крајњи купци из категорије домаћинство морају бити информисани о мјерама које се могу подузети у циљу избјегавања обуставе испоруке електричне енергије.

(2) Мјере из става (1) овог члана могу се односити на одговарајуће системе претплате, енергетске прегледе, консултантске услуге у подручју енергије, алтернативне планове отплате, савјете о управљању дугом, мораториј на обуставу испоруке електричне енергије и друго.

(3) Мјере из става (1) овог члана не смију представљати додатан трошак крајњим купцима.

Члан 123.

(Остала права крајњих купаца)

(1) Крајњи купац који је незадовољан квалитетом услуге има право поднијети приговор снабдјевачу или оператору дистрибутивног система, који су дужни приговоре рјешавати на једноставан, праведан и брз начин.

(2) Крајњи купац који је незадовољан одлуком по приговору из става (1) овог члана има право поднијети захтјев за рјешавање спора Регулаторној комисији.

(3) Крајњи купци имају право добити коначан обрачун након сваке промјене снабдјевача у року који не може бити дужи од 15 дана од дана промјене снабдјевача.

(4) Крајњи купац има право да захтијева да се информације из уговора о снабдијевању по тржишним условима третирају као повјерљиве информације.

(5) Крајњи купци се могу удруживати ради заједничког наступа према снабдјевачима на тржишту, с циљем осигуравања мјера заштите крајњих купаца, транспарентности и побољшања уговорних услова.

(6) Крајњи купци могу по основу стања социјалне потребе или потреба заштите живота и здравља остварити посебна права у складу са законом којим се уређује област енергије и регулација енергетских дјелатности у Федерацији.

(7) Крајњи купци имају право на информисање о тржишним цијенама снабдијевања путем апликације за успоредбу цијена снабдијевања.

(8) Крајњи купци имају право на приступ подацима о властитој потрошњи те могу снабдјевачима електричном енергијом уступити или омогућити приступ тим подацима.

(9) Крајњи купци имају и друга права прописана Општим условима.

ПОГЛАВЉЕ II. ОБАВЕЗЕ КРАЈЊИХ КУПАЦА

Члан 124.

(Основне обавезе)

(1) Крајњи купац дужан је користити електричну енергију под условима, на начин и за намјене утврђене овим законом, другим прописима и у складу са електроенергетском сагласношћу и закљученим уговорима.

(2) Крајњи купац дужан је уредно измиривати обавезе по основу закључених уговора о снабдијевању и кориштењу мреже.

(3) Крајњи купац дужан је омогућити овлашћеним лицима надлежних оператора система приступ прикључку, мјерним уређајима и инсталацијама, ради читавања, провјере исправности, отклањања кварова, замјене и одржавања уређаја или измјештања мјерних мјеста, те обуставе испоруке.

ПОГЛАВЉЕ III. АКТИВНИ КУПЦИ

Члан 125.

(Права и обавезе активних купаца)

- (1) Активни купац задржава сва права и обавезе које су за крајње купце прописане овим законом и подзаконским актима донесеним на основу овог закона.
- (2) Поред права из става (1) овог члана, активни купци имају и право:
  - a) дјеловати на тржишту самостално или путем агрегатора,
  - b) продавати електричну енергију коју сами произведу свом снабдјевачу путем уговора о снабдијевању или другим субјектима путем уговора о откупу електричне енергије,
  - c) учествовати у пружању услуга флексибилности и програмима енергетске ефикасности,
  - d) повјерити трећој страни на управљање постројења потребна за његове активности, укључујући постављање, рад, обраду података и одржавање постројења и инсталација, а да се при томе трећа страна не сматра активним купцем.
- (3) Активни купци који заједнички наступају дужни су оператору дистрибутивног система доставити попис својих обрачунских мјерних мјеста, производних постројења и постројења за складиштење енергије, те правила за интерну расподелу заједнички произведене или ускладиштене електричне енергије.
- (4) Активни купци подлијежу обавези плаћања накнада за кориштење дистрибутивне мреже из Члан 56. овог закона, које одражавају стварне трошкове.
- (5) Активни купци су финансијски одговорни за своје дебалансе у електроенергетском систему, те у том смислу морају бити балансно одговорне стране или пренијети балансну одговорност на другу балансно одговорну страну, у складу са правилима о раду балансног тржишта.

Члан 126.

(Обрачунско мјерно мјесто активних купаца)

- (1) Активни купац на чију инсталацију је прикључено производно постројење или постројење за складиштење енергије предаје електричну енергију у мрежу на истом обрачунском мјерном мјесту на којем преузима електричну енергију из мреже.
- (2) Обрачунско мјерно мјесто активног купца из става (1) овог члана мора бити опремљено двосмјерним мјерилом, о трошку активног купца.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЕНЕРГЕТСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ГРАЂАНА

Члан 127.

(Енергетске заједнице грађана)

- (1) Енергетска заједница грађана је правно лице које је засновано на добровољном и отвореном учешћу и које је ефективно контролисано од својих чланова или акционара, који могу бити физичка лица, јединице локалне самоуправе или мала правна лица у смислу прописа из области рачуноводства и ревизије.
- (2) Енергетска заједница грађана се оснива у складу са законима којима се уређују оснивање, организација и управљање задругама, удружењима и фондацијама.
- (3) Сврха формирања енергетске заједнице грађана превасходно је обезбјеђење заштите околиша, економских или социјалних користи за своје чланове или акционаре или за средину у којој дјелују, а не остваривање финансијске користи.
- (4) Енергетска заједница грађана је дужна од Регулаторне комисије прибавити дозволу за обављање дјелатности.

Члан 128.

(Права и обавезе енергетске заједнице грађана)

- (1) Чланови енергетске заједнице грађана задржавају права и обавезе крајњих купаца или активних купаца, у складу са овим законом и подзаконским актима донесеним на основу овог закона.
- (2) Енергетска заједница грађана за потребе својих чланова може учествовати у сљедећим активностима:
  - a) производња електричне енергије, укључујући и производњу из обновљивих извора,
  - b) снабдијевање електричном енергијом,
  - c) управљање потрошњом електричне енергије,
  - d) агрегирање,
  - e) складиштење енергије,
  - f) пружање услуга енергетске ефикасности,
  - g) пружање услуга пуњења електричних возила,
  - h) пружање других енергетских услуга члановима енергетске заједнице.
- (3) Енергетска заједница грађана може учествовати на тржишту електричне енергије директно или путем агрегације дистрибуираних ресурса, у складу с правилима која уређују поједина тржишта електричне енергије.
- (4) Енергетска заједница грађана дужна је уредити начин подјеле електричне енергије произведене или ускладиштене у властитим постројењима између чланова енергетске заједнице грађана.
- (5) Енергетска заједница грађана има право посебним уговором пренијети на оператора дистрибутивног система послове расподјеле произведене и утрошене електричне енергије између чланова заједнице.
- (6) Оператор дистрибутивног система има право на накнаду за пружање услуга из става (5) овог члана према ценовнику нестандартних услуга.
- (7) Енергетска заједница грађана у сврху дијељења електричне енергије из става (4) овог члана дужна је оператору дистрибутивног система суства доставити попис обрачунских мјерних мјеста производних постројења, постројења за складиштење и чланова који су укључени у дијељење електричне енергије, те правила за интерну расподјелу заједнички произведене или ускладиштене електричне енергије.
- (8) Обрачунска мјерна мјеста из става (7) овога члана морају бити опремљена паметним мјерним уређајима, те морају бити прикључена на исту трансформаторску станицу 10(20)/0,4 kV.

ДИО ТРИНАЕСТИ – АГРЕГАЦИЈА ДИСТРИБУИРАНИХ РЕСУРСА

Члан 129.

(Агрегација дистрибуираних ресурса)

- (1) Агрегација дистрибуираних ресурса (у даљњем тексту: агрегација) означава комерцијалну функцију заједничког управљања производњом, складиштењем и потрошњом електричне енергије већег броја корисника мреже са циљем продаје електричне енергије или пружања помоћних услуга.
- (2) Улогу агрегатора могу обављати:
  - a) независни агрегатори,
  - b) снабдјевачи електричном енергијом,
  - c) агрегатори у сарадњи са снабдјевачем.
- (3) Агрегатори имају право учешћа на тржишту електричне енергије равноправно са осталим учесницима на тржишту, у складу са њиховим техничким могућностима и правилима којима се уређују поједина тржишта електричне енергије.

(4) Агрегатор је дужан од Регулаторне комисије прибавити дозволу за обављање дјелатности.

(5) Модел имплементације агрегатора и начин учешћа на veleпродајном тржишту електричне енергије и тржишту помоћних услуга ближе се дефинише прописима којим се уређују поједина тржишта електричне енергије.

Члан 130.

(Послови агрегатора)

(1) Послови агрегатора обухватају:

- a) агрегацију дистрибуираних ресурса,
- b) управљање флексибилношћу дистрибуираних ресурса,
- c) продају услуга флексибилности операторима система, балансно одговорним странама или снабдјевачима,
- d) израду и доставу базног дијаграма потрошње/производње,
- e) активирање услуга флексибилности,
- f) обрачун извршених услуга флексибилности појединачних дистрибуираних ресурса, и
- g) обрачун и наплату извршених услуга флексибилности од корисника услуга флексибилности.

(2) Балансна одговорност агрегатора дефинише се прописима којим се уређују поједина тржишта електричне енергије.

Члан 131.

(Уговорни односи агрегатора)

(1) Агрегатор је дужан уговорима регулисати односе са осталим учесницима на тржишту у складу са дефинисан моделом имплементације агрегатора.

(2) Агрегатор је дужан уговорима регулисати односе са појединачним пружаоцима услуга флексибилности.

(3) Агрегатор је дужан унапријед информисати пружаоца услуга флексибилности о условима уговора који се закључује.

(4) Уговором из става (2) овог члана уређују се комерцијални односи између агрегатора и пружаоца услуга флексибилности у вези са обрачуном, вредновањем и плаћањем извршених услуга флексибилности.

(5) Уговором из става (2) овог члана експлицитно се дефинишу дијелови постројења корисника мреже који се користе за пружање услуга флексибилности.

(6) Корисник мреже, који има осигуране техничке услове, може са агрегатором закључити уговор о агрегирању, независно о постојећем уговору о снабдијевању или уговору којим се уређује откуп електричне енергије.

(7) Корисник мреже који пружа услуге флексибилности дужан је информисати свог снабдјевача/купца електричне енергије о елементима постројења који се користе за пружање услуга флексибилности.

Члан 132.

(Обрачун услуга)

(1) Уколико се услуге флексибилности не пружају на нивоу комплетног објекта корисника мреже, врши се уградња засебног мјерног уређаја на дијелу инсталација корисника које се користе за пружање услуга флексибилности.

(2) Оператор дистрибутивног система утврђује обрачунске мјерне величине које се односе на извршене услуге флексибилности од стране појединачних корисника система и доставља их учесницима на тржишту.

(3) Обрачун извршених услуга флексибилности од стране агрегатора, начин плаћања између независног агрегатора, снабдјевача и корисника услуга врше се у складу са прописима којим се уређују поједина тржишта електричне енергије.

ДИО ЧЕТРНАЕСТИ – ЕЛЕКТРОМОБИЛНОСТ

Члан 133.

(Услуге пуњења електричних возила)

- (1) Услуге пуњења електричних возила могу пружати снабдјевачи крајњих купаца или власници јавних станица за пуњење електричних возила или лица која управљају јавним станицама за пуњење.
- (2) Власници јавних станица за пуњење електричних возила и лица која управљају јавним станицама за пуњење нису обавезни прибавити дозволу за снабдијевање електричном енергијом.
- (3) Пружаоци услуга пуњења електричних возила дужни су да се евидентирају код Регулаторне комисије.
- (4) Цијене које наплаћују пружаоци услуга пуњења електричних возила морају бити тржишне, лако упоредиве и недискриминирајуће.
- (5) Оператор дистрибутивног система дужан је на недискриминирајућој основи сарађивати са лицима која уграђују или управљају јавно доступним станицама за пуњење.
- (6) Пружалац услуга пуњења електричних возила, на захтјев Регулаторне комисије, дужан је доставити податке и информације који су јој потребни за обављање послова из њене надлежности.

Члан 134.

(Технички захтјеви за станице за пуњење)

- (1) На јавно доступним станицама за пуњење користе се паметни мјерни уређаји са даљинским читањем и контролом, уколико је то технички изводиво и економски оправдано.
- (2) Станице за пуњење морају испуњавати техничке захтјеве прописане релевантним стандардима, према сљедећим типовима:
  - a) станице за пуњење моторних возила мале снаге наизмјеничном струјом,
  - b) станице за пуњење моторних возила велике снаге наизмјеничном струјом,
  - c) станице за пуњење моторних возила истосмјерном струјом,
  - d) станице за пуњење моторних возила бежичним путем,
  - e) станице за замјену батерија за моторна возила,
  - f) станице за пуњење одговарајућих моторних возила на два, три или четири точка, укључујући и бицикле с помоћним мотором, мопеде и мотоцикле на два, три или четири точка, разврстаних у одговарајуће категорије на основу посебног прописа,
  - g) станице за пуњење електричних аутобуса.

Члан 135.

(Ограничења за оператора дистрибутивног система)

Оператор дистрибутивног система не може бити власник, развијати, водити или управљати станицом за пуњење, осим власништва приватних станица намијењених искључиво за властиту употребу.

ДИО ПЕТНАЕСТИ - СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

Члан 136.

(Сигурност снабдијевања и извјештавање)

- (1) Сигурност снабдијевања електричном енергијом значи способност електроенергетског система да гарантује снабдијевање купаца електричном енергијом с јасно утврђеним нивоом услуга.
- (2) Министарство и Регулаторна комисија врше надзор над радом електроенергетских субјеката и предузимају мјере из своје надлежности како би се осигурала сигурност снабдијевања електричном енергијом.
- (3) Министарство припрема годишњи извјештај о сигурности снабдијевања електричном енергијом (у даљњем тексту: извјештај о сигурности снабдијевања) најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину.
- (4) Извјештај о сигурности снабдијевања садржи:
  - a) процјену сигурности рада дистрибутивног система,
  - b) прогнозу биланса потрошње и производње електричне енергије за наредни петогодишњи период,
  - c) прогнозу сигурности снабдијевања за наредних пет до петнаест година од дана припреме извјештаја,
  - d) податке о инвестицијама у капацитете за производњу, разноврсност примарних извора,
  - e) податке о инвестицијама у капацитете за дистрибуцију електричне енергије, обим и квалитет одржавања дистрибутивног система,
  - f) податке о мјерама за покривање вршне потрошње,
  - g) мјере које се подузимају у случају да један или више снабдијевача не обезбиједу довољне количине електричне енергије,
  - h) механизме управљања загушењима у дистрибутивним системима.
- (5) Извјештај о сигурности снабдијевања објављује се на интернет страници Министарства.

Члан 137.

(Мјере у случају угрожене сигурности снабдијевања)

- (1) Влада Федерације може прогласити стање угрожене сигурности снабдијевања услед поремећаја у испоруци укључујући екстремни пораст цијене и недовољну понуду електричне енергије или наступања других ванредних околности које угрожавају сигурност снабдијевања.
- (2) У стању угрожене сигурности снабдијевања Влада Федерације може:
  - a) увести мјере ограничења испоруке, штедње и рационалне потрошње електричне енергије,
  - b) прописати посебне услове производње, увоза или извоза електричне енергије,
  - c) прописати начин и услове за формирање и контролу цијена,
  - d) увести обавезу испоруке само одређеним корисницима, или
  - e) прописати посебне услове обављања електроенергетских дјелатности.
- (3) Влада Федерације уводи и прописује мјере из става (2) овог члана на начин који изазива најмањи могући поремећај на тржишту електричне енергије и пословање електроенергетских субјеката, сразмјерно степену угрожености снабдијевања.
- (4) Влада Федерације одређује начин обезбјеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за електроенергетске субјекте који спроводе мјере из става (2) овог члана, као и услове и начин расподјеле средстава по основу накнаде штете.

(5) Одлука о проглашењу стања угрожене сигурности снабдијевања и одлука о увођењу посебних мјера објављују се у средствима јавног информисања и "Службеним новинама Федерације БиХ".

(6) Мјере из става (2) овог члана не могу трајати дуже од трајања околности због којих су прописане, односно трајања посљедица које су резултат тих околности.

(7) Влада Федерације је дужна да о предузетим мјерама из става (2) овог члана извјештава надлежна тијела, сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора.

Члан 138.

(Приоритети за испоруку у случају угрожене сигурности снабдијевања)

(1) Приоритет за испоруку у случају угрожене сигурности снабдијевања имају објекти крајњих купаца од посебног интереса за живот и здравље људи, сигурност земље и привреду.

(2) Општим условима детаљније се уређује врста објеката који имају приоритет у испоруци електричне енергије у стању угрожене сигурности снабдијевања.

ДИО ШЕСНАЕСТИ - ИЗГРАДЊА, РЕКОНСТРУКЦИЈА, КОРИШТЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА

Члан 139.

(Изградња, реконструкција, кориштење и одржавање електроенергетских објеката)

(1) Електроенергетски објекти се граде, реконструишу, користе и одржавају у складу са важећим прописима, стандардима и техничким нормативима који се односе на ту врсту објеката, као и прописима којима су утврђени услови у погледу заштите околиша те не смију угрожавати сигурност људи и имовине.

(2) Реконструкцијом електроенергетских објеката не сматра се:

- a) замјена стројева, уређаја, апарата и опреме без промјене називне снаге и називног напона,
- b) замјена водича електроенергетских водова с водичима истог пресјека, мањег пресјека или за један пресјек више, поштујући техничке прописе,
- c) замјена једног или више стубова уколико се нови стубови постављају на локацији стубова који се мијењају,
- d) уградња уређаја управљања, сигнализације, мјерења и заштите у постојећим објектима,
- e) уградња апарата, опреме, уређаја и водова са циљем преласка са напонског нивоа 10 kV на 20 kV,
- f) извођење и других радова које прописом утврди надлежно федерално министарство.

(3) Извођење радова из става (2) овог члана, као и израда прикључка и мјерног мјеста на нисконапонску мрежу, не подлијежу обавези исходавања дозвола за градњу.

Члан 140.

(Технички прописи)

(1) Министарство доноси техничке прописе којим се прописују технички захтјеви за пројектовање, изградњу, испитивање, кориштење и одржавање електроенергетских објеката, апарата, опреме, уређаја и инсталација.

(2) Министарство доноси правилник којим се дефинишу услови и критерији за сертификарање инсталатера соларних електрана и вјетроелектрана инсталисане снаге до 23 kW.

- (3) Правилник из става (2) овог члана прописује:
- a) услове кадровске и техничке опремљености правних и физичких лица,
  - b) захтјеве у погледу програма обуке и стручног усавршавања инсталатера,
  - c) начин провјере испуњености услова и критерија,
  - d) вођења регистра сертификираних инсталатера,
  - e) друга питања од значаја за сертификацију инсталатера.
- (4) Технички прописи се објављују у “Службеним новинама Федерације БиХ”.

Члан 141.

(Рјешавање имовинско-правних односа и експропријација)

- (1) Прије почетка изградње електроенергетског објекта инвеститор је дужан уредити имовинско-правне односе.
- (2) Експропријација некретнина са циљем изградње електроенергетских објеката врши се у складу са законом којим се уређује област експропријације.

Члан 142.

(Одржавање електроенергетских објеката)

- (1) Оператор дистрибутивног система дужан је да о свом трошку редовно одржава електроенергетске објекте у свом власништву што укључује и одржавање трасе сјечом и уклањањем дрвећа или грана и другог растиња које угрожава рад електроенергетског објекта.
- (2) Ако се с циљем одржавања електроенергетских објеката на земљишту на којем је била одобрена и извршена чиста сјеча, мора извршити прокрес или сјеча накнадно израстлих стабала која угрожавају електроенергетске објекте или ометају њихово нормално кориштење, није потребно прибављање нове дозволе за сјечу нити поновно плаћање накнаде власницима.
- (3) Власници електроенергетских објеката прикључених на дистрибутивну мрежу обавезни су вршити редовно одржавање што укључује преглед, ревизију, испитивање и ремонт опреме и електричних инсталација на електроенергетским објектима који су у њиховом власништву, у прописаним роковима и у складу са техничким стандардима и прописима.
- (4) Послове прегледа, мјерења и испитивања на електроенергетским постројењима, електричним уређајима и инсталацијама објектима могу да врше правна лица и обртници, која испуњавају услове у вези са кадровском оспособљеношћу и техничком опремљеношћу и која посједују овлаштење Министарства.
- (5) Министарство доноси правилник којим прописује услове за издавање и начин издавања овлаштења за правна и физичка лица из става (4) овог члана.

Члан 143.

(Забрана извођења радова и вршења активности у близини електроенергетских објеката)

- (1) Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред електроенергетских објеката, којим се омета или онемогућава обављање дјелатности производње, преноса или дистрибуције електричне енергије или се угрожава рад и функционисање електроенергетских објеката.
- (2) Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од електроенергетског објекта.

(3) Изузетно од ставова (1) и (2) овог члана, изградња објеката и извођење радова могу се вршити у складу са прописима којима се обезбјеђује сигурност електроенергетског објекта и уз претходно одобрење електроенергетског субјекта који је власник или корисник електроенергетског објекта.

(4) Ако је на непрописном растојању изграђен објекат или су извршени други радови без сагласности из става (3) овог члана, електроенергетски субјект је дужан од власника објекта захтијевати да у одређеном року подузме активности на измјештању или измјенама објекта или враћању у првобитно стање, те о томе обавијестити надлежни орган за одобравање грађења.

(5) Уколико власник објекта не подузме активности на измјештању или измјенама објекта у остављеном року, електроенергетски субјект је дужан од надлежног органа за одобравање грађења захтијевати уклањање објекта.

(6) Уколико власник објекта не подузме радње на измјештању или измјенама објекта по рјешењу надлежног органа за одобравање грађења, оператор дистрибутивног система може извршити измјештање електроенергетског објекта.

(7) Трошкове уклањања и измјештања објекта из става (4), става (5) и става (6) овог члана сноси власник објекта.

(8) У случају да надлежни орган за одобравање грађења не изврши уклањање објекта из става (5) овог члана, електроенергетски субјект је дужан покренути тужбу код надлежног суда.

Члан 144.

(Забрана приступа електроенергетским објектима)

Забрањен је неовлаштен улазак или приступ електроенергетским објектима, постројењима или електричним водовима који су видно означени знацима опасности или забране уласка или приступа.

Члан 145.

(Права и дужности власника некретнина на којима се граде или су изграђени објекти)

(1) Власници, корисници и посједници некретнина дужни су да омогуће електроенергетским субјектима приступ до некретнине и на некретнини на којој се налазе или граде електроенергетски објекти или њихови дијелови, ради извођења радова на изградњи, реконструкцији, одржавању, контроли исправности објеката, уређаја, постројења и опреме или извођења других неопходних радова укључујући и радове на отклањању кварова, одржавању трасе и заштитних коридора далековода, те крчењу и уклањању дрвећа и другог растиња које угрожава сигурност и рад електроенергетског система.

(2) Власници, корисници или посједници некретнине морају бити унапријед обавијештени о намјераваном уласку у посјед ради извођења радова из става (1) овог члана, осим у случају радова који морају бити извршени без одлагања.

(3) Уколико електроенергетски субјект извођењем радова из става (1) овог члана или пролазом кроз некретнину до објекта учини штету, дужан је исту надокнадити.

(4) Штету из става (3) овог члана процјењује електроенергетски субјект и предлаже власнику некретнине износ накнаде.

(5) Ако власник некретнине није задовољан процјеном и износом предложене накнаде из става (4) овог члана, електроенергетски субјект дужан је о свом трошку ангажовати судског вјештака одговарајуће струке који ће извршити процјену штете.

(6) Уколико власник некретнине није задовољан процјеном из става (5) овог члана има право покренути судски поступак код надлежног суда.

Члан 146.

(Измјештање електроенергетских објеката)

(1) Надлежни орган може наложити измјештање електроенергетских објеката само у случају изградње:

- a) објеката саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре,
- b) објеката за потребе одбране земље,
- c) водних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода,
- d) објеката који се сматрају објектима од општег интереса у смислу Закона о експропријацији, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији,
- e) објеката и извођења радова на експлоатацији рудног богатства.

(2) Измјештање електроенергетског објекта се може извршити и на захтјев правног или физичког лица, уколико постоје технички услови за измјештање.

(3) Трошкове измјештања електроенергетског објекта сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измјештање електроенергетског објекта.

Члан 147.

(Стручна оспособљеност радника)

(1) Лица која раде на уградњи, руковању и одржавању електроенергетских постројења, инсталација и уређаја морају испуњавати услове стручне оспособљености за ту врсту послова.

(2) Стручна оспособљеност из става (1) овог члана провјерава се полагањем стручног испита пред комисијом коју формира Министарство.

(3) Висина трошкова полагања стручног испита одређује се одлуком Владе Федерације.

(4) Министарство доноси правилник којим се прописују:

- a) послови за чије је обављање потребан положен стручни испит,
- b) услове и начин полагања стручног испита,
- c) програм стручног испита,
- d) састав и начин рада комисије,
- e) обављање административно-техничких послова у вези са полагањем стручног испита,
- f) садржај и форма увјерења о положеном стручном испиту,
- g) вођење регистра лица која су положила стручни испит,
- h) друга питања од значаја.

(5) Министарство издаје увјерење о положеном стручном испиту из става (1) овог члана.

ДИО СЕДАМНАЕСТИ – УПРАВНИ НАДЗОР И РЕГУЛАТОРНО НАДГЛЕДАЊЕ ПОГЛАВЉЕ I. УПРАВНИ НАДЗОР

Члан 148.

(Вршење надзора)

Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врше Министарство и органи инспекцијског надзора.

Члан 149.

(Управни надзор)

Управни надзор над примјеном одредби овог закона и других прописа, обављањем послова одређених овим законом, надзор над законитошћу управних и других аката које доносе надлежни органи као и надзор над њиховим поступањем врши Министарство у

складу са овлашћењима прописаним овим законом, Законом о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/05) и Законом о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98 и 48/99).

Члан 150.

(Инспекцијски надзор)

(1) Инспекцијски надзор обухвата надзор над примјеном овог закона, других прописа и општих аката, стандарда, техничких норматива и норми квалитета које се односе на изградњу, реконструкцију, ремонт, одржавање и кориштење електроенергетских објеката, инсталација, постројења и опреме у тим објектима.

(2) Послови инспекцијског надзора обухватају контролу употребе и одржавања електроенергетских објеката и постројења с циљем утврђивања њихове техничке исправности, погонске сигурности, безбједности погона, погонског и другог особља, рационалне употребе електричне енергије и спровођења мјера ограничења потрошње електричне енергије.

(3) Послови инспекцијског надзора врше се код извођача радова и корисника електроенергетских објеката, постројења и уређаја који са електричним инсталацијама чине технолошку цјелину и намијењени су за производњу, пренос, дистрибуцију, складиштење и кориштење електричне енергије.

(4) Послови инспекцијског надзора над електроенергетским објектима и постројењима врше се приликом изградње, реконструкције, ремонта електроенергетских објеката и постројења, уграђивања електричних уређаја, инсталација и трошила и њихове употребе.

Члан 151.

(Органи инспекцијског надзора)

Послове инспекцијског надзора врше Федерална управа за инспекцијске послове и кантонални органи управе надлежни за послове инспекцијског надзора, у складу са овим законом, Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 73/14), одговарајућим кантоналним законима, Законом о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/05), а по поступку утврђеном Законом о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98 и 48/99).

Члан 152.

(Надлежности електроенергетских инспектора)

Поред послова прописаних посебним законима којим се уређује поступак инспекцијског надзора електроенергетски инспектори надлежни су и да контролишу:

- a) да ли је за грађење, односно извођење радова на уградњи, односно монтажи инсталација, уређаја, постројења и опреме обезбијеђена техничка документација и одобрења надлежних органа,
- b) да ли се електроенергетски објекти, уређаји и инсталације користе и одржавају у погонски исправном и сигурном стању у складу са прописима и стандардима,
- c) да ли лица која се баве пројектовањем, изградњом, руковањем и одржавањем електроенергетских објеката испуњавају прописане услове за вршење тих послова,
- d) да ли се електричне инсталације, уређаји, постројења и опрема у објектима уграђују и монтирају на начин прописан законом и другим прописима, стандардима, техничким нормативима и нормама квалитета,

- e) да ли се уредно воде прописане евиденције о раду електроенергетског постројења и да ли се редовно овјеравају од стране одговорног радника,
- f) да ли се испорука електричне енергије врши у складу са прописаним стандардима квалитета,
- g) да ли се електроенергетски објекти и инсталације у јавним објектима одржавају у технички исправном стању, са аспекта безбједности људи и опреме,
- h) друге прописане услове и обавезе у складу са овим законом и другим прописима којима се уређује изградња, кориштење и одржавање елекетроенергетских објеката.

Члан 153.

(Овлаштења електроенергетских инспектора)

- (1) Надлежни електроенергетски инспектор има право и дужност да:
  - a) нареди да се утврђене неправилности или недостаци отклоне у остављеном року,
  - b) забрани, односно обустави грађење електроенергетских објеката, односно постављање уређаја, постројења и инсталација ако у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности или недостаци,
  - c) забрани, односно обустави грађење ако се електроенергетски објекти, уређаји, постројења и инсталације не изводе, односно не постављају према техничкој документацији или прописима, стандардима и нормативима,
  - d) нареди да се обустави употреба електроенергетских објеката, уређаја, постројења или инсталација, ако се њиховим радом доводи у опасност живот, здравље или имовина,
  - e) нареди забрану извођења радова у близини, поред, изнад или испод електроенергетског објекта, уколико ти објекти угрожавају рад електроенергетског објекта или живот и здравље људи, те ако могу проузроковати материјалну штету већег обима,
  - f) испита узроке хаварија и већих кварова на електроенергетским објектима,
  - g) нареди кориснику електроенергетског објекта да о свом трошку проведе одговарајућа испитивања ангажовањем овлаштеног лица са циљем утврђивања техничке исправности, узрока оштећења или хаварије постројења, у случајевима када се то прегледом на лицу мјеста не може утврдити.
- (2) Надлежни инспектор рјешењем одређује мјере и рок за отклањање утврђених недостатака и неправилности.
- (3) Електроенергетски субјект дужан је у остављеном року обавијестити орган управе надлежан за послове електроенергетске инспекције о отклањању недостатака или неправилности те прибављању резултата испитивања из става (1) тачка г) овог члана.
- (4) Против рјешења из става (2) овог члана може се изјавити жалба Министарству или кантоналном органу управе надлежном за енергију у року од осам дана од дана пријема рјешења.
- (5) Жалба не одлаже извршење рјешења из става (2) овог члана, осим ако је рјешењем инспектора одређено другачије.

Члан 154.

(Подјела надлежности у вршењу инспекцијског надзора)

- (1) Федерална управа за инспекцијске послове, односно федерални електроенергетски инспектор врши послове инспекцијског надзора над:
  - a) електроенергетским објектима и постројењима за производњу електричне енергије:
    - хидроелектране инсталисане снаге изнад 5 MW, појединачно или збирно на истом водотоку,

- термоелектране и остала постројења са сагоријевањем са топлотним излазом од 50 MWt и више,
  - вјетроелектране инсталисане снаге од 2 MW и више,
  - соларне електране инсталисане снаге од 1 MW и више и
  - остале електране инсталисане снаге 5 MW и више,
- b) електроенергетским објектима и постројењима за пренос и дистрибуцију електричне енергије напона 35 kV и више,
- c) електроенергетским објектима и постројењима напона 20 и 10 kV и ниже, а која се налазе у објектима који им припадају по надлежности и чији је примарни напон 35 kV и више,
- d) купцима електричне енергије прикључне снаге 3 MW и више,
- e) системима за техничко управљање и вођење електроенергетског система и електроенергетских објеката,
- f) корисницима прикљученим на пријеносну мрежу.
- (2) Кантоналне управе за инспекцијске послове, односно кантонални електроенергетски инспектор врше послове инспекцијског надзора на електроенергетским објектима и постројењима који нису наведени у ставу (1) овог члана.

Члан 155.

(Именовање инспектора)

- (1) Федерални и кантонални електроенергетски инспектори именују се у складу са Законом о државној служби у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12, 99/15).
- (2) За федералног или кантоналног електроенергетског инспектора (у даљњем тексту: надлежни инспектор) може се именовати лице које, поред услова прописаних Законом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 73/14), има завршен факултет, односно VII/1 степен стручне спреме или високо образовање другог циклуса Болоњског система студија електроенергетског смјера, са положеним стручним испитом и радним стажом од најмање три године на пословима пројектовања, производње, уградње или експлоатације електроенергетских објеката и постројења, након завршене високе школске спреме.

Члан 156.

(Сарадња електроенергетских инспектора)

У вршењу инспекцијског надзора федерални инспектори остварују сарадњу са кантоналним инспекторима у питањима која су од заједничког интереса за вршење инспекцијског надзора над електроенергетским објектима и постројењима и пружају им стручну помоћ.

Члан 157.

(Пријава радова надлежном инспектору)

- (1) Инвеститор је дужан да пријави намјеравани почетак извођења радова на изградњи или реконструкцији, промјени намјене или стављању трајно ван погона дијела или цијелог електроенергетског објекта, за сљедеће објекте:
- a) све електране, осим соларних електрана инсталисане снаге мање од 50 kW,
  - b) далеководе, трансформаторске станице и разводна постројења називног напона 35 kV и више.
- (2) Пријава из става (1) овог члана подноси се надлежном инспектору најкасније осам дана прије почетка извођења радова, уз достављање одобрења за грађење или реконструкцију објекта, уређаја и постројења.

(3) Пријава из става (1) овог члана није потребна за случај отклањања кварова који захтијевају хитне интервенције.

Члан 158.

(Обавјештавање надлежног инспектора у случају хаварије на објектима)

(1) Електроенергетски субјекти дужни су да без одлагања, а најкасније у року од 24 сата, обавијесте надлежног инспектора о насталим хаваријама и кваровима који су везани за виталне дијелове на електроенергетским објектима који имају за посљедицу застој у производњи, преносу и дистрибуцији електричне енергије дужи од 24 сата.

(2) Надлежни инспектор дужан је да подузме мјере ради утврђивања узрока настанка хаварије, односно кварова из става (1) овог члана те донесе одговарајуће мјере у складу са законским овлашћењима.

Члан 159.

(Контрола квалитета опреме, апарата и уређаја)

(1) Корисник, инвеститор, односно субјект који увози или ставља у промет електроенергетску опрему, апарате и уређаје који нису произведени на територији Босне и Херцеговине дужан је у року од 15 дана од дана извршеног царинења обавијестити федералног инспектора и ставити на увид извјештај о извршеној контроли квалитета и доказе да производ одговара условима међународних стандарда и техничких прописа који се примјењују на територији Федерације Босне и Херцеговине.

(2) Министарство доноси упутство о начину вршења контроле из става (1) овог члана.

Члан 160.

(Нespoјивост обављања послова)

Забрањено је надлежном инспектору да израђује или учествује у изради и техничкој контроли инвестиционо-техничке документације за објекте над чијом изградњом врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објекту на коме врши инспекцијски надзор.

ПОГЛАВЉЕ II. РЕГУЛАТОРНО НАДГЛЕДАЊЕ

Члан 161.

(Надгледање електроенергетских субјеката)

(1) Регулаторна комисија проводи поступак надгледања електроенергетских субјеката у оквиру својих надлежности прописаних одредбама овог закона.

(2) Надгледање из става (1) овог члана врши се у складу са одредбама закона којим се уређује област енергије и регулације енергетских дјелатности.

ДИО ОСАМНАЕСТИ - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 162.

(Прекршаји)

(1) Новчаном казном од 20.000 КМ до 60.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект као правно лице ако:

а) не води одвојено пословне књиге и не саставља финансијске извјештаје у складу са одредбама из Члан 13. став (1) и (2)),

- b) не утврди правила за распоређивање трошкова заједничких послова (Члан 13. став (3)),
- c) не примјењује правила и прописе који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта, прописе који се односе на заштиту конкуренције, као и одлуке надлежних органа (Члан 35. став (1) тачка б)),
- d) не задовољава техничке и погонске услове дефинисане техничким прописима и стандардима, укључујући вођење погонске и техничке документације (Члан 35. став (1) тачка д)),
- e) не поступа у складу са правилима заштите тржишне конкуренције, укључујући и забрану неоправданог повлачења са тржишта и забрану неоправданог смањења производње електричне енергије (Члан 35. став (1) тачка ф)),
- f) не обезбиједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми, те пружи потребне информације и документацију Регулаторној комисији (Члан 35. став (1) тачка н)),
- g) обезбиједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми, те пружи потребне информације и документацију надлежном инспекцијском органу (Члан 35. став (1) тачка о)),
- h) не прибави енергетску дозволу у поступку који претходи издавању одобрења за изградњу објекта, ако је прибављање енергетске дозволе потребно у складу са одредбама овог закона (Члан 42. став (1) и (2)),
- i) не изврши раздвајање или не обезбиједи независност оператора дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног субјекта, у смислу правног облика, организације и доношења одлука (Члан 47. став (1)),
- j) не донесе програм усклађености за обезбјеђивање недискриминаторског понашања или не именује независно лице или тијело за праћење извршења програма усклађености и не обезбиједи му приступ информацијама (Члан 48.),
- k) не утврди у прописаном року листу купаца који испуњавају услове за стицање статуса малог купца (Члан 52. став (1) тачка мм)),
- l) не обезбједи приоритете у приступу мрежи и диспечирању произвођачима који користе електричну енергију из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Члан 52. став (1) тачка аа)),
- m) не изради десетогодишњи план развоја дистрибутивног система (Члан 53. став (1)),
- n) не донесе и јавно објави годишњи и трогодишњи план инвестиција (Члан 54. став (1)),
- o) не развија дистрибутивни систем у складу са плановима инвестиција (Члан 54. став (6)),
- p) не изради или не достави Регулаторној комисији прописане извјештаје (Члан 61.),
- q) не омогући корисницима система приступ дистрибутивној мрежи по регулисаним цијенама на транспарентан и недискриминирајући начин (Члан 63. став (1)),
- r) не утврди приједлог правила о раду дистрибутивног система (Члан 67. став (3)),
- s) не донесе правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу (Члан 81. став (1)).
- t) врши недопуштено ограничење испоруке електричне енергије кроз дистрибутивну мрежу (Члан 82.),
- u) не обезбједи редовно и сигурно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом (Члан 106. став (5)),
- v) не откупи и преузме удио произведене електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији (Члан 111.),

w) не учини доступним Регулаторној комисији и надлежним органима и тијелима за заштиту конкуренције релевантне податке у вези са куповином и продајом електричне енергије (Члан 113. став (3)),

(2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ.

Члан 163.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект као правно лице ако:

- a) не посједује исправне и верификоване мјерне уређаје (Члан 35. став (1) тачка ц)),
- b) не задовољава техничке и погонске услове дефинисане техничким прописима и стандардима, укључујући вођење погонске и техничке документације (Члан 35. став (1) тачка д)),
- c) не одржава електрану у исправном стању у складу са техничким и другим прописима и стандардима (Члан 35. став (1) тачка г)),
- d) одбије пружање помоћних услуга (Члан 35. став (1) тачка х)),
- e) не омогући надлежном оператору слободан приступ опреми у његовом постројењу која се користи за пренос или дистрибуцију електричне енергије (Члан 35. став (1) тачка и)),
- f) не стави на располагање надлежном оператору податке потребне за рад система (Члан 35. став (1) тачка ј)),
- g) не прати и не учествује у изради извјештаја о сигурности снабдијевања у дистрибутивном систему (Члан 52. став (1) тачка гг)),
- h) надлежним субјектима не достави податке о регистрованим енергетским величинама, потрошњи купаца или производњи електричне енергије из електрана прикључених на дистрибутивну мрежу (Члан 52. став (1) тачке w),jj) и кк)),
- i) не изгради прикључак корисника дистрибутивног система или не обезбједи услове у дистрибутивној мрежи за његово прикључење (Члан 52. став (1) тачка х)),
- j) обрачуна накнаду за прикључење на дистрибутивну мрежу супротно одредбама из Члан 58. овог закона,
- k) не обезбједи тајност повјерљивих података које добија од других електроенергетских субјеката и купаца (Члан 62. став (1)),
- l) приступи изградњи директног вода без претходне сагласности Регулаторне комисије (Члан 65. став (1)),
- m) не извршава обавезе везане за одржавање, унапређење и надзор над квалитетом снабдијевања електричном енергијом (Члан 66. став (3)),
- n) не изради и јавно објави извјештај о квалитети снабдијевања електричном енергијом (Члан 66. став (4)),
- o) прикључи објекат крајњег купца на дистрибутивну мрежу без електроенергетске сагласности или уговора о прикључењу (Члан 71. и Члан 72.),
- p) не примјењује цијену кориштења затвореног дистрибутивног система одређену у складу са законом (Члан 96. став (1) тачка е)),
- q) не обезбједи повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности (Члан 96. став (1) тачка ј)),
- r) снабдјевачу не достави обрачунске податке за купце унутар затвореног дистрибутивног система (Члан 96. став (1) тачка л)),
- s) територијално надлежном оператору дистрибутивног система не преда на кориштење и управљање електроенергетске објекте у затвореном дистрибутивном систему (Члан 98. став (3)),

- t) непосредно не обавијести купце о промјени цијена и других услова продаје у разумном року (Члан 100. став (1) тачка г)),
  - u) не изврши обрачун и не изда рачун за испоручену електричну енергију у складу са Члан 104,
  - v) не омогући крајњем купцу промјену снабдјевача у складу са правилима Регулаторне комисије и у прописаном року (Члан 105.),
  - w) гради, користи или одржава електроенергетски објекат супротно прописима, стандардима и техничким нормативима (Члан 139.),
  - x) не врши редовно одржавање опреме и електричних инсталација на електроенергетским објектима који су у њиховом власништву, у прописаним роковима и у складу са техничким стандардима и прописима (Члан 142. став (3)),
  - y) обавља послове одржавања, ревизије, испитивања и ремонта опреме на електроенергетским објектима и електричним инсталацијама без посједовања овлаштења Министарства (Члан 142. став (4)),
  - z) не поступи по рјешењу надлежног инспектора (Члан 153. став (2)).
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се обртник и друго физичко лице новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

Члан 164.

- (1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект или правно лице ако:
- a) не пропише услове за прикључење објекта корисника дистрибутивне мреже у складу са прописима (Члан 52. став (1) тачка ф)),
  - b) не изда прелиминарно мишљење о могућностима прикључења (Члан 71. став (1)),
  - c) оспори оператору дистрибутивног система прикључење новог корисника дистрибутивног система (Члан 76. став (3)),
  - d) обустави испоруку електричне енергије супротно одредбама из Члан 85. овог закона,
  - e) не изврши поновно прикључење објекта крајњег купца на мрежу (Члан 86.),
  - f) се не евидентира код Регулаторне комисије као пружалац услуга пуњења електричних возила (Члан 133. став (3)),
  - g) надлежном инспектору не пријави намјеравани почетак извођења радова на изградњи или реконструкцији, промјени намјене или стављању трајно ван погона дијела или цијелог електроенергетског објекта (Члан 157.),
  - h) не обавијести у прописаном року надлежног инспектора о насталим хаваријама и већим кваровима на електроенергетским објектима (Члан 158. став (1)),
  - i) не пријави надлежном инспектору и не достави на увид извјештај о контроли квалитета производа који се увози или ставља у промет (Члан 159. став (1)).
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се обртник и друго физичко лице новчаном казном од 300 КМ до 1.000 КМ.
- (4) Новчаном казном од 500 до 1.500 КМ казниће се физичко лице ако неовлаштено уђе или приступи електроенергетским објектима, постројењима и водовима (Члан 144.).

Члан 165.

- (1) Новчаном казном од 2.500 КМ до 7.500 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:
- a) онемогући овлашћеним лицима оператора дистрибутивног система приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама (Члан 80. став (1)),
  - b) не заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерне уређаје који су на његовом посједу (Члан 80. став (2)),
  - c) изгради објекте који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности или изводи друге радове којим се онемогућава обављање дјелатности или угрожава рад и функционисање електроенергетских објеката (Члан 143. став (1)),
  - d) засади дрвеће или друго растиње на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од електроенергетског објекта (Члан 143. став (2)),
  - e) не омогући електроенергетском субјекту приступ некретности на којој се налазе или граде електроенергетски објекти или њихови дијелови (Члан 145. став (1)).
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се обртник и друго физичко лице новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 166.

(Издавање прекршајних налога и покретање прекршајног поступка)

- (1) Регулаторна комисија на основу обављеног надгледања над електроенергетским субјектом, документације или других информација и података прибављених приликом вршења својих надлежности утврђених овим законом издаје прекршајне налоге или покреће прекршајни поступак пред надлежним органом за прекршаје из:
- a) Члан 162. став (1) тачке а), б), ц), е), ф), и), ј), к), л), м), н), о), п), q), р), с), т), у), в) и w) овог закона,
  - b) Члан 163. став (1) тачке д), г), х), и), ј), к), м), н), о), п), q), р), с), т), у) и в) овог закона и
  - c) Члан 164. став (1) тачке а), б), д) и е) овог закона.
- (2) Овлашћени органи у смислу прописа којим се уређују прекршаји и прекршајни поступак издају прекршајне налоге или покрећу прекршајни поступак пред надлежним судом за прекршаје који нису наведени у ставу (1) овог члана.
- (3) Оператор дистрибутивног система овлашћен је да подноси захтјев за покретање прекршајног поступка за прекршаје из Члан 165. овог закона.

ДИО ДЕВЕТНАЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 167.

(Општа обавеза усклађивања)

- (1) Електроенергетски субјекти дужни су да ускладе своју унутрашњу организацију, рад и пословање са одредбама овог закона, укључујући и одредбе о раздвајању оператора дистрибутивног система из Члан 47. овог закона, у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.
- (2) Регулаторна комисија је дужна ускладити своју унутрашњу организацију, рад и пословање са одредбама овог закона, у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 168.

(Важење раније издатих дозвола)

(1) Дозволе за рад за снабдијевање електричном енергијом – дозволе I. реда важе до ступања на снагу дозволе за рад за снабдијевање и трговину електричном енергијом издане именованим јавним снабдјевачима у складу са одредбама овог закона.

(2) Остале дозволе за обављање електроенергетских дјелатности које су издате до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издате, при чему је Регулаторна комисија дужна да, у случају потребе, усклади услове издатих дозвола са одредбама овог закона у року од годину дана од његовог ступања на снагу.

Члан 169.

(Јавно и резервно снабдијевање)

(1) До именовања јавног и резервног снабдјевача у складу са одредбама овог закона, функције јавног и резервног снабдјевача врше субјекти одређени Одлуком Владе Федерације о утврђивању пружалаца јавне/универзалне услуге и услуге резервног снабдјевача, В број 1811/2014 од 8. октобра 2014. године.

(2) Влада Федерације ће донијети одлуку именовању јавног снабдјевача из Члан 106. став (4) овог закона у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Именовани јавни снабдјевач из става (2) овог члана дужан је поднијети захтјев Регулаторној комисији за издавање дозволе за рад за снабдијевање и трговину електричном енергијом у року од три мјесеца од дана именовања.

(4) Влада Федерације ће донијети одлуку о именовању резервног снабдјевача из Члан 108. став (1) овог закона у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(5) Именовани резервни снабдјевач из става (4) овог члана дужан је поднијети захтјев Регулаторној комисији за издавање дозволе за рад за снабдијевање и трговину електричном енергијом у року од три мјесеца од дана именовања.

Члан 170.

(Започети поступци)

(1) Захтјеви који су запримљени прије дана ступања на снагу овог закона рјешавају се по одредбама прописа који су важили у вријеме подношења захтјева.

(2) Подносиоци захтјева за издавање енергетске дозволе који до ступања на снагу овог закона имају закључене уговоре о додјели концесије са надлежним органима се изузимају од примјене Члан 42. овог закона, с тим да су дужни у року од три године комплетирати захтјев за издавање енергетске дозволе.

Члан 171.

(Доношење подзаконских аката)

(1) Влада Федерације у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона доноси Уредбу о поступку јавног надметања за изградњу нових капацитета из Члан 39. овог закона.

(2) Министарство у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона доноси:

a) Правилник о издавању енергетске дозволе (Члан 42. овог закона),

b) Правилник о вођењу регистра електрана (члан 43. овог закона),

c) Правилник којим се дефинишу услови и критерији за сертификарање инсталатера електрана (Члан 140.)

d) Правилник о условима за обављање послова одржавања, ревизије, испитивања и ремонта опреме на електроенергетским објектима и електричним инсталацијама (Члан 142. овог закона),

e) Правилник о провјери стручне оспособљености (Члан 147. овог закона),

- f) Упутство о начину вршења контроле увезене опреме, апарата и уређаја (Члан 159. овог закона).
- (3) Министарство у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона доноси техничке прописе из Члан 140. овог закона.
- (4) Регулаторна комисија у року од годину дана доноси:
- a) Правилник о издавању дозвола (Члан 25. овог закона),
  - b) Методологију за утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже (Члан 56. овог закона),
  - c) Методологије за утврђивање накнада за прикључење на дистрибутивни систем и прикључење на затворени дистрибутивни систем (Члан 58. овог закона),
  - d) Правилник о квалитету снабдијевања (Члан 66. овог закона),
  - e) Методологију за утврђивање тарифа за кориштење затвореног дистрибутивног система (Члан 94. овог закона)
  - f) Правила о промјени снабдјевача (Члан 105. овог закона),
  - g) Правилник о методологији за утврђивање цијена за снабдијевање електричном енергијом крајњих купаца код јавног и резервног снабдјевача (Члан 109. овог закона),
  - h) Опште услове за испоруку и снабдијевање електричном енергијом (Члан 112. овог закона).
- (5) Оператори дистрибутивног система у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона дужни су:
- a) доставити Регулаторној комисији приједлог програма усклађености (Члан 48. овог закона),
  - b) доставити Регулаторној комисији приједлог правила о раду дистрибутивног система (Члан 67. овог закона),
  - c) донијети правила о електронској размјени података на малопродајном тржишту (Члан 68. овог закона),
  - d) донијети правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу (Члан 81. овог закона).

Члан 172.

(Примјена подзаконских прописа)

До доношења прописа из Члан 171. овог закона примјењују се прописи који су били на снази у вријеме ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 173.

(Престанак важења закона и аката)

(1) Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22), изузев члана 42. који остаје на снази док се питање стицања статуса квалификованог произвођача не уреди законом из области обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

(2) Регулаторна комисија ће по службеној дужности у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона провести поступак и укинути рјешења којим је одобрен потребан годишњи приход од регулисаних тарифа заснованих на признатим планским трошковима за билансирану производњу електричне енергије и снаге.

Члан 174.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење „Закона о електричној енергији Федерације БиХ“ садржан је у одредби члана III.1. тачка ф.), који је измијењен амандманима VIII, LXXXIX и CVI Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којој је у искључивој надлежности Федерације Босне и Херцеговине утврђивање енергетске политике, укључујући расподелу између кантона, те осигурање и одржавање потребне инфраструктуре и члана IV А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којем је Парламент Федерације Босне и Херцеговине, уз остала овлашћења предвиђена Уставом, одговоран за доношење закона о обављању дужности федералне власти.

II - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ", бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22) који уређује област електричне енергије усвојен је 2013. године те је дао значајан допринос развоју сектора електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

У периоду након доношења овог закона Босна и Херцеговина се, као чланица Енергетске заједнице, обавезала имплементирати низ прописа из правног оквира ЕУ и тако наставити процес либерализације тржишта електричне енергије и енергетске транзиције ка чистој енергији. Ово се значајним дијелом постиже кроз измјене и допуне закона на нивоу ентитета. Измјене и допуне важећег Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине које је потребно извршити у циљу усклађивања са прописима ЕУ биле би таквог обима и квалитета да се обрађивач одлучио за израду новог закона из ове области, у складу са Правилима и поступцима за израду закона и других прописа Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 71/14).

Када су у питању разлози за израду и доношење новог закона којим ће се уредити функционисање сектора електричне енергије у Федерацији, потребно је истаћи већи број разлога и циљева који се могу груписати на сљедећи начин:

- Усклађивање са правном стечевином (*acquis*-ом) Европске уније и Енергетске заједнице,
- Унапређење правног оквира у сектору електричне енергије и прецизније дефинисање права, обавеза и одговорности свих учесника на тржишту,
- Унапређење правног оквира за ефикасну регулацију дјелатности у сектору електричне енергије,
- Унапређење система контроле изградње производних објеката и увођење забране изградње малих хидроелектрана,
- Поједностављење административних поступака за изградњу и рад производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, примарно соларних електроелектрана и вјетроелектрана,

- Увођење нових категорија учесника и дјелатности на тржишту електричне енергије (активни купци, агрегатори, енергетске заједнице, оператори складишта),
- Увођење нових права и механизма за оснаживање и заштиту крајњих купаца електричне енергије,
- Креирање правног оквира за увођење електромобилности,
- Креирање правног оквира за регулацију квалитета снабдијевања,
- Увођење механизма за осигурање сигурности снабдијевања, укључујући и контролу цијена у случајевима екстремних поремећаја на тржишту.

У наставку слиједи детаљније образложење сваког од наведених разлога за доношење закона.

1. Усклађивање са правном стечвином Европске уније и Енергетске заједнице

Споразум о стабилизацији и придруживању за Босну и Херцеговину¹ у члану 107. прописује да ће сарадња земаља чланица Европске уније и Босне и Херцеговине (БиХ) у области енергетике бити усмјерена на приоритете правне стечевине (*acquisa*), да ће се развијати с циљем постепеног интегрисања Босне и Херцеговине у европска енергетска тржишта, те да ће бити заснована на Уговору о успостави Енергетске заједнице.

Уговор о успостави Енергетске заједнице² је међународни уговор који је ратификовала Парламентарна скупштина БиХ, а који омогућава креирање највећег интерног тржишта за електричну енергију и природни гас на свијету, у којем учествују Европска унија са једне стране и слједећих осам уговорних страна: Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Косово³, Македонија, Молдавија, Србија и Украјина.

Основни циљеви Енергетске заједнице су креирање стабилног и јединственог регулаторног оквира и тржишног простора који обезбјеђује поуздано снабдијевање енергентима и може привући инвестиције у секторе електричне енергије и природног гаса. Поред тога, циљеви укључују и развој алтернативних праваца снабдијевања гасом и побољшање стања у животној средини, уз примјену енергетске ефикасности и кориштење обновљивих извора.

Закључивањем овог Уговора, уговорне стране из регије се обавезују да између себе успоставе заједничко тржиште електричне енергије и гаса које ће функционисати по стандардима тржишта енергије ЕУ са којим ће се интегрирати. То се постиже постепеним преузимањем дијелова правне стечевине (*acquis-a*) ЕУ, односно имплементацијом одговарајућих директива и уредби у подручјима електричне енергије, природног гаса, заштите животне средине, конкуренције, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, нафте и статистике.

При изради овог законског рјешења обрађивач се руководио најбољим међународним праксама и релевантним правним актима Европске уније, поштујући међународно преузете обавезе Босне и Херцеговине и одлуке донесене у оквиру Уговора о успостави Енергетске заједнице. Усвајање предметног закона у предложеном тексту осигурало би

¹ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori”, broj 10/08).

² Ugovor o uspostavi Energetske zajednice („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori”, broj 09/06).

³ Ovaj naziv ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

висок степен усаглашености са правним оквиром Европске уније, односно Енергетске заједнице.

2. Унапређење правног оквира у сектору електричне енергије и прецизније дефинисање права и обавеза свих учесника у сектору

Важећи Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине дао је знатан допринос развоју сектора електричне енергије у Федерацији, стварању нових пословних могућности и постизању конкурентних цијена. Закон је имао позитиван утицај на либерализацију тржишта, дерегулацију производње те унаприједио стандарде у пружању услуга и сигурност снабдијевања електричном енергијом.

Међутим, у периоду од доношења закона те током његове десетогодишње примјене, сектор електричне енергије прошао је, и даље пролази, кроз значајне промјене. Ове промјене налажу што скорију прилагодбу и унапређење правног оквира како он не би представљао препреку даљњем развоју, односно како би сектор могао успјешно одговорити изазовима енергетске транзиције и декарбонизације, при томе дјелујући стимулативно на учеснике уз истовремену заштиту крајњих купаца. Правни оквир потребно је најприје унаприједити у оквиру постојећих рјешења, а затим и кроз увођење нових механизма, института, дјелатности и категорија учесника на тржишту.

У том погледу, овај закон детаљније дефинише начин обављања дјелатности на тржишту, као и права и обавезе свих учесника на тржишту. Нарочита пажња посвећена је и пажљивом формулисању одредби које дефинишу одговорности свих учесника у сектору те с тим у вези и одредби о надлежностима за спровођење управног и инспекцијског надзора и казних одредби за непоступање по одредбама закона.

Недостаци и ограничења која су препозната у току примјене важећег закона у пракси су адресирани, а закон укључује вишегодишње искуство обрађивача и учесника у сектору електричне енергије у Федерацији, у ком смислу су направљени значајни помаци у законским рјешењима. Истовремено, обрађивач је настојао задржати знатан дио примијењених рјешења из важећег закона и подзаконских аката која су се показала ефикасним у пракси, чиме ће процес прилагођавања бити бржи, ефикаснији и разумљивији свим учесницима у сектору и грађанима.

3. Унапређење правног оквира за ефикасну регулацију дјелатности у сектору електричне енергије

Осигурање ефикасне регулације обављања дјелатности један је од кључних предуслова за остварење стратешких циљева и унапређење рада и развоја свих учесника на тржишту. Регулаторно тијело штити крајње купце, али и енергетске субјекте, те доприноси стабилним условима пословања. Циљ регулације дјелатности је да се отварањем енергетског тржишта и јачањем конкуренције заштите купци, утврђивањем потребне квалитете услуга, уз прихватљиве трошкове, те да се осигурају услови за привлачење капитала у енергетски сектор.

Потреба за осигурањем ефикасне регулације и високог степена независности регулаторног тијела у сектору енергије нарочито је истакнута и у релевантним ЕУ директивама које су обавезујуће и за Босну и Херцеговину. Регулаторна тијела тако морају имати јасно прописане надлежности и овлаштења да усвајају обавезујуће одлуке,

провode истраге, захтијевају информације и намећу казне учесницима на тржишту, уз осигурање веома високог нивоа функционалне, политичке и финансијске независности у своме раду.

Улогу регулаторног тијела у сектору енергије у Федерацији обавља Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ФЕРК). ФЕРК је основан 2002. године, са циљем онемогућавања монопола у обављању дјелатности и осигурања транспарентног и недискриминирајућег положаја свих учесника на тржишту електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине. У складу са важећим законским оквиром, ФЕРК је специјализирана, самостална, неовисна и непрофитна организација са низом регулаторних надлежности које укључују надзор и регулисање односа везаних за дјелатности производње, дистрибуције, снабдијевања и трговине електричном енергијом као и купаца електричне енергије.

Закон о електричној енергији који је тренутно на снази садржи низ одредби које се односе на рад и пословање ФЕРК-а. Ове одредбе највећим дијелом односе се на правни статус, именовање и мандат чланова, руковођење, рад и доношење одлука, финансирање и друге аспекте рада који нису везани искључиво за активности ФЕРК-а у сектору електричне енергије већ и за друге секторе. Предметни нацрт новог Закона о електричној енергији стога не садржи напријед наведене опште одредбе о раду и пословању ФЕРК-а, већ су исте измјештене у Закон о енергији и регулацији енергетских дјелатности у Федерацији БиХ како би биле идентичне и једнозначне за све секторе унутар регулаторног оквира у сектору енергије.

Закон садржи одредбе које се односе на пословање и рад ФЕРК-а у сектору електричне енергије, а које су сада детаљније разрађене и прецизиране у односу на важећи закон. Ово укључује детаљно уређивање циљева рада, надлежности, овлаштења, регулаторног надгледање субјеката али и јасније формулисане казнене одредбе.

Нарочито је потребно истаћи значај иновираних законских рјешења којим се дефинишу надлежности ФЕРК-а, чиме се постојећи регулаторни оквир додатно унапређује и чини јаснијим и транспарентнијим. Унапређењем регулаторног оквира на предложени начин додатно се осигурава правна сигурност и заштита купаца у сектору електричне енергије те олакшава пословање ФЕРК-а, регулација дјелатности и провођење регулаторног надгледања.

4. Унапређење система контроле изградње производних објеката и увођење забране изградње малих хидроелектрана

Контрола изградње објеката за производњу електричне енергије, односно контрола употребе појединих примарних извора енергије представља специфичан проблем у сектору енергије. У Федерацији опћенито не постоје ограничења у погледу изградње одређених врста производних објеката или кориштења примарних извора енергије те инвеститори имају могућност да, уз испуњење законом прописаних услова и након прибављања потребних дозвола и сагласности, изграде било коју врсту производног објекта. Међутим, у пракси је уочено како у одређеним случајевима постоји потреба да се из разлога везаних за заштиту околиша или сигурност снабдијевања поставе одређена ограничења у смислу одобравања изградње појединих врста објеката. Постојећи правни

оквир у том смислу не садржи одредбе које пружају довољан правни основ за ефикасну контролу одобравања изградње, због чега је исти потребно унаприједити.

Када је у питању изградња хидроелектрана, предметним законом прописана је забрана издавања енергетских дозвола за изградњу хидроелектрана инсталисане снаге мање од 10 MW, односно да изградња ових објеката није дозвољена, са изузетком хидроелектрана на објектима водоводне инфраструктуре. Истовремено, остале врсте електрана са инсталисаном снагом мањом од 1 MW ослобођене су обавезе прибављања енергетске дозволе, чиме се значајно смањују административна оптерећења и стимулише изградња мањих постројења која користе обновљиве изворе енергије, примарно соларних електрана и вјетроелектрана.

Критерији за изградњу производних објеката сада су прописани законом, чиме је обрађивач настојао додатно нагласити њихов значај и важност. Међу наведеним критеријима налазе се заштита околиша и осигурања трајне контроле утјецаја на околиш, кориштење земљишта и локације, заштита јавног здравља и сигурности, енергетска ефикасност и друго. Прописивањем ових критерија законом даје им се већа правна снага у погледу примјене и заштите у пракси.

Дужност поштивања услова заштите околиша посебно је наглашена и прописана је и у обавезама произвођача електричне енергије, али и других енергетских субјеката те уведена и као једно од основних начела закона. Тиме је заштита околиша на више мјеста у закону истакнута као један од основних принципа на којима се закон темељи.

5. Поједностављење административних поступака за изградњу и рад производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, примарно соларних електрана и вјетроелектрана

У периоду 2015. – 2018. године, Министарство је у сарадњи са USAID-ом провело детаљну анализу правног оквира за инвестирање у изградњу енергетске инфраструктуре у Федерацији. Циљ ових активности био је идентификовати правне и друге препреке са којима се сусрећу инвеститори у свим областима које су релевантне за издавање дозвола за изградњу енергетске инфраструктуре те предложити конкретне мјере за измјену правног оквира, како би се унаприједио систем издавања дозвола за изградњу објеката и поправио укупан инвестициони амбијент у Федерацији.

Проведене активности резултирале су документом *Анализа правног оквира и препоруке за отклањање препрека за инвестирање у сектору енергије у ФБиХ (Анализа)*, који садржи конкретне препоруке за измјене законског оквира које воде ка унапређењу инвестиционог амбијента у Федерацији. Влада Федерације је својим Закључком број: 987/2018 од 17. аугуста 2018. године задужила надлежна министарства да у оквиру својих надлежности размотре могућности за имплементације препорука из ове Анализе. Када је у питању сектор електричне енергије, наведене анализе указале су на то да је у циљу побољшања инвестиционог амбијента потребно знатно смањити административно оптерећење инвеститора, поједноставити поступке издавања свих дозвола те нарочито осигурати поједностављене процедуре за изградњу производних постројења која користе обновљиве изворе енергије.

Овај закон стога садржи одредбе којима се значајно унапређује и поједностављује поступак исхођења дозвола за изградњу производних објеката, што се огледа у следећем:

- *Ослобађање од обавезе прибављања енергетске дозволе* – објекти који користе обновљиве изворе енергије (изузев хидроелектрана) и који су инсталисане снаге мање од 1 MW у потпуности су ослобођени обавезе прибављања енергетске дозволе. Овим се значајно олакшава поступак исхођења дозвола и стимулише изградња соларних електрана и вјетроелектрана, нарочито када су у питању мањи објекти које реализују грађани (према *Анализи*, приближно 90% објеката који се граде у Федерацији су мањи од 1 MW).
- *Ослобађање од обавезе прибављања акта о усаглашености пројектне документације са одредбама Закона о електричној енергији* – имајући у виду да су питања везана за контролу квалитета пројектне документације већ уређена прописима из области просторног планирања и грађења (укључујући питања садржаја, поступка израде, ревизије и нострификације пројектне документације) у предметни закон није уграђена обавеза прибављања напријед наведеног акта, која је постојала раније. На овај начин из правног оквира изоставља се процесни корак који је био карактеристичан само за правни оквир у Федерацији, те који је идентификован као сувишан корак који је проблематичан у погледу спровођења у пракси и неусаглашен са најбољом праксом ефикасног одобравања реализације пројеката.
- *Ослобађање од обавезе прибављања дозволе за обављање дјелатности за производне објекте инсталисане снаге мање од 1 MW* – предметним законом није предвиђено издавање дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије за производна постројења мања од 1 MW, чиме се правни оквир Федерације усклађује са најбољом праксом, смањује административно оптерећење за инвеститоре те стимулише реализација мањих пројеката које реализују грађани (попут малих соларних електрана на крововима објеката).
- *Увођење поједностављене процедуре прикључења на мрежу* – предметни закон уводи поједностављену процедуру прикључења производних објеката које производе електричну енергију из обновљивих извора инсталисане снаге до укључиво 23 kW и користе се за властите потребе крајњих купаца. Овим се знатно смањује број потребних докумената и поједностављује поступак који мали произвођачи који користе електричну енергију за властите потребе (грађани, купци-произвођачи односно *просумери*) морају проћи како би своје постројење прикључили на мрежу.
- *Увођење система сертификације инсталатера соларних електрана и вјетроелектрана* - предметни закон слиједи најбољу међународну праксу и уводи систем сертификарања овлашћених инсталатера соларних електрана и вјетроелектрана инсталисане снаге до 23 kW. На овај начин олакшава се изградња соларних електрана и вјетроелектрана на начин да послове везане за инсталацију и пуштање у рад производног објекта обављају овлашћена лица са потребним стручним знањима које одаберу инвеститори. Инвеститори тако имају једну контактну тачку, овлашћеног инсталатера, који за њих реализује пројекте, без потребе да се у поступак укључује већи број надлежних органа. Овом одредбом

стварају се неопходни предуслови за измјене прописа у области грађења, према којим се би се изградња малих соларних електрана и вјетроелектрана посматрала као инсталирање опреме, односно ослободила обавезе прибављања урбанистичке, грађевинске и употребне дозволе, а све у циљу стимулisaња изградње производних објеката који користе обновљиве изворе енергије.

Предложена рјешења значајно растеређују административне поступке и олакшавају изградњу производних објеката који користе обновљиве изворе енергије, нарочито када су у питању соларне електране и вјетроелектране мале инсталисане снаге које у правилу користе грађани.

6. Увођење нових категорија учесника и дјелатности на тржишту електричне енергије

Остварење циљева климатске неутралности и декарбонизације енергије налажу даљњи развој енергетског система и тржишта електричне енергије. Досадашње системе централизоване производње електричне енергије у великим постројењима потребно је постепено замијенити са децентрализованим системима који користе обновљиве изворе енергије и који ће бити ближи мјестима потрошње. Поред тога, пружање услуга управљања потрошњом се јавља као додатна опција за обезбјеђење флексибилности на велепродајном и балансном тржишту електричне енергије, те као алтернатива повећању капацитета електроенергетског система. Ове промјене захтијевају прилагођавање постојећих правила и улога на тржишту, са нагласком на јачање флексибилности система и увођење нових категорија учесника и дјелатности на тржишту.

С тим у вези, предметни закон уводи нове категорије учесника и дјелатности на тржишту електричне енергије, укључујући:

- *активне купце* – увођењем правног оквира за дјеловање активних купаца (што укључује и купце-произвођаче односно *просумере*), крајњим купцима, односно грађанима који су до сада дјеловали искључиво као потрошачи електричне енергије, омогућено је активно учешће на тржишту електричне енергије. Препознавањем улоге активног купца грађанима је омогућено да индивидуално или колективно, учествују у производњи, складиштењу, продаји вишкова енергије или пружању услуга управљања потрошњом и енергетске ефикасности. На овај начин грађани могу узети активно учешће у поступку енергетске транзиције али и остварити бенефите у виду умањења рачуна за електричну енергију те допринијети заштити околиша.
- *енергетске заједнице грађана* – поред улоге активних купаца, грађанима је омогућено и заједничко учешће на тржишту кроз удруживање, односно формирање енергетских заједница грађана. Формирањем енергетске заједнице грађани могу заједнички учествовати у производњи електричне енергије, снабдијевању, складиштењу и другим активностима и услугама те тако остваривати циљеве заштите околиша, економске и социјалне користи за чланове заједнице.
- *складиштење енергије* - представља нову дјелатност на тржишту чије увођење у регулаторни оквир представља један од кључних предувјета за повећање кориштења обновљивих извора енергије. Обновљиве изворе енергије карактерише неуправљивост, односно непредвидивост и варијабилност производње. Због тога је потребно осигурати могућности за складиштење енергије

која је произведена у времену када постоје вишкови у електроенергетском систему, како би се могла користити одложено. Предметним законом створен је правни оквир за обављање дјелатности складиштења, чиме се утиче на повећање флексибилности систем, могућности интеграције обновљивих извора енергије и сигурности снабдијевања.

- *агрегација дистрибуираних ресурса* – представља нову дјелатност на тржишту чије увођење је потребно с обзиром да већина активних купаца представља субјекте мале инсталисане снаге који фактички самостално не могу учествовати на тржишту електричне енергије. Из овог разлога неопходно је створити механизам који би им омогућио удруживање и заједнички наступ. Кроз агрегацију дистрибуираних ресурса, субјекти (агрегатори) групишу и користе већи број мањих корисника система (произвођача, потрошача, оператора складишта) да управљају производњом и потрошњом, са циљем продаје или пружања услуга у систему.

Увођење нових корисника дистрибутивног система и нових дјелатности на начин прописан законом важно је са аспекта интегрисања и промовисања дистрибуираних извора енергије, као и повећања флексибилности система и смањења трошкова у систему. Другим ријечима, ствара се правни оквир који ће грађанима омогућити да буду активни учесници на тржишту електричне енергије кроз производњу електричне енергије за властите потребе и пружање услуга управљања потрошњом.

7. Увођење нових права и механизма за оснаживање и заштиту крајњих купаца електричне енергије

Прописи ЕУ стављају нарочит нагласак на улогу и права крајњих купаца у сектору електричне енергије. Крајњи купци стављени су у фокус енергетске транзиције те им је потребно омогућити активну улогу и учешће на тржишту, уз низ права која су усмјерена на оснаживање и заштиту њиховог положаја.

Предметни закон стога нарочит фокус ставља на оснаживање улоге и права крајњих купаца. Крајњим купцима је омогућено да, појединачно или кроз заједнице, активно учествују на тржишту не само кроз потрошњу већ и производњу, складиштење и пружање услуга у систему, а прописан је и читав низ права крајњих купаца и других одредби усмјерених на заштиту њиховог положаја. Неке од ових одредби односе се на сљедећа питања:

- право приступа електроенергетској мрежи,
- право на јавну услугу за кориснике из категорије домаћинство и мале купце,
- право да буду снабђевени електричном енергијом од стране снабдјевача,
- слободу избора снабдјевача,
- осигурање ефикасног и брзог поступка промјене снабдјевача на захтјев купца,
- благовремено упознавање са условима уговора о снабдијевању и доступност сажетка који појашњава услове снабдијевања,
- благовремено информисање о промјени услова снабдијевања,
- јасно дефинисан садржај рачуна за утрошену електричну енергију,
- квалитет испоруке електричне енергије и комерцијалних услуга,
- могућност подношења приговора, изјављивања жалбе и покретања судских спорова,
- право на раскид уговора о снабдијевању,

- заштиту од заваривајућих метода продаје,
- избор начина плаћања,
- информисање о цијенама на тржишту, потрошњи и друго.

Новим законским рјешењима се дакле знатно унапређују положај и права крајњих купаца у односу на важећи правни оквир, како у предуговорној фази (преговарања о условима снабдијевања) тако и у током реализације уговора о снабдијевању. Осигурани су адекватни механизми за заштиту права крајњих купаца и рјешавање спорова уз јасну улогу ФЕРК-а као регулаторног тијела. Додатно, предложеним рјешењима осигурава се висок степен усклађености са релевантним прописима ЕУ.

8. Креирање правног оквира за увођење електромобилности

Увођење електромобилности важан је дио енергетске транзиције. Декарбонизација и смањење емисија из сектора саобраћаја имају веома важну улогу у смањењу штетних емисија. Стога закон садржи одредбе којима се стварају услови за инсталацију јавно доступних и приватних мјеста за пуњење електричних возила те пружање услуга пуњења електричних возила. Прописана је обавеза оператору мреже да сарађује са лицима која уграђују или управљају јавно доступним станицама за пуњење, као и обавеза да цијене које наплаћују пружаоци услуга пуњења електричних возила морају бити тржишне, лако упоредиве и недискриминирајуће.

9. Креирање правног оквира за регулацију квалитета снабдијевања

Квалитет снабдијевања електричном енергијом обухвата континуитет испоруке, квалитет напона на мјесту испоруке и квалитет услуга које пружају електроенергетски субјекти, те представља један од најзначајнијих сегмената регулаторног оквира када је ријеч о регулацији дјелатности дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом. Важећи Закон о електричној енергији не уређује на адекватан начин ову проблематику у погледу дефинисања релевантних аспеката и параметара квалитета снабдијевања, као ни у погледу овлаштења Регулаторне комисије за детаљније регулисање ове области. Новим законским рјешењима се дефинишу релевантни аспекти квалитета снабдијевања те додјељују надлежности Регулаторној комисији у погледу доношења правилника који ће уредити ову област. Законом је предвиђено постепено увођење општих и гарантованих стандарда квалитета снабдијевања који ће укључивати и финансијску компензацију за крајње купце у случају неиспуњења прописаних стандарда од стране електроенергетских субјеката. На тај начин додатно се подиже ниво одговорности оператора дистрибутивног система и снабдјевача као пружаоца услуга, уз истовремено увођење додатног механизма заштите крајњих купаца. Примјена нових законских рјешења треба да допринесе унапређењу квалитета услуга, уз постепено приближавање нивоима квалитета снабдијевања које имају купци електричне енергије у ЕУ.

10. Увођење механизма за осигурање сигурности снабдијевања, укључујући и контролу цијена у случајевима екстремних поремећаја на тржишту

Осигурање сигурности снабдијевања купаца електричном енергијом један је од основних циљева закона. С тим у вези, у закон су уграђени механизми којим се осигурава да Министарство и Регулаторна комисија континуирано врше надзор над радом

электроенергетских субјеката и предузимају мјере како би осигурали сигурност снабдијевања.

Поред тога, као додатан механизам за заштиту сигурности снабдијевања, закон прописује и могућност да Влада Федерације прогласи стање угрожене сигурности снабдијевања услед недовољне понуде електричне енергије, екстремног пораста цијена на тржишту или других околности које угрожавају сигурност снабдијевања. Закон даје овлаштење Влади Федерације да, након проглашења стања угрожене сигурности снабдијевања, уведе низ прописаних мјера које укључују:

- мјере ограничења испоруке, штедње и рационалне потрошње електричне енергије,
- посебне услове производње, увоза или извоза електричне енергије,
- начин и услове за формирање и контролу цијена,
- обавезу испоруке само одређеним корисницима, или
- посебне услове обављања електроенергетских дјелатности.

Када је ријеч ситуацијама екстремног повећања цијена на тржишту, Влада Федерације кориштењем овог механизма дакле може увести и мјеру контроле цијена те на тај начин заштитити сигурност снабдијевања, односно ублажити посљедице које значајни поремећаји на тржишту имају на крајње купце.

Истовремено, имајући у виду могуће негативне ефекте увођења оваквих мјера на конкуренцију, тржиште електричне енергије и енергетске субјекте, у закон су уграђени и адекватни механизми којима се овакви ефекти ублажавају. Тако Влада Федерације има законску обавезу да у стању угрожене сигурности снабдијевања уводи оне мјере које ће изазвати најмањи могући поремећај на тржишту електричне енергије, односно најмању штету електроенергетским субјектима, а трајање мјера не може бити дуже од трајања околности због којих су оне и прописане.

Такође, законом је прописана обавеза Владе Федерације да приликом увођења мјера одреди и начин, односно изворе средстава за надокнаду штете која може настати за електроенергетске субјекте који их спроводе, те дефинише услове и начин расподеле средстава. Коначно, закон садржи и обавезу објављивања одлуке о проглашењу стања угрожене сигурности снабдијевања и одлуке о увођењу посебних мјера у средствима јавног информисања, чиме се осигурава транспарентност у поступању и информисаност свих релевантних субјеката.

Према предложеним рјешењима, Влада Федерације има довољан законски основ да адекватно дјелује у случајевима угрожене сигурности снабдијевања електричном енергијом, како у случајевима недовољне понуде електричне енергије тако и у случајевима значајних поремећаја на тржишту.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 1. уређује се предмет закона.

Чланом 2. прописују се основни циљеви закона који су усмјерени на обезбјеђење сигурног снабдијевања електричном енергијом поуздан рад система, ефикасну

регулацију дјелатности, развој тржишта и заштиту права свих учесника у сектору и крајњих купаца.

Чланом 3. прописују се начела на којима се заснива закон.

Чланом 4. прописује се општи интерес Федерације за сигурним снабдијевањем електричном енергијом те испоруком довољних количина електричне енергије које су потребне за живот и рад грађана, пословање и развој привредних и друштвених субјеката, те се уводи опште начело да су сви субјекти дужни првенствено обезбиједити довољне количине енергије за потребе напријед наведених субјеката, задовољавајући при томе критерије економичности испоруке.

Чланом 5. прописује се однос предметног закона са другим законима, односно примјена прописа из области енергетике, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, просторног планирања и кориштења земљишта, грађења, трговине, заштите потрошача, заштите околиша и концесија, као и закона којим се уређује управни поступак.

Чланом 6. дефинисана су значења израза који су употријебљени у предметном закону.

ДИО ДРУГИ – ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ

Чланом 7. прописана је општа обавеза Владе Федерације да проводи енергетску политику и планира развој електроенергетског сектора у складу са циљевима и стратешким документима из електроенергетског сектора.

Чланом 8. прописана је обавеза доношења годишњег и трогодишњег биланса електричне енергије, којим се планира укупна производња и потрошња електричне енергије у Федерацији, начин снабдијевања електричном енергијом, структура производње и потрошње, вишкови и недостајуће количине и ниво резервних капацитета. Овим чланом такођер се прописује детаљан садржај биланса.

ДИО ТРЕЋИ – ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 9. прописано је које се дјелатности сматрају електроенергетским дјелатностима у смислу овог закона, обавеза посједовања дозволе за обављање електроенергетских дјелатности те које се дјелатности обављају као регулисане, а које као тржишне дјелатности.

Чланом 10. прописана је јавна услуга у електроенергетском сектору, укључујући могућност наметања јавне услуге електроенергетским субјектима и њихове дужности.

Чланом 11. прописано је периодично извјештавање Секретаријата Енергетске заједнице од стране Владе Федерације путем надлежне институције Босне и Херцеговине, о мјерама донесеним у циљу пружања јавне услуге и њиховом могућем утицају на тржишну конкуренцију, што је једна од обавеза из релевантних ЕУ директива.

Чланом 12. прописани су општи принципи за обављање електроенергетских дјелатности које се обављају као тржишне дјелатности, по начелима слободне конкуренције и равноправног положаја те слободног уговарања количина и цијена испоручене електричне енергије.

Чланом 13. прописана је обавеза рачуноводственог раздвајања, односно одвојеног вођења пословних књига и састављања финансијских извјештаја за оне субјекте који обављају више електроенергетских дјелатности.

ДИО ЧЕТВРТИ – ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члановима 14-25. прописани су различити аспекти везани за издавање дозвола за обављање електроенергетских дјелатности које издаје Регулаторна комисија, укључујући појам, врсте, период важења дозвола, критерије за издавање дозвола, поступак издавања, измјене, преноса, поништавања и одузимања дозвола, вођење регистра дозвола као и доношење посебног правилника од стране Регулаторне комисије којим ће се детаљније уредити ова материја.

ДИО ПЕТИ – РЕГУЛИСАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 26. прописана је општа надлежност Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине за регулисање и надзирање тржишта електричне енергије у Федерацији.

Чланом 27. дефинисани су циљеви рада Регулаторне комисије у сектору електричне енергије, што укључује подстицање конкурентности и ефикасног функционисања система, заштиту купаца, осигурање сигурности снабдијевања, подизање стандарда квалитета снабдијевања, развој тржишта и друго.

Чланом 28. прописане су надлежности Регулаторне комисије у сектору електричне енергије. Наведени члан суштински одређује регулацију дјелатности у сектору електричне енергије кроз детаљно прописивање свих надлежности Регулаторне комисије у погледу уређивања односа између субјеката, одобравања тарифа и накнада, надгледања рада субјеката, анализирања, праћења и подстицања развоја тржишта, извјештавања, рјешавања спорова и жалби, доношења одлука и подзаконских аката и друго.

Чланом 29. прописана су општа овлаштења регулаторне комисије у сектору електричне енергије за доношење обавезујућих одлука, тражење и објављивање информација, надгледање рада субјеката, надзор над извршавањем обавеза, изрицање санкција и сарадњу са другим агенцијама и организацијама.

Чланом 30-32. прописано је рјешавање спорова пред Регулаторном комисијом у вези са поступањем или неиспуњењем обавеза оператора дистрибутивног система или снабдјевача електричном енергијом, укључујући претпоставке за подношење захтјева за рјешавање спора, аспекте везани за доношење одлука о захтјеву за рјешавање спора, могућност покретања управног спора те доношење посебног правилника којим се прописује поступак рјешавања спорова.

ДИО ШЕСТИ – ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Чланом 33. дефинисани су објекти за производњу електричне енергије.

Чланом 34. прописана су права произвођача електричне енергије, укључујући право да користи изворе које сматра најпогоднијим и најефикаснијим за производни процес, уз придржавање техничких услова и услова заштите околиша, право приступа мрежи, право продаје на тржишту и право пружања помоћних услуга у складу са техничким могућностима.

Чланом 35. прописане су обавезе произвођача електричне енергије, укључујући обавезу да испуњава услове дозволе за производњу електричне енергије, примјену прописа и правила која се односе на рад производног објекта, електроенергетског система, тржишта електричне енергије и заштиту животне средине и заштиту конкуренције,

обезбјеђивање несметаног приступа својим објектима Регулаторној комисији и надлежним инспекцијским органима и друго.

Чланом 36. прописана је општа, односно упућујућа норма о подстицајним мјерама за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора, односно томе да ови произвођачи могу остварити право на подстицаје у складу са посебним прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

Чланом 37. прописано је право активних купаца и енергетске заједнице грађана да производе електричну енергију за властите потребе и продају вишак произведене енергије у складу са овим законом и прописима којим се уређује област обновљивих извора енергије.

ДИО СЕДМИ – ИЗГРАДЊА ЕЛЕКТРАНА

Чланом 38. прописано је да се планирање и изградња нових електрана врши у складу са стратешким и provedбеним документима у сектору енергије у Федерацији, односно Енергетском стратегијом и Акционим планом за provedбу Енергетске стратегије, као и прописима из области просторног уређења и заштите околиша.

Чланом 39. прописано је да се право на изградњу електрана остварује у складу тржишним принципима и објективним, транспарентним и недискриминирајућим условима те уз поштовање прописа којима се уређују концесије, обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност. Такође, овим чланом прописује се да Влада Федерације може провести поступак јавног надметања за изградњу нових електрана, за случај да изградња електрана на тржишним принципима није довољна да обезбједи сигурност снабдијевања електричном енергијом.

Чланом 40. прописана је примјена прописа из других области у поступку изградње електрана те је наглашена примјена прописа из области уређења простора и грађења, заштите околиша, заштите на раду, те примјена техничких прописа и стандарда.

Чланом 41. прописани су општи критерији за изградњу нових електрана у складу са одредбама релевантне директиве ЕУ о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије, што укључује критерије везане за електроенергетски сектор, али и нарочито критерије заштите околиша и осигурања трајне контроле утицаја на околиш, кориштење земљишта и локације и друге критерије. Као један од критерија наводи се и *стратешко опредјељење у погледу кориштења врсте примарног извора енергије* што осигурава додатну могућност контроле изградње електрана из појединог примарног извора енергије, а што је детаљније појашњено у уводном дијелу образложења.

Чланом 42. прописана је обавеза издавања енергетске дозволе за све произвођаче електричне енергије у електранама чија је њихова инсталисана снага једнака или већа од 1 MW. Додатно, чланом је прописана обавеза Министарства да приликом издавања енергетске дозволе провјери усклађеност предложене изградње са стратешким циљевима из Енергетске стратегије и Акционог плана, чиме се унапређују могућности за контролу изградње производних постројења. Када је у питању изградња малих хидроелектрана, чланом је прописано да се енергетске дозволе не издају за хидроелектране мање од 10 MW, односно да је изградња ових објеката забрањена.

Коначно, овим чланом прописано је доношење правилника од стране Министарства којим се детаљније уређују питања везана за издавање енергетских дозвола.

Чланом 43. прописана је обавеза Министарства да води јединствени регистар свих електрана на територији Федерације као и садржај информација у регистру, чиме ће се

осигурати централизација података о свим електранама у Федерацији. Такође, чланом је прописан начин уписа у регистар електрана и достављање података, као и доношење правилника којим се детаљније уређује вођење регистра електрана.

ДИО ОСМИ – ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члановима 44-46. дефинисан је дистрибутивни систем електричне енергије те је прописано како је дистрибутивна мрежа доступна свим корисницима на регулисан, транспарентан и нескриминирајући начин. Такође, прописане су основне одредбе о обављању дјелатности дистрибуције електричне енергије.

Члановима 47-51. прописана су аспекти везани за раздвајање оператора дистрибутивног система, односно осигуравање његове независности од других дјелатности које нису повезане са дистрибуцијом електричне енергије, укључујући општу обавезу и начин на који се осигурава раздвајање дјелатности, обавезу израде и садржај програма усклађености, именовање независног лица или тијела одговорног за праћење спроведбе програма, изузеће од ове обавезе и друге аспекте од важности за раздвајање оператора дистрибутивног система.

Чланом 52. су прописане обавезе оператора дистрибутивног система. Члан садржи детаљну листу са свим специфичним обавезама оператора дистрибутивног система.

Чланом 53. прописано је планирање развоја дистрибутивног система кроз доношење десетогодишњег плана развоја дистрибутивног система који се усклађује са Енергетском стратегијом Федерације Босне и Херцеговине и којег одобрава Регулаторна комисија.

Чланом 54. прописано је планирање инвестиција у дистрибутивни систем кроз доношење годишњег и трогодишњег плана инвестиција у дистрибутивни систем. Члан прописује садржај плана инвестиција, усклађивање са десетогодишњим планом развоја дистрибутивног система те давање сагласности Регулаторне комисије на инвестиционе планове.

Чланом 55. прописује накнаде за пружање услуга оператора дистрибутивног система, односно начин на који оператор дистрибутивног система остварује приходе потребне за обављање дјелатности. Чланом је прописано како оператор дистрибутивног система остварује приходе по основу накнаде за кориштење дистрибутивне мреже, накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу, накнаде за пружање нестандартних услуга корисницима те обрачунате неовлаштене потрошње, као и то да су наведене накнаде регулисане те да их одобрава Регулаторна комисија на основу прописаних методологија.

Чланом 56. уређени су аспекти везани за накнаду за кориштење дистрибутивне мреже, укључујући обавезу плаћања накнаде, доношење методологије за утврђивање тарифа за кориштење дистрибутивне мреже, садржај и начела методологије, те начин и поступак одобравања тарифа за кориштење дистрибутивне мреже.

Чланом 57. прописан је регулаторни период за обрачун тарифа за кориштење дистрибутивне мреже у трајању од четири године те је остављена могућност измјена износа тарифа и у току трајања регулаторног периода на иницијативу оператора дистрибутивног система или Регулаторне комисије.

Члановима 58. и 59. уређени су аспекти везани за утврђивање накнада за прикључење и пружање нестандартних услуга, укључујући обавезу плаћања накнада, доношење методологија и начин утврђивања накнада.

Чланом 60. прописан је начин на који оператор дистрибутивног система обрачунава трошкове које има по основу плаћања посебних накнада које уводе јединице локалне самоуправе. Чланом је прописано да се ове накнаде обрачунавају крајњим купцима на подручју јединице локалне самоуправе која је увела накнаду те исказују као посебна ставка на рачуну коју одобрава Регулаторна комисија. На овај начин обрађивач је адресирао специфичан проблем уочен у пракси гдје су неке јединице локалне самоуправе уводиле и од електропривредних предузећа наплаћивале посебне накнаде за кориштење већ изграђене инфраструктуре, док у другим јединицама локалне самоуправе оваквих накнада није било, а трошкове плаћања ових накнада су једнако сносили сви крајњи купци на подручју Федерације. Предложено рјешење нарочито је размотрено и у контексту релевантних одлука и праксе Уставног суда Федерације БиХ те у том смислу предложеним рјешењем није оспорено право јединица локалне самоуправе за увођење посебних накнада, већ је прописан начин за обрачун тих трошкова на односном подручју, чиме се осигурава једнак третман крајњих купаца електричне енергије на подручју Федерације.

Члановима 61. и 62. прописана је обавеза оператора дистрибутивног система да Регулаторној комисији доставља периодичне извјештаје о питањима из своје надлежности, те да обезбиди тајност повјерљивих података које добија од других субјеката и купаца.

Чланом 63. прописан је приступ дистрибутивној мрежи, укључујући обавезе оператора дистрибутивног система да омогући приступ свим корисницима по регулисаним условима на транспарентан и не дискриминирајући начин, одбијање приступа, информисање о разлозима за одбијање, право подношења жалбе Регулаторној комисији те предност у диспечирању дистрибуиране производње.

Чланом 64. прописано је како се кориштење дистрибутивне мреже уређује уговором о кориштењу који оператор дистрибутивног система закључује са корисницима те да се услови за закључење и садржај овог уговора детаљније уређују Општим условима.

Чланом 65. прописана је могућност да произвођач електричне енергије и крајњи купац изградe директан вод у циљу снабдијевања властитих пословних објеката и објеката властите потрошње, уз претходну сагласност Регулаторне комисије.

Чланом 66. дефинисани су релевантни аспекти квалитета снабдијевања електричном енергијом укључујући континуитет испоруке, квалитет напона у дистрибутивној мрежи и квалитет услуга, те је Регулаторној комисији прописано овлаштење у погледу доношења правилника који ће детаљније уредити ову област. Додатно, чланом је прописана и обавеза оператора дистрибутивног система да успостави систем за мјерење квалитета напона, прати показатеље снабдијевања те води евиденције и израђује извјештај о квалитету снабдијевања електричном енергијом.

Чланом 67. прописано је да се погон и управљање дистрибутивно мрежом регулише правилима о раду дистрибутивног система која на приједлог надлежног оператора дистрибутивног система одобрава Регулаторна комисија, као и детаљан садржај правила о раду.

Чланом 68. прописана је електронска размјена података на малопродајном тржишту, укључујући обавезу оператора дистрибутивног система да донесе правила за електронску размјену података која одобрава Регулаторна комисија.

ПОГЛАВЉЕ II. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ

Чланом 69. прописано је прикључење на дистрибутивну мрежу укључујући обавезу оператора дистрибутивног система да прикључи на дистрибутивну мрежу све објекте који испуњавају прописане услове, обавеза прибављања електроенергетске сагласности и закључивања уговора о прикључењу, те прелиминарно мишљење о могућности прикључења.

Чланом 70. прописана је обавеза оператору дистрибутивног система да издаје прелиминарно мишљење о могућностима прикључења које је необавезујућег карактера, како би подносиоци захтјева, односно заинтересовани корисници или инвеститори, који се желе прикључити на мрежу могли у раној фази реализације пројекта добити информацију о могућим опцијама за прикључење у вријеме подношење захтјева.

Члановима 71-74. прописани су аспекти везани за издавање, односно прибављање електроенергетске сагласности, закључивање уговора о прикључењу на дистрибутивну мрежу, обавезу плаћања трошкова прикључења те право изјављивања жалбе Регулаторној комисији на услове прикључења или акт којим је одбијен или ограничен приступ мрежи.

Члановима 75. и 77. прописани су аспекти везани за изградњу новог прикључка и третман постојећих прикључака објеката крајњих купаца и начин пуштања објеката у рад, односно начин провјере исправности инсталација корисника система.

Чланом 78. прописана је забрана прикључења објеката изграђених без одобрења за грађење те могућност привременог прикључења објеката у случајевима ако се изграђени објекат налази на подручју гдје нису донесени плански документи или ако је изграђени објекат у поступку легализације, а које не може трајати дуже од 24 мјесеца.

Чланом 79. дефинисано је обрачунско мјерно мјесто те је прописано гдје се оно лоцира за индивидуалне стамбене и пословне објекте, објекте колективног становања и стамбено-пословне објекте те за објекте произвођача електричне енергије.

Чланом 80. прописан је приступ мјерном мјесту, односно дужност корисника дистрибутивног система да омогући овлашћеним представницима оператора дистрибутивног система приступ објектима, опреми и уређајима у свом посједу ради извршавања потребних послова, као и дужност корисника да заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерне уређаје лоциране на његовом посједу.

Чланом 81. прописана је обавеза оператора дистрибутивног система да, уз сагласност Регулаторне комисије, донесе правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система којим се прописују услови, поступак и начин прикључења корисника на дистрибутивну мрежу. Такође, овим чланом уведена је поједностављена процедура прикључења на мрежу електрана за властите потребе крајњих купаца које су инсталисане снаге до укључиво 23 kW.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРЕКИД, ОГРАНИЧЕЊЕ И ОБУСТАВА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Чланом 82. прописани су случајеви када оператор дистрибутивног система може прекинути или ограничити испоруку електричне енергије.

Чланом 83. дефинисани су планирани прекиди и ограничења испоруке електричне енергије, обавеза оператора дистрибутивног система да крајњим купцима благовремено најави планиране прекиде и ограничења, те је утврђен рок за најаву планираних прекида

или ограничења од 24 сата за купце из категорије домаћинство и мале купце, односно 48 сати за остале крајње купце.

Чланом 84. дефинисани су непланирани прекиди испоруке електричне енергије, укључујући вишу силу, дјеловање треће стране и поступање оператора дистрибутивног система.

Чланом 85. прописани су детаљно случајеви када оператор дистрибутивног система може обуставити испоруку електричне енергије, те у којим случајевима постоји обавеза претходног упозорења корисника.

Чланом 86. прописано је поновно прикључење на мрежу крајњих купаца којим је обустављена испорука електричне енергије, укључујући обавезу оператора дистрибутивног система да изврши прикључење корисника у року од 24 сата по отклањању разлога за обуставу испоруке, односно без одлагања уколико је обустава испоруке извршена неосновано, те је прописано ко сноси трошкове поновног прикључења.

Чланом 87. прописана је накнада штете, односно право корисника на накнаду штете настале услед испоруке некавалитетне електричне енергије, што укључује право на финансијску компензацију у складу са општим и гарантованим стандардима квалитета снабдијевања, као и дужност корисника да надокнади штету коју проузрокује оператору дистрибутивног система.

Чланом 88. прописана је обавеза корисника који захтијевају напајање електричном енергијом без прекида да исто обезбиједи о властитом трошку уградњом одговарајућих резервних извора и система непрекидног напајања.

ПОГЛАВЉЕ IV. НЕОВЛАШТЕНА ПОТРОШЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Чланом 89. дефинисана је неовлаштена потрошња електричне енергије, прописано је шта се сматра неовлаштену потрошњом електричне енергије те да се она детаљније уређује Општим условима. Такође, прописана је и упућујућа норма да неовлаштена потрошња електричне енергије представља кривично дјело крађе кажњиво по кривичном закону.

Чланом 90. прописани су аспекти везани за утврђивање неовлаштене потрошње, укључујући начин утврђивања, сачињавање записника и потписивање записника о извршеној контроли те поступање у случају потребе за провјером исправности мјерила.

Чланом 91. прописан је период за обрачун неовлаштене потрошње, што подразумјева период од дана предузимања неовлаштених радњи до дана откривања неовлаштене потрошње. Чланом је прописано како у случају да се не може утврдити почетак неовлаштене потрошње, за почетак се узима дан посљедњег прегледа дијела прикључка или мјерног мјеста, те да период у сваком случају не може бити дужи од годину дана. На овај начин обрађивач настоји, у складу са потребама из праксе, додатно дестимулисати неовлаштену потрошњу електричне енергије.

Чланом 92. прописано је да оператор врши обрачун неовлаштене потрошње према методологији која се дефинише Општим условима као документом који доноси Регулаторна комисија, могућност изјављивања приговора Регулаторној комисији против акта о обрачуну неовлаштене потрошње, те обавеза лица код којих је утврђена неовлаштена потрошња да плате обрачунати износ оператору дистрибутивног система.

ПОГЛАВЉЕ V. ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ЗАТВОРОНОМ ДИСТРИБУТИВНОМ СИСТЕМУ

Чланом 93. дефинисан је затворени дистрибутивни систем и начин одобравања статуса затвореног дистрибутивног система, односно услови за стицање оваквог статуса, те обавеза прибављања дозволе за обављање дјелатности дистрибуције у затвореном систему и општа одредба о равноправности прикључених корисника.

Чланом 94. прописан је начин на који оператор затвореног дистрибутивног система утврђује тарифе за кориштење затвореног дистрибутивног система, а на основу методологије коју доноси Регулаторна комисија.

Члановима 95. и 96 прописане су одговорности и обавезе оператора затвореног дистрибутивног система.

Чланом 97. прописано је доношење правила о раду затвореног дистрибутивног система којима се регулише погон и управљање системом те је прописан садржај ових правила.

Чланом 98. прописани су аспекти везани за управљање затвореним дистрибутивним системом од стране оператора затвореног дистрибутивног система те обавеза стручне и техничке квалификованости за обављање послова оператора.

ДИО ДЕВЕТИ – СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Чланом 99. дефинисано је снабдијевање електричном енергијом као дјелатност те је прописана обавеза прибављања дозволе од стране Регулаторне комисије као и обавеза обављања дјелатности у складу са одредбама закона, подзаконских актата, дозволе за обављање дјелатности и уговором о снабдијевању.

Чланом 100. прописане су обавезе снабдјевача електричном енергијом.

Чланом 101. прописано је опште право крајњих купаца електричне енергије да слободно изаберу свог снабдјевача електричном енергијом.

Чланом 102. прописани су аспекти везани за уговор о снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом, укључујући детаљан садржај уговора, обавезе снабдјевача да благовремено обавијести купце о елементима уговора и свакој намјени измјене уговора, пријављивање уговора надлежном оператору система те детаљно уређивање садржаја уговора и услова за закључење кроз Опште услове.

Члановима 103. и 104. прописана је слобода уговарања цијене електричне енергије по којој се врши снабдијевање, односно дужност снабдијевања по регулисаним цијенама за крајње купце који користе право на услугу јавног снабдијевања, те је детаљно дефинисан садржај рачуна за утрошену електричну енергију.

Чланом 105. прописани су аспекти везани за промјену снабдјевача електричном енергијом, укључујући то да је поступак промјене бесплатан за купца и не може трајати дуже од 21 дана, да се крајњем купцу не могу ускратити или отежати остварење права на раскид уговора или наметати додатне финансијске обавезе због промјене снабдјевача, те да Регулаторна комисија доноси правила којима детаљније уређује услове и поступак промјене снабдјевача.

Чланом 106. дефинисано је јавно снабдијевање те прописано право купаца из категорије домаћинство и мали купаца електричне енергије на снабдијевање електричном енергијом од стране јавног снабдјевача, односно у оквиру јавне услуге. Овим чланом прописано је да јавне снабдјеваче одређује Влада Федерације на период од пет година, а према критерију учешћа у снабдијевању крајњих купаца на географским подручјима која одговарају зонама надлежности оператора дистрибутивног система. Надаље,

чланом је прописана и дужност јавног снабдјевача да обезбиједи редовно и сигурно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом, доставља све потребне податке Регулаторној комисији, успостави корисничке центре за пружање информација и рјешавање спорова те посредује у остваривању права купаца.

Чланом 107. дефинисано је право крајњих купаца на резервно снабдијевање за случај када постојећи снабдјевач престане да врши испоруку електричне енергије услед прописаних околности. Право на резервно снабдијевање предвиђено је за оне крајње купце који немају право на јавно снабдијевање те им на тај начин није осигурана сигурност у снабдијевању електричном енергијом.

Чланом 108. прописано да је да Влада Федерације одређује снабдјеваче који ће обављати резервно снабдијевање на територији Федерације, за географска подручја која одговарају зонама оператора дистрибутивног система, односно на основу критерија тржишног учешћа у снабдијевању крајњих купаца на односном подручју, те да се резервни снабдјевач одређује на период до пет година.

Чланом 109. прописан је начин одређивања цијена електричне енергије за јавно и резервно снабдијевање, на основу методологије коју доноси Регулаторна комисија.

Чланом 110. прописана је обустава испоруке енергије по захтјеву снабдјевача, односно могућност снабдјевача да захтијева да оператор система обустави испоруку електричне енергије услед неиспуњених уговорних обавеза крајњег купца, плаћање ове услуге и надокнада трошкова од крајњег купца.

Чланом 111. прописана је општа обавеза снабдјевача откупе и преузму припадајуће количине електричне енергије произведене кориштењем обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, у складу са прописима којима се уређује односна област.

Чланом 112. прописано је доношење Општих услова за испоруку и снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом, којима се прописује низ питања од значаја за односе оператора и корисника дистрибутивног система, односно снабдјевача и крајњих купаца електричне енергије. Чланом је детаљно прописан садржај Општих услова и надлежност Регулаторне комисије за доношење овог акта.

ДИО ДЕСЕТИ – ТРГОВИНА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Чланом 113. дефинисана је дјелатност трговине електричне енергије, односно дјелатност куповине и продаје, што не укључује снабдијевање као продају крајњим купцима те је прописана обавеза прибављања дозволе издате од стране Регулаторне комисије или других регулаторних комисија у Босни и Херцеговини за обављање ове дјелатности.

ДИО ЈЕДАНАЕСТИ – СКЛАДИШТЕЊЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члановима 114-117. прописани су аспекти везани за обављање дјелатности складиштења енергије, укључујући обавезу прибављања дозволе за обављање дјелатности, права и обавезе оператора складишта и ограничење за оператора дистрибутивног система у погледу власништва, развијања, вођења или управљања постројењем за складиштење енергије.

ДИО ДВАНАЕСТИ – КРАЈЊИ КУПЦИ

ПОГЛАВЉЕ I. ПРАВА КРАЈЊИХ КУПАЦА

Чланом 118. прописано је право крајњих купаца на снабдијевање електричном енергијом, јавну услугу и слободан избор снабдјевача ван система јавне услуге, као и могућност да крајњи купци истовремено могу имати више од једног уговора о снабдијевању електричном енергијом.

Чланом 119. прописано је право крајњих купаца да буду унапријед упознати са условима снабдијевања прије склапања уговора, да буду заштићени од непоштених и заваривачких метода продаје те право да добију сажетак услова снабдијевања написан јасним и једноставним језиком.

Чланом 120. прописано је право купаца да буду благовремено обавијештени о свакој намјери измјене и измјени услова уговора о снабдијевању, укључујући и промјене цијене, те с тим у вези праву на раскид уговора.

Чланом 121. прописана је обавеза снабдјевача да крајњим купцима понуди избор начина плаћања, те да разлика у накнадама повезаним са начинима плаћања мора бити заснована на стварним трошковима.

Чланом 122. прописана је обавеза информисања крајњих купаца о свим мјерама које се могу подузети у циљу избегавања обуставе испоруке електричне енергије, попут одговарајућих система претплате, планова отплате, имплементације енергетских прегледа, консултантских услуга и друго.

Чланом 123. прописана су остала права крајњих купаца, укључујући права на подношење приговора снабдјевачу или оператору дистрибутивног система, подношење захтјева за рјешавање спора пред Регулаторном комисијом, завршни обрачун након промјене снабдјевача, повјерљивост информација, удруживање ради заједничког наступа на тржишту, информисање и приступ подацима.

ПОГЛАВЉЕ II. ОБАВЕЗЕ КРАЈЊИХ КУПАЦА

Чланом 124. прописане су обавезе крајњих купаца, што укључује обавезу кориштења електричне енергије на начин утврђен законом, подзаконским актима и издатим сагласностима и закљученим уговорима, обавезу плаћања рачуна и обавезу омогућавања приступа прикључку, мјерним уређајима и инсталацијама овлашћеним лицима надлежних оператора система.

ПОГЛАВЉЕ III. АКТИВНИ КУПЦИ

Чланом 125. прописана су права и обавезе активних купаца, укључујући могућност дјеловања на тржишту, продавања електричне енергије, пружања услуга флексибилности, заједнички наступ на тржишту и друго.

Чланом 126. прописани су захтјеви за обрачунско мјерно мјесто активних купаца, укључујући обавезу опремања мјерног мјеста двосмјерним мјерилом.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЕНЕРГЕТСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ГРАЂАНА

Чланом 127. дефинисана је енергетска заједница грађана те је прописан начин њеног оснивања, сврха формирања и обавеза прибављања дозволе за обављање дјелатности од Регулаторне комисије.

Чланом 128. прописана су права и обавезе енергетске заједнице грађана, што укључује задржавање права и обавеза које имају крајњи купци, могућности учествовања у

појединим активностима на тржишту, те је дефинисан начин уређивања односа унутар заједнице.

ДИО ТРИНАЕСТИ – АГРЕГАЦИЈА ДИСТРИБУИРАНИХ РЕСУРСА

Члан 129. дефинисана је дјелатност агрегације дистрибуираних ресурса, као комерцијалне функције заједничког управљања производњом, складиштењем и потрошњом електричне енергије већег броја корисника. Чланом је дефинисано ко може обављати улогу агрегатора, те је прописано право учешћа агрегатора на тржишту равноправно са осталим учесницима и обавеза прибављања дозволе од Регулаторне комисије.

Чланом 130-132. прописани су послови које агрегатори могу обављати, балансна одговорност агрегатора те уговорни односи агрегатора са осталим учесницима на тржишту, односно дужност агрегатора да уговорима регулишу односе са појединим пружаоцима услуга. Такође, прописан је и начин обрачуна услуга флексибилности.

ДИО ЧЕТРНАЕСТИ - ЕЛЕКТРОМОБИЛНОСТ

Чланом 133. прописано је која лица могу пружати услуге пуњења електричних возила, ослобађање од обавезе прибављања дозволе за обављање дјелатности, обавеза евиденције код Регулаторне комисије, општи оквир за формирање цијене на тржишту и недискриминирајући начин те дужност оператора дистрибутивног система да сарађује са лицима која уграђују или управљају јавно доступним станицама за пуњење.

Чланом 134. прописани су технички захтјеви за станице за пуњење према дефинисаним типовима те кориштење паметног мјерног уређаја са даљинским читањем и контролом.

Чланом 135. прописано је ограничење за оператора дистрибутивног система према коме он не може бити власник, развијати водити или управљати станицама за пуњење.

ДИО ПЕТНАЕСТИ – СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

Чланом 136. дефинисана је сигурност снабдијевања електричном енергијом те је прописана обавеза Министарства и Регулаторне комисије врше надзор над радом електроенергетских субјеката и подузимају мјере како би се осигурала сигурност снабдијевања електричном енергијом. Такође, чланом је прописана обавеза Министарства у погледу припремања годишњег извјештаја о сигурности снабдијевања електричном енергијом те његово јавно објављивање.

Чланом 137. прописано је овлаштење Влади Федерације да прогласи стање угрожене сигурности снабдијевања електричном енергијом у случају угрожене сигурности снабдијевања услед недовољне понуде електричне енергије, екстремног пораста цијена или других околности. Чланом су прописане и мјере које Влада Федерације може предузети у условима угрожене сигурности снабдијевања, што укључује ограничења испоруке, мјере штедње, посебне услове обављања дјелатности, контролу цијена и друго. Такође, чланом је прописана обавеза прописивања мјера на начин који изазива најмањи могући поремећај на тржишту и за пословање електроенергетских субјеката, обезбјеђивање извора средстава за надокнаду настале штете, ограничење у трајању мјера у зависности од датих околности те јавно објављивање и информисање о уведеним мјерама.

Чланом 138. прописани су приоритети за испоруку у случају угрожене сигурности снабдијевања, што укључује објекте од посебног интереса за живот и здравље људи, сигурност земље и привреду, а што се поближе одређује Општим условима.

ДИО ШЕСНАЕСТИ - ИЗГРАДЊА, РЕКОНСТРУКЦИЈА, КОРИШТЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА

Чланом 139. прописана је општа обавеза да се изградња, реконструкција, кориштење и одржавање електроенергетских објеката врши у складу са важећим прописима, стандардима и техничким нормативима, те је прописано које активности се не сматрају реконструкцијом и у том смислу не подлијежу обавези исходавања дозволе за изградњу објекта.

Чланом 140. прописано је да Министарство доноси техничке прописе којим се дефинишу захтјеви за пројектовање, изградњу, испитивање, кориштење и одржавање електроенергетских објеката, алата, опреме, уређаја и инсталација. Такође, прописано је доношење правилника којим се дефинишу услови и критерији за сертификарање инсталатера соларних електрана и вјетроелектрана инсталисане снаге до 23 kW.

Чланом 141. прописана је обавеза уређивања имовинско-правних односа прије почетка изградње електроенергетског објекта, те упућујућа норма да се експропријација некретнина врши у складу са законом којим се уређује односна област.

Чланом 142. прописана је дужност оператора дистрибутивног система и других власника електроенергетских објеката да врше редовно одржавање електроенергетских објеката, што укључује преглед, ревизију, испитивање, ремонт опреме и електричних инсталација, у прописаним роковима и у складу са стандардима. Чланом је прописано да послове одржавања електроенергетских објеката могу вршити правна и физичка лица која посједују потребно овлаштење Министарства, те је прописано доношење правилника којим ће се уредити услови и начин издавања таквог овлаштења.

Чланом 143. прописана је забрана извођења радова и вршења активности у близини електроенергетских објеката те аспекти везани за измјештање објеката изграђених без сагласности електроенергетског субјекта.

Чланом 144. прописана је забрана неовлаштеног уласка или приступа објектима, постројењима или електричним водовима који су означени адекватним знаковима.

Чланом 145. прописана су права и дужности власника некретнина на којима се граде или су изграђени објекти, што укључује омогућавање електроенергетским субјектима да приступе некретнини на којој се налазе или граде електроенергетски објекти. С тим у вези, прописано је право власника, корисника ли посједника некретнине да буду унапријед обавијештени о уласку представника електроенергетског субјекта у посјед ради извођења напријед наведених радова, право на накнаду штете уколико она настане, обавеза електроенергетског субјекта да предложи износ накнаде за учињену штету и ангажује судског вјештака те могућност покретања судског поступка код надлежног суда.

Чланом 146. прописани су случајеви у којима је могуће наложити измјештање електроенергетских објеката те да трошкове измјештања објекта сноси инвеститор објекта због чије изградње се такво измјештање врши.

Чланом 147. прописана је обавеза да лица која раде на уградњи, руковању и одржавању електроенергетских постројења, инсталација и уређаја морају испуњавати услове стручне оспособљености за ту врсту послова. Чланом је прописано да се стручна

оспособљеност провјерава полагањем испита пред комисијом коју формира Министарство, те да се та питања детаљније уређују посебним правилником.

ДИО СЕДАМНАЕСТИ – НАДЗОР И РЕГУЛАТОРНО НАДГЛЕДАЊЕ

ПОГЛАВЉЕ I. НАДЗОР

Чланом 148. прописане су врсте надзора над спровођењем закона и прописа донесених по основу њега, што укључује управни и инспекцијски надзор.

Чланом 149. прописано је да управни надзор врши Министарство у складу са законским овлаштењима.

Члановима 150. и 151. прописан је обухват и послови инспекцијског надзора, органи инспекцијског надзора у складу са федералним и кантоналним прописима.

Члановима 152. и 153. прописане су надлежности и овлаштења електроенергетских инспектора.

Чланом 154. прописана је подјела надлежности у вршењу инспекцијског надзора између федералних и кантоналних надлежних органа. Прописана подјела у том смислу слиједи ранија рјешења и подјелу надлежности.

Чланом 155. прописано је именовање електроенергетских инспектора, односно услови које морају испуњавати лица која се именују за електроенергетске инспекторе, а што укључује одговарајући степен стручне спреме или високо образовање другог циклуса, положен стручни испит и радно искуство од најмање пет година на сродним пословима.

Чланом 156. прописана је обавеза федералних инспектора да сарађују са кантоналним инспекторима у питањима од заједничког интереса те им пружају стручну помоћ.

Чланом 157. прописана је обавеза пријављивања почетка извођења радова на изградњи или реконструкцији, промјени намјене или стављању трајно ван погона дијела или цијелог електроенергетског објекта надлежном инспектору.

Чланом 158. прописана је обавеза обавјештавања надлежног инспектора у случају хаварија и кварова на електроенергетским објектима, као и дужност надлежног инспектора да подузме мјере ради утврђивања узрока настанка хаварија и кварова те с тим у вези донесе одговарајуће мјере.

Чланом 159. прописана је обавеза да субјекти који увозе или стављају у промет електроенергетску опрему, апарате и уређаје који нису произведени на територији Босне и Херцеговине обавијесте надлежног инспектора и доставе одговарајући извјештај о извршеној контроли квалитета, те да Министарство доноси посебно упутство о начину вршења контроле.

Чланом 160. прописана је неспојивост обављања послова, односно забрана инспекторима да израђују или учествују у изради и техничкој контроли инвестиционе документације или врше стручни надзор над објектима на којима врше инспекцијски надзор.

ПОГЛАВЉЕ II. РЕГУЛАТОРНО НАДГЛЕДАЊЕ

Чланом 161. прописана је надлежност Регулаторне комисије да проводи поступак надгледања електроенергетских субјеката у оквиру својих надлежности прописаних одредбама закона. Такође, чланом је прописано да се регулаторно надгледање врши у складу са одредама закона којим се уређује област енергије и регулације енергетских дјелатности.

ДИО ОСАМНАЕСТИ – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члановима 162-166. прописане су прекршајне одредбе за случајеве кршења одредби закона, те је надлежности за издавање прекршајних налога и покретање прекршајног поступка.

ДИО ДЕВЕТНАЕСТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 167. прописана је општа обавеза усклађивања унутрашње организације, рада и пословања свих електроенергетских субјеката са одредбама овог закона, са роком од годину дана од дана ступања на снагу закона.

Чланом 168. прописано је важење раније издатих дозвола за обављање електроенергетских дјелатности.

Чланом 169. прописано је вршење функција јавног и резервног снабдјевача у прелазном периоду, односно до именовања јавног и резервног снабдјевача у складу са одредбама овог закона. У том смислу члан предвиђа да ову улогу имају јавни и резервни снабдјевачи именовани у складу са посљедњом релевантном одлуком Владе Федерације. Такође, чланом је прописан рок за именовање јавних и резервних снабдјевача те њихова дужност да поднесу захтјев за издавање дозволе од Регулаторне комисије у року од три мјесеца од дана именовања.

Чланом 170. прописано је рјешавање у започетим поступцима, односно захтјева који су за примљени прије дана ступања на снагу овог закона, а у складу са одредбама прописа који су важили у вријеме подношења захтјева.

Чланом 171. прописано је доношење подзаконских аката од стране Владе Федерације, Министарства, Регулаторне комисије и оператора дистрибутивног система.

Чланом 172. прописана је примјена важећих подзаконских прописа до доношења нових по основу овог закона.

Чланом 173. прописан је престанак важења одредби Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22), са изузетком члана 42. из разлога везаних за његову примјену у погледу стицања статуса квалификованог произвођача електричне енергије, те све док се ово питање не уреди законом из области обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

Чланом 174. прописано је ступање на снагу овог закона осмог дана од дана објављивања у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

IV - ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона није потребно обезбиједити додатна новчана средства у Буџету Федерације Босне и Херцеговине.

Obrazac broj: 2

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine	
Datum	01.06.2022. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROVJERENA I PROVEDENA SUKLACNO UREDBI	DA	

OVLAŠTENA OSOBA

Andrija Novak